

Reggeli Ujság

Magyar

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISAD, KRALJA PETRA UL. 30. I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Aleksandra 9. Telefon 6-70

Noviszd, 1931. évi március hó 22

VASÁRNAP

XII. évfolyam

68. szám

Előfizetési ára: egy óra 40 dinár, három óra 120 dinár. — Külföldön egy hónapra 50 dinár. — Egyes szám ára hétköznap 1.50 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

Az elhunyt Müller Hermann volt birodalmi kancellár emlékének áldozott tegnap a német birodalmi gyűlés

A kommunisták, a német nemzetiek és a nemzeti szocialisták nem jelentek meg a gyászülésen

Berlinből jelentik: Müller Hermann volt német birodalmi kancellár pénteken este néhány perccel 11 óra előtt meghalt. Müller Hermann két év előtt súlyos epehólyaggyulladását kapott és azóta betegeskedett.

A birodalmi gyűlés gyászülése

A birodalmi gyűlés tegnapi ülése délután 12 órakor a péntek este 11 órakor elhunyt Müller Hermann volt birodalmi kancellár emlékére tartott gyászünnepséggel kezdődött. Az elhunyt képviselő helyét nagy eszokor fehér virággal díszítették fel.

A gyászülésen a birodalmi elnök képviselőtében résztvett Neisner dr. államtitkár továbbá a kormány valamennyi tagja.

Nem jelentek meg az ülésen a kommunisták, a német nemzetiek és a nemzeti

szocialisták.

A jelenlevők állva hallgatták végig Löbe elnök emlékbeszédét. Az elnök kiemelte, hogy az elhunyt még két héttel ezelőtti részt vett a birodalmi gyűlés parlamenti munkájában. Egyéniségének képe, életének folyása nem homályosul el egyhamar.

Curtius dr. külügyminiszter és Braun porosz miniszterelnök az elhunyt Müller Hermann volt birodalmi kancellár özvegyéhez részvétlétvitatot intéztek.

Müller Hermann élettörténete

Müller Hermann 1876-ban született Mannheimben és itt végezte a gimnáziumot. Később Frankfurtban kereskedelmi iskolai tanulmányokat folytatott, majd Breslauban üzletet nyitott. Tizenhét éves kora óta volt tagja a szociáldemokrata pártnak. 1898-ban feloszlatta üzletét és a Görlitzer Volkszeitung szerkesztője lett. Ekkor lett figyelmes reá Bebel, aki később Berlinbe hívatta. 1918-ban a német köztársaság központi tanácsának volt a tagja, 1919-ben a borszlói választókerület nemzetgyűlési képviselővé választotta. A weimari pártülés ugyanebben az évben Welssel együtt a szociáldemokrata párt elnökévé választotta. 1919 júniusában a Bauer kabinetben külügyminiszteri tárcát kapott, majd a kabinet visszavonulása után birodalmi kancellár lett. Az általa alakított kabinet 1920-ban adta át helyét a polgári Fehrenbach kabinetnek és az ezt követő kormányokban 1925-ig nem vett részt. 1928 szeptember elején mint birodalmi kancellár a megbetegedett Stresemann helyettesítette a genfi népszövetségi ülésszakon. A múlt év március végén az összkormányval együtt lemondott.

Szobotica város vezetősége rövidesen befejezi a tárgyalásokat a huszonötmillió dináros kölcsön felvételére

Már csak egyes részletkörülmények tisztázása van hátra a kölcsön felvételére — A városi pénzügyi bizottság ülése

A szubotici városi pénzügyi bizottság mint már ismeretes a közgyűléstől kapott meghatalmazása alapján tovább folytatta a megkezdett tárgyalásokat a szubotici pénzügyi bizottsággal a huszonötmillió dináros rövidlejáratú kölcsön felvételére.

A városihoz három kölcsönajánlat érkezett még pedig a helyi nagy bankoktól. A pénzügyi bizottság már a legutóbbi ülésén foglalkozott a beérkezett ajánlatokkal és megállapította az egyik városi pénzügyi szakembert, hogy a részletkérdések tisztázására tovább tárgyaljon az ajánlattevő pénzügyi bizottsággal és tárgyalásainak eredményeiről referáljon a pénzügyi bizottságnak.

A pénzügyi bizottság ebben az ügyben Osztojics Szelimir polgármester elnöklete mellett pénteken délután újabb ülést tartott, amelyen a pénzügyi bizottság kiküldöttje referált tárgyalásainak az eredményéről. Ertesüléseink szerint a bizottság e-

gyes körülmények tisztázására tovább folytatja a tárgyalásokat, amelyek az előjelek szerint sikerrel kecsegtetnek. Remény van arra, hogy a legközelebbi napokban létrejön a megegyezés a pénzügyi bizottság és az ajánlattevők között és hogy a kölcsön ügye már a legközelebbi közgyűlés elé kerül.

Öfelsége a királyné megtekintette a szlovén kiállítás

Öfelsége a királyné nagy elismeréssel nyilatkozott a kitünően sikerült kiállításról

Beográdból jelentik: Öfelsége Mária királyné tegnap Olga, Ilena és Mariana her-

cegnők kíséretében megtekintette a tegnap megnyitott szlovén kiállítást. A királyné és a herecegnők

a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a kiállításról,

amelyen az ország minden része képviselve van szébbnél-szebb művészi értékű tárgyakkal.

Kisértetiesen lesoványodott, elvadult külsejű gyermeket talált a noviszádi rendőrség egy Kinizsi uccai lakásban

A gyermek farkaskutyákkal együtt volt bezárva egy penészes szobában és amikor kivitték a levegőre, eszméletlenül esett össze

Borzalmas felfedezésre jutott a noviszádi rendőrség tegnap délután a Kinizsi ucca 14 számú házában. A ház Szabó Katalin tulajdona, aki az egyik szobakonyhás lakást a múlt év októberében egy asszonynak adta ki, akiről eddig mindössze az sikerült megállapítani, hogy francia nyelvtanítással foglalkozik. A lakásban nappal senkisé nem tartózkodott, legalább is hosszú hónapokon át nem látszott élet a felüggönyözött ablakok mögött. A szomszédok mindössze annyit figyeltek meg, hogy esténként kutyaugatás hallatszik a szobából, de a kutyákat sohasem látták az udvaron.

Az utóbbi hetekben azután különös eseményekről kezdtek suttogni a Kinizsi uccai ház környékén. Néhányan a szomszédok közül azt erősítették, hogy

a nappali órákban néha megmozdul a titokzatos szoba függönye és emberi alaknak alig nevezhető gyermek-roncs tekint ki rajta.

A szomszédok közül a legtöbben nem adtak hitelt a rémmesének, míg végre tegnap délután világosság derült, a titokzatos lakás rejtelmeire.

A noviszádi rendőrséghez néhány nappal ezelőtt névtelen feljelentés érkezett, amely közli, hogy

Kinizsi ucca 14. számú házában titokzatos események történtek.

A továbbiakban a levélíró részletesen elmondja a ház szomszédainak különös megfigyeléseit, az ablakfüggönyön kitekintgető emberi roncsról.

A rendőrség emberei tegnap délután 4 órakor rajtaütésszerűen megjelentek a lakásban. Az ajtó feltörték, borzalmas látvány tárult eléjük.

Két farkaskutya vad ugatással rohant a detektíveknek, alig tudták megfékezni őket

Végre sikerült az állatokat ártalmatlanná tenni és a detektívek a szoba belsejébe hatoltak.

Egy 14 év körüli kisértetiesen lesoványodott fiúgyermekre találtak, akinek félméteres haj lógott a vállára, körmei ijesztően nagyra nőttek.

A kisfiú artikulátlán hangon könyörgött, hogy ne jöjjenek be a szobába, mert ebből rá óriási baj háramlik. A detektívek természetesen nem hallgattak a könyörgésre, az emberi roncsot kivitték az udvarra, ahol

a kisfiú hisztérikus göresökbé esett és elájult.

Eszméletlenségéből nagynehezen magához térítették és akkor zavaros, értelmetlen szavakkal annyit mondott, hogy Szőke Lőrinc a neve.

A titokzatos ügyben a rendőrség megindította a nyomozást, de az esti órákig a lakás bérletét nem sikerült kézrekeríteni.

A noviszádi Ingenykenyer egyesület husvét másnapján nagy jótékony hangversenyt és tancmulatságot rendez

Husvét hétfőjén a királyi gárdazenekar ad hangversenyt Noviszádon

A noviszádi Ingenykenyer egyesület vezetősége elhatározta, hogy a napközi gyermekotthon javára husvét hétfőjén este fél kilenc órai kezdettel a Szloboda szálló nagytermében tancmulatsággal egybekötött hangversenyt rendez. A hangversenyen a királyi gárdazenekar fog fellépni, amelyet Pokorny Dragutin őrnagy, a gárdazenekar főkarizmestere vezényel és amely értékes zeneszámokat ad elő. Az estélyen fenntartott asztalok lesznek, amelyek harminc dináros áron előre lefoglalhatók, a beléptidij husz dinár lesz. Jegyek elővételben a Lipkovic trafikban, valamint a Szlavia és a német könyvkereskedésben kaphatók.

Éhségstrájkot kezdtek Spanyolországban a politikai foglyok

Leridából jelentik, hogy azok közül a politikai foglyok közül, akiket a decemberi események következtében zártak el Leridában és Balaquerben, huszan éhségstrájkot kezdtek és megtagadták a látogatók fogadását is. Mindkét városban izgatott a hangulat. A jogászok azzal a kéréssel fordultak a kormányhoz, hogy adjon általános kegyelmet.

Sediles spanyol kapitány

a jacai katonai lázadás feje, akit a madridi hadbíróóság halálra ítél.

Nem lesz kormányválság Romániában

Bukarestből jelentik: Politikai körökben úgy tudják, hogy a kormány átszervezésének kérdése végleg lekerült a napirendről és a Mironescu kormány jelenlegi összetételében továbbra is megmarad.

FARKAS
MÓR
NOVISAD

Eredeti
Sportex angol szövetek
Nézzé meg kirakataimat!
Leszállított árak!

A walesi herceg meglátogatja a spanyol királyt

A walesi herceg a buenos airesi világkiállítás legjobb reklámja

Buenos Airesből jelentik: A világkiállítás vezetősége kijelentette a walesi hercegnek, hogy az ő jelenléte a kiállítás látogatottságát megháromszorozta. A kiállítást több mint kétszáz ezer főnyi közönség tekintette meg és a nagy érdeklődésre való tekintettel a kiállítás időtartamát öt héttel meghosszabbították.

A walesi herceg

Amerikából visszatérőben látogatást tesz a spanyol királynál

és április 26-án Londonból Madridba repül. A British United Press értesülése szerint a spanyol király legifjabb leánya, Beatrix infánsnő nemsokára házasságot köt az orleánsi Antonio herceggel, orleánsi Alfonz herceg és Beatrix szász Koburg gothai hercegnő fiával.

Becskekerek új képviselőtestülete tegnap tartotta első közgyűlését

A közgyűlés csökkentette a bizottságok tagjainak számát

Becskekről jelentik: Az ujonnan kinevezett képviselőtestület tegnap délután 3 órakor tartotta első közgyűlését a vármegyeháza nagytermében, Stefánovics Milos polgármester elnöklete alatt. Az ugyancsak nemrég kinevezett Stefánovics Milos polgármester nyitotta meg a közgyűlést. Rövid programbeszédében felkérte a képviselőtestület tagjait, hogy

a város ügyei miatt tanúsítsanak nagy érdeklődést és ezzel buzdítsák a város fejlődését.

Javasolta, hogy a közgyűlés küldjön hódoló táviratot öfelsége Alekszandar királynak, üdvözlő táviratot Zsivkovics Petárnak és Máties Szetomir bárnak.

A közgyűlés egyhangú, nagy lelkesedéssel fogadta el a polgármester indítványát.

Nikolics Nikola képviselőtestületi tag javasolja, hogy csökkentsék az egyes bizottságok tagjainak számát, miután még mindig a régi közigazgatási törvény értelmében választják a bizottságok tagjainak a számát, holott a régi törvény idején kétszáz volt a képviselőtestületi tagok száma, jelenleg pedig mindössze harminc. Javasolja, hogy az állandó választmányba csak tizenkét tagot, a többibe öt tagot válasszanak.

A közgyűlés elfogadta az indítványt, majd megválasztotta az egyes bizottságokat. Ezzel a közgyűlés napirendje kimerült.

Kikinda város közgyűlése

Kikinda város képviselőtestületének márciusi közgyűlésén a következő fontosabb határozatokat hozták:

Kétezer dinár segélyt szavaztak meg a „Gusle” dalegyesületnek. Elutasították a moztulajdonosok kérelmét, hogy a városi vígalmi adó alól mentesítsék őket. A városi jéggyár részére 15.000 dinárt utaltak ki beruházásra. A földalatti modern illemhely munkálatainak végleges befejezésére további 14.000 dinárt utaltak ki. Dr. Vidák és dr. Szimics városi orvosok hosszabb betegsége miatt, pályázatot irtak ki egy betöltendő szerződéses orvosi állásra 1.500 dinár havi fizetéssel. A betegállományban lévő orvosok jelenlegi helyettesei: Dr. Kreuter és dr. Petrovics. A cukorrépatermelőknél elengedték a városi közegetvámot. Az önkéntes tűzoltó egyesületnek ötezer dinár segélyt szavaztak meg, azzal hogy a jövő évben 80.000 dinár állandó segélyben részesülnek. Felolvasták a báni hivatal végzését, mellyel nem ismeri el a tavaszkor vendégszereplő beográdi operett-társulatnak kiutalt gyorssegélyt. A Kikindán vendégszereplő noviszádi színháznak azon kérvénye ügyében, hogy a városi illeték fizetése alól mentse fel, úgy határoztak, hogy az illetéknek megfelelő összeg ellenértékét segélyképen

fogják kiutalni. A sertésnemesítő állomás kérte egy farm felállítását. A város ezt elutasította és ötezer dinár segélyt szavazott meg. Ugyazintén elutasította az autótaxisok kérelmét a tarifa felemelése ügyében.

Az élet meghosszabbítása

csak egészséges életmóddal lehetséges. Közérzete, egészségi állapota lényegesen jobb lesz, ha reggel és délután

OVOMALINE-1

vesz be, amely fiatalnak és öregnek egyaránt hasznos

Kapható mindenütt: kicsiny doboz 16 dinár, közép doboz 32 dinár, nagy doboz 56 dinár, gazdaságos csomagolás 100 dinár

APOLLO TONKIRO
márc. 19-22-ig

Az erdészleány

(Försterchristl)

Nagy német operettfilm

Zelnik Frigyes rendezése. Zene: Bruno Granichstädt
Főszereplők: Irene Eisinger, Paul Richter, Oskar Karlweiss, André Pilot, Halmai Tibor

Egy film, mely mindenkinek tetszeni fog!

Kezdet 3, 5, 7 és 9/4 órakor

ÉN TE Ö MI TI ŐK

mindnyájan csak SOADONT fogpasztát használunk!

Egy jól megtöltött tubus ára 7— dinár

Szombatra virradó éjszaka a szombori Plébánia uccában nagy tűzvész pusztított

Özvegy Holpert Simonné háza és az udvaron levő jéggyár a tűz martaléka lett — A tűz a husfűstölőben keletkezett

Szombatra virradó éjszaka két óra tájban nagy tűzvész keletkezett özvegy Holpert Simonné Plébánia uccai házában. A tüzet Oláh Rozália cselédleány vette észre, aki két óra körül hirtelen arra ébredt fel, hogy az udvarban a kutya különösen ugat és vonit. A cselédleány azonnal felkelt és amikor kitekintett az udvarra,

rémülten vette észre, hogy az udvaron vörös világosság van és hogy a husfűstölő és a mellette levő jéggyár már lángokban állanak.

A cselédleány azonnal felzörgette a házbelieket, akik tűzoltókért szaladtak. A tűzoltók hamarosan meg is érkeztek és megkezdtek a tűz oltását, ekkor azonban már a főépület, a jéggyár és a husfűstölő is teljesen lángokban állott, úgy hogy a tűz oltására gondolni sem lehetett és minden erőt a lokalizálásra kellett fordítani. Reggel hét

óráig pusztítottak a lángok és ekkorra a tűzoltóknak emberfeletti erőfeszítéssel sikerült végre a tüzet eloltaniok.

A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet az udvaron levő fűstölő okozta. Holpertné fia ugyanis még az éjszaka folyamán is tett a fűstölőben a tüzre, mert azt akarta, hogy szombatra nagyobb mennyiségű fűstölt árúja legyen készen. A tűz ugylátszik annyira felmelegítette a fűstölő famenyezetét, hogy az lángrakapott és egyszerre meggyulladt a padláson felhalmozott nagymennyiségű széna is. A tűz csakhamar a jéggyárra is áterjedt, amely teljesen leégett, hasonlóképpen leégett a főépület jórésze is. A kár igen nagy, mert csak a főépület volt biztosítva, a jéggyár ellenben nem és így csupán a jéggyár pusztulása mintegy három százezer dinár kárt okozott. A fűstölőben igen nagymennyiségű hus és zsiraru pusztult el.

A Száva most már az egész vonalon apad

Hatvanöt kilométer hosszúságban liz községet öntött el az áradás — A lakosság mindenütt visszanyeri nyugalmát

Brodból jelentik: Péntek délután vették észre először Brodnál, hogy a Száva áradása megállott és azóta a folyó vize állandóan apad. A lakosság nagy örömmel fogadta a Száva apadásáról szóló híreket és

a lakosság tömegesen zarándokolt le a Szávparthoz, ahol péntek estére már két centiméteres apadást mutattak a vízmérők. Ez az apadás tegnap is tovább tartott, úgy hogy egyelőre a további árvízveszély megszűnt-

nek tekinthető, annál is inkább, mert az idő derült és tiszta és most már a Száva mellékfolyóiról is apadást jelentenek.

Az árvíz által okozott kárt egyelőre nem lehet felbecsülni, mert az csak az áradás elmúltával tűnik ki, annyit azonban meg lehet állapítani, hogy a kár igen nagy. Brodban egyébként az árvíz által sújtott lakosok között ingyen ebédeket osztanak ki, hogy a nyomort csökkentésék.

Novagradiskai jelentés szerint a Száva ott is apad és most már csak a Vrbas víz emelkedik, úgy hogy Davor község helyzete igen sulyoss ávált. A Száva, a Davor és Jasenovác közötti terület mintegy tíz kilométer hosszúságban elöntötte. A Száva hatvanöt kilométer hosszúságban összesen tíz községet öntött el és mintegy huszonötezer hold föld van víz alatt, amelyből hétezer hold a bevetett terület. Mitrovicáról szintén a Száva lassu apadását jelentik.

— **Megnyílt a budapesti mezőgazdasági kiállítás.** Budapestről jelentik: Szombat délután folyt le az országos mezőgazdasági kiállítás és vásár ünnepélyes megnyitása. A kiállítás bejáratát és hatalmas tribünjét zászlókkal és drapériákkal díszítették fel. Tíz óra felé már teljesen kibontakozott a vásár képe. Kivezették a díjazott állatokat a tribün előtt levő felhajtópálya közepére, szép rendben állottak egymás mellett a kitüntetett bikák, lovak és tehének valamint a többi tenyészállat. A kiállításra a magyar kormány és felsőház tagjain kívül megjelent a diplomáciai kar is, külön páholyból nézték végig a megnyitó ünnepséget. Horthy Miklós kormányzót Mayer János földművelési miniszter üdvözölte és megkérte a kiállítás megnyitására. A kiállítás anyaga számban és minőség tekintetében felülmúlja az összes eddigi kiállítást.

Több mint hat óráig lebegett élet és halál között a Franchet d'Esperays oldalához tapadva egy önkéntes buvár, míg levetette ólomcipőit és kiszabadulhatott

Társai azt hitték, hogy a buvár már régen kiszervezett a víz alatt — Miért szüneteltek csaknem egy napig a Franchet d'Esperays kiemelési munkálatai

A Reggeli Ujság tegnapi számában már jelentette, hogy szombatra várható a Beograd közelében elsüllyedt Franchet D'Esperays személyszállító gőzös végleges kiemelése, amely körül százötven munkás foglalkozik. Tegnapra azután érdekes jelentés érkezett Beogradból, amely megmagyarázta azt, hogy miért késett egy teljes napig a személyszállító gőzös kiemelése. Pénteken ugyanis a személyszállító gőzös kiemelési munkálatainál olyan baleset történt, amely százötven embert több mint hat órán keresztül tartott a legnagyobb izgalomban és amelynek csaknem áldozatul esett Radoszavljevics Gyorgye buvár, aki pénteken reggel önként jelentkezett erre a nehéz szolgálatra.

A dolog úgy történt, hogy a hivatalos buvár hirtelen megbetegedett és helyettese nem volt. A Franchet D'Esperays oldala alá ekkor kellett a harmadik láncot húzni, hogy azután a hajó kiemelését megkezdjék. Már-már úgy volt, hogy a munka megakad, amikor egy Radoszavljevics Gyorgye nevű munkás hajlandónak mutatkozott arra, hogy le száll a víz alá és a láncot áthuzza a hajó alatt. Felebbvalói először nem akarták elfogadni a jelentkezését, később azonban, midőn Radoszavljevics erősködött, hogy kibírja a hideg vizet, ráálltak arra, hogy felöltse a buvárruhát és próbaképpen a víz alá ereszkedjék. Reggel hét óra volt, amidőn Radoszavljevics első ízben szállt le a víz alá, de ekkor nem volt sokáig a víz alatt és csakhamar meghuzta a jelzőkötelet és kérte, hogy huzzák fel. Társai nevetgélve és gunyosan fogadták, mert mindenki azt hitte, hogy Radoszavljevics nem akar többé lemenni a víz alá, az önkéntes buvár azonban kijelentette, hogy kissé mozogni akar, mert a víz nagyon hideg és azután ismét leereszkedik. Nyolc óráig háromszor szállt a víz alá Radoszavljevics és nagyrészt végre is hajtotta a munkát. Midőn azután nyolc óra körül ismét lement a víz alá és sikerült a láncot teljesen áthuzni a hajó oldala alatt, ismét jelt adott, hogy huzzák a víz fölé. Milyen nagy volt azonban megrökönyödésük, amikor a kötelet ezuttal hiába huzzák, mert az valamiben megakadt és a buvár sehogyan sem került elő.

A jelzőkötelet pedig a munkások továbbra is észrevették, hogy Radoszavljevics egyre kéri, hogy huzzák fel, azonban minden erőfeszítés hiábavaló volt, a kötélet nem engedett és a buvárt nem lehetett veszélyes helyzetéből kiszabadítani.

Mikor már eltelt egy óra a hiábavaló erőfeszítéssel, a kiemelési munkálatokat vezető mérnök kiadta az utasítást, hogy az egész munkát le kell állítani és minden gondot arra kell fordítani, hogy a veszedelmes helyzetben levő buvárt kiszabadítsák. Valamennyi munkás összegyülekezett azon a helyen, ahol a buvárt vélték a víz alatt, a piszkos, zavaros, áradó vízben azonban sem mit sem lehetett látni és hiába bocsájtották viz alá a villanylámpákkal felszerelt csáklákat is, a buvárt nem lehetett észrevenni.

Teltek az órák és most már Radoszavljevics egyáltalában nem adott életjelt magáról, úgy hogy délfelé az a meggyőződés vált urrá, hogy Radoszavljevics a fagyos vízben már vagy elpusztult, vagy pedig eszméletét veszítette.

Mindazonáltal a végső reményt nem veszítették el és a szivattyúk egyre dolgoztak és szállították a levegőt a szoracsétlan

helyzetbe került buvárnak.

Midőn a munkálatot vezető mérnökök látták, hogy semmi remény nincs Radoszavljevics kiszabadítására, telefonon értesítették a szmederevoi hajógyárat, ahonnan egy buvár sürgős kiküldését kérték. A gyárban azonnal felszerelték egy buvárt, akit autón menesztettek Beograd felé. Délután két óra lehetett, amikor ez a buvár megérkezett a kiemelési munkálatokat végző uszályokhoz és nyomban le akart szállni a víz alá, amidőn valamennyi munkás legnagyobb meglepetésére ismét megrándult a buvár jelzőkötele és ezuttal sokkal erőteljesebben és energikusabban, mint eddig.

Ahány munkás csak a közelben volt, az mind egyszerre ugrott a kötéltől és húzni kezdték — s íme a kötélt végre engedett.

Valamivel elmúlt két óra, mikor végre az uszálynak ép az ellenkező oldalán, ahol várták.

Jelűnt Radoszavljevics Gyorgye és vidáman integetett a kezével. Azonnal kiemelték, levették buvárruháját, forró teát és sziverösítőt adtak neki és Radoszavljevics most már jókedvűen mondotta el, hogy a hajó elején az áradó víz hatalmas sodra a hajó fenekére alá sodorta

és valósággal odatapasztotta. Hiába volt minden erőlködése és hiába igyekeztek oda-

LBO harisnya az egész világon ismert vezető márka
Leszállított árak.
Gyári lerakat:

Klein Jenő

Novisad, Vel. Bečkerek, Senta

fenn a hajón is kihuzni a hajó teste alól, a víz sodra mindennél erősebb volt és nem engedte a menekülést. Végre is Radoszavljevicsnek az a mentőötlete támadt, hogy megszabadul nehéz ólomtalpaitól és így igyekszik a víz sodrából kiszabadulni. Négy órai keserves munkájába került, míg végre ezt el tudta érni és ekkor boldogan érezte, hogy lassan mozogni tud és a víz sodra most már kiemelte a hajó alól, úgy hogy végre a hajó másik oldalán annyira kiszabadulhatott a hajófenék alól, hogy meghuzhatta a jelzőkötelet.

Radoszavljevics Gyorgyét meleg ünneplésben részesítették és a munkálatokat vezető mérnökök azonnal szabadságot adtak neki, hogy az élethalálközdelem fáradalmait kipihenhesse.

St. Johnsból jelentik: A Wiking főkavadász-hajó 128 életben maradt matrózából eddig százötven sikertelenül megmenteni. A men-

A „Wiking“ pusztulása

Megirtuk, hogy a „Wiking“ főkavadász-hajóval filmfelvételeket készítettek Észak-kanada partjain és a hajó robbanás következtében elsüllyedt. Baloldali képünk Frissel filmoperatőrt mutatja, aki szintén életét veszítette a katasztrófa alkalmával. A jobboldali kép a robbanás színhelyének térképe.

tőhajók egyike a Sagona gőzös jégtorlasz közé került és bizonytalan, hogy kellemetlen helyzetéből mikor tud kiszabadulni.

— Nőgyelet alakult Bácskópetrovozelőn. A jövő tél nyomorának enyhítésére a petrovozelei urnök esztörtökön délután megalakították a nőgyeletet. Az alakuló gyűlésen mintegy hatvanan jelentek meg, melyet Bogdanovics Nada nyitott meg s ajánlatára hódoló táviratot küldtek Öfelsége Mária királynénak. Braesevacski Olga titkár ezután felolvasta az alapszabályokat, melynek elfogadása után a megalakult nőgyelet tisztikarát a következőképpen választották meg: Elnök Bogdanovics Nada, alelnök dr. Stiefelmeyer Ádámné és Rakosevics Nikoláné, titkár Braesevacski Olga, pénztárosok dr. Sáfány Istvánné és Dzsakulin Bosziljka, gazda

dr. Kiss Imréné, felügyelőbizottság Balubdzsics Pava és Duin Milica.

Kereskedelmi és Iparbank R. T., Novi Sad

Tudomására hozzuk t. ügyfeleinknek, hogy a betétek kamatlábát 1931. április 1-től kezdődőleg 1/2%-kal mérsékeljük. Ennek folytán a 6 hónapra lekötött állandó jellegű betétek után 6 1/2%-ot, a 3 hónapra lekötött betétek után 6 százalékot, a folyó betétek (napi pénzek) után pedig 5 1/2% téritünk.

Novisad. 1931. márc. 22.

Az igazgatóság

Tökéleteset! Jót! Olcsót!

Ezek a vezérelveink! Árainkat redukáltuk! Győződjék meg róla!
PETROVIĆ ÉS KRAUSZ URISZABÓK, NOVISAD TRG OSLOBODJENJA 2. TELEFON: 25-91

A budapesti rendőrség eljárást indít Feld Mátyás szinigazgató ellen, mert Schreiber Márton nevében ő irt levelet a felsőgallai ügyvédnek

A rendőrség kártérítési pört indít Feld ellen a nyomozás költségeiért

Budapestről jelentik: Megirtuk, hogy Felsőgallán hatalmas rendőrhajtóvadászatot indítottak meg Schreiber Tamás kézrekerítésére annak a levélnek alapján, amelyet állítólag a Hernád uccai gyilkos Schreiber Mátyás irt az egyik felsőgallai ügyvédnek. Tegnap jelentkezett a budapesti rendőrségen Feld Mátyás színházigazgató és elmondta, hogy

nem Schreiber, hanem ő irta a levelet tréfából.

A különös tréfa a hatóságok körében nagy felháborodást keltett és Andréka Károly főkapitányhelyettes kijelentette, hogy a rendőrség kártérítési pert indít Feld

Mátyás ellen a nyomozási költségek megtérítésére.

Könnyen lehetséges, hogy a színházigazgató félrevezetése a nyomozás sikerére is káros hatással lesz, mert egy napra elterelte a nyomozó hatóságok figyelmét Budapestről és így a gyilkos egérutat nyert.

Schreiber hollétéről egyébként a tegnapi nap során nem érkezett bejelentés a budapesti rendőrséghez, valószínűnek látszik, hogy a gyilkos valamelyik cinkostársa a lakásán rejtgeti.

A budapesti rendőrség által kitűzött 500 pengő jutalomdíjhoz az Est lapok újabb 1000 pengő jutalmat tűzött ki a Hernád uccai gyilkos nyomravezetőjének díjazására.

Egy szentai cigányasszony a társnőjével egy elhagyott gödörbe dobta elhalt egy hetes gyermekét

Az elvetemült cigányasszonyok ellen megindult az eljárás

Szentáról jelentik: Kolompár Etel 30 éves szentai cigányasszony az elmúlt héten egy kisgyermeknek adott életet. Az újszülött csakhamar betegeskedni kezdett és rövid szenvedés után hétfőn meghalt.

Az elhalt kisgyermek anyja erre felkérte Dimovics Franci cigányleányt, hogy a holttestet vigye ki a temetőbe és ottan temesse el. A cigányleány vállalkozott is a temetés elvégzésére és magához véve a kisgyermek hulláját elindult a temetőbe, hogy ott eltemesse.

A temetőőrsz, aki észrevette a cigányleányt és megtudta jövelele célját, megtagadta a hulla eltemetését, kérte, hogy előbb mutassa fel a halottkém igazolványát. A lány, mivel azt nem tudta felmutatni, visszatért a halott anyjához.

A cigányleány rövid tanácskozás után

magukhoz vették a csecsemő hulláját, kivitték a fűrészgyár mellé, ahol a nádasban elhúzódo kanálisba dobták és

eltávoztak haza.

A temetőőr, mivel a cigányok napok mulva sem jelentkeztek a holttesttel, jelentést tett az esetről a rendőrségnek.

A rendőrség nyomban tartóztatta az elvetemült lelkű nőket, akik töredelmesen bevallották bűnüket és részletesen elmondták, hogy hol dobták el a csecsemő holttestét.

A rendőrség esütörtökön délután a helyszínre ment, hogy a hullát előkerítsék, azonban már nem találták meg. Az a rendőrség feltevése, hogy

az elhagyott gödörbe dobott hullát időközben kóbor kutyák, vagy arra legelő sertések falták fel.

Az elvetemült anyát és bűntársát kihallgatásuk után a szuboticei törvényszék fogházába szállítják, ahol megindítják ellenük az eljárást.

— 0 —

Április 8-án tartják meg a noviszádi törvényszéken a főtárgyalást a sztáribecseji halálos legényháboru ügyében

A Reggeli Ujság annakidején részletesen megírta azt a véres legényháborút, amely február kilencedikén éjszaka játszódott le Sztáribecsejen és amelyben Szokolay Bálint az életét vesztette. A gyilkosság elkövetésével Dóczy András vádolják, aki kötekedés közben kését Szokolay mellébe szurta. A verekedésben még többen résztvettek és Csapó György lágyékon szurta Andrási Istvánt s Nagy József, aki a verekedőket állítólag szét akarta választani, a kezén sérült meg. Az ügyészség a vádiratot már elkészítette, a vizsgálóbíró is befejezte a kihallgatásokat és értesülésünk szerint a főtárgyalást április nyolcadikára tűzik ki. Az elsőfokú vádlottat a főtárgyaláson dr. Lemajics Jován, az ismert noviszádi kriminalista fogja védeni.

A gyilkosság tárgyalása iránt ugy Noviszádon, mint Sztáribecsen igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak, akik felejtethetetlen kis halottunk

Báki Ilonka

temetésén megjelentek, koszoru és virágadományokkal mélyrehatóan nagy fájdalmukat enyhíteni igyekeztek.

Külön köszönetet mondunk a Polgári leányiskola tanárnőnek valamint iskolatársnőnek a temetésén való részvételükért és a „Golgota” temetkezési vállalatnak pontos és előzékeny kiszolgálásáért.

Noviszád, 1931. március 22.

A gyászoló család

A szuboticei egyetemi ifjuság a jugoszláv kulturpalota felépítéséért

Jólsikerült gyűlést tartottak a szuboticei egyetemi hallgatók

A szuboticei egyetemi ifjuság pénteken este gyűlést tartott, amelyen az Ofelsége a király nevével elnevezett jugoszláv kulturpalota építése mellett foglaltak állást. A kulturpalotát a vasuti parkban akarják felépíteni. A gyűlés egyike volt a legjobban sikerült gyűléseknek, amelyeket eddig a szuboticei egyetemi ifjuság tartott.

A gyűlést Jovics, a diákegyesület elnöke nyitotta meg és a gyűlés elnökévé egyhangulag Sárcevic Andriját választották. A megnyitás után Kalezics Ilija, Marusics Szlobodán, Sztipics Vlagiszlav, Kuntics Albe és Tesics Ivan tartottak temperamentumos beszédeket. A gyűlés végén határozati javaslatot fogadtak el, amely szerint az egyetemi ifjuság mindent el fog követni, hogy az építkezés ügye valóra váljon. A diákság a Narodna odbranára és a többi nemzeti szervezetre appellál az építkezés érdekében és azt kéri, hogy az építés ügyében hívják össze valamennyi jugoszláv és szláv egyesületet. Végül az illetékes tényezők figyelmét hívták fel a kulturpalota felépítésének fontosságára és kérték őket, hogy az építés ügyében minden jól át gondolt akciót támogassanak.

ABBAZIA

SZÉP TAVASZ AZ ADRIÁN

REGINA HOTEL STEFANIE

Vámmentes zóna. Leszállított árak. 150 szoba és lakosztály. Fűrdőzenekar és bálórkeszter. Gólf. Májustól fűrdőszék. Ugyanazon vezetésben Palace Hotel.

E. KUNZ

892

Szivenlőtte magát egy hácskapalánkai cselédleány, mert fájt az orra

— Mit ér az élet — mondotta Valensik Anna —, ha nem tudom magam meggyógyítani

Nem mindennapi indokolással dobta el magát az életet tegnapelőtt este Valensik Anna huszéves hácskapalánkai cselédleány. Valensik Anna, Antal Ferenc házában szolgált és az utóbbi időben nagyon sokat panaszkodott, hogy az orrában heves fájdalmak vannak. Az egyébként szép és esinos megjelenésű leány több barátnőjének is panaszkodott, hogy nem bírja tovább az életet, mert az orrában nagy fájdalmak vannak és nem tudja gyógyítani magát. Tegnapelőtt este, amikor munkaadója elment hazujról, kibaszta az egyedülállót, bement a hálószobába és az éjjeli szekrényben levő revolvert elővette és szivenlőtte magát. Mire rátaláltak már halott volt.

A noviszádi törvényszékről bizottság száll ki a helyszínre, amely a leányt felboncolja, hogy a halál okát megállapítsa.

Tavaszi modell ridikülök legújabb divat színekben, kazetták, kolferek, táskák óriási választékban, legolcsóbban beszerezhető

SCHLANGER, Subotica 0118

— 0 —

Elhunyt fiának halála feletti bánatában öngyilkosságot követett el egy gazdag bánati házaspár

A férj agyonlőtte feleségét, majd öngyilkosságot követett el

A bánati Padej községben tegnap délelőtt kettős öngyilkosság történt. Rajkov Szpasza padeji gazdálkodó

agyonlőtte a feleségét, majd maga ellen fordította a fegyvert és szívenlőtte magát.

Rajkov a község egyik leggazdagabb embere volt, ideális házasságot élt a feleségével. Néhány évvel ezelőtt meghalt Rajkovék kétéves fiának. A gyermek halála rendkívül megrendítette a szülőket és a szomszédok előtt több ízben hangoztatták,

hogyan

fiuk halálát nem élik túl.

Pénteken délelőtt megírták a bucsulevelet, amelyben közlik, hogy nem bírják az egyedüllet, a közös halált választják. Ezután Rajkov agyonlőtte a feleségét, majd szívenlőtte magát.

A kettős öngyilkosságot tegnap délelőtt 11 órakor vették észre. Az orvosok véleménye szerint a kettős öngyilkosság az éjszakai órákban történt.

Hamis vámdeklaráció miatt negyedmillió dinár bírságra ítélték Beeskerek városát, de az államtanács megsemmisítette az ítéletet

Beeskerekről jelentik: Beeskerek város tanácsa még 1924-ben elhatározta, hogy a villanytelep részére nyersolaját rendel Ausztriából. Az áru megérkezése után a beeskereki fővámvivatal mintát vett a nyersolajból és azt beküldötte a noviszádi vámvivatali laboratóriumnak vegyvizsgálás végett. A vegyvizsgálat a rendesnél több petrolium egységet állapított meg a nyersolajban és ennek alapján a beeskereki vámvivatal petroliumként vámolta el az árut, amelynek váma így 61.500 dinárt tett ki, egyúttal pedig valótalan deklaráció miatt ennek négyszeresével, vagyis 246.000 dinárral büntette a várost.

A beeskereki városi tanács megfelelt az ítéletet azzal az indoklással, hogy a város jószándéka kétségtelen, nyersolaját rendelt és nem pe-

troliumot és az áru másneműségéről annál kevésbé győződhetett meg, mert hisz a nyersolaját csak elvámolás után adták ki. A vámvezérigazgató és a pénzügyminisztérium ennek ellenére jóváhagyta a beeskereki fővámvivatal határozatát és csak a büntetést semmisítette meg.

Beeskerek város a pénzügyminisztérium döntése ellen újabb felebbezést élt és az államtanácshoz fordult panaszával, amely tegnap Beeskerekre érkezett ítéletével megsemmisítette a pénzügyminisztérium határozatát és mentesítette a várost a vám fizetése alól azzal, hogy a petroliummal kevert nyersolaját is, amelyet nyersolajként vettek, nyersolajnak kell tekinteni és akként elvámolni. A határozat jelentős kiadástól mentesítette a várost.

A noviszádi alszövetség igazgató tanácsa elmozdította a fegyelmi bizottság tagjait és új fegyelmbizottságot jelölt ki

Az új bizottság első ülésén néhány szembeszegítő büntetést szabott ki

A noviszádi alszövetség igazgatótanácsa legutóbbi gyűlésén megállapította, hogy a fegyelmi bizottság hetek óta nem tartott ülést, mert a tagok nem jelentek meg határozatképes számban. Hymódon rendkívül hátrányos késelelem támadt a játékosok büntetésének kiszabása és egyéb fegyelmi eljárások körül. Az igazgatótanács radikális módszerrel segített a bajon, leváltotta a régi fegyelmbizottságot és új tagokat választott. Az új fegyelmi bizottság tagjai: Nikolies Dusan, Petrovics Milan, Kikos Jovan, Léderer Vilmos, Hajmási András.

Az új fegyelmi bizottság esütörtökön tartotta első ülését és néhány kemény büntetést rótt ki. Többek között, jövőhét keddi hatállyal felfüggesztette a játékjogát Pavlica Luka (Makkabi), Mihajlović Dusan (Vojvodina), Thurzo (NAK), Bohus és Krn-

jaics (Szlavaeski) játékosoknak. Az utóbbi két játékos ma délután hallgatja ki Petrovácson az alszövetség kiküldöttét. Két hétre eltiltották a játéktól durva játék miatt Mladénovics (Vojvodina), egy-egy hétre Kan tarzics (Trgovacska) és Vitez (Radnicski) játékosokat.

Örökre eltiltották a játéktól Jovanovics Gyoka (Csavro) (rumai Spárta), 13 hónapra Jovanovics Nikola és Szimulak Canko rumai Spárta játékosokat, mert február 22-én a Gradjanszki-Spárta mérkőzés után dresszbe öltözve botokkal és kövekkel megtámadták a mitroviaci játékosokat. A két utóbbi büntetés kiszabásánál a fegyelmi bizottság nem tudta megállapítani, hogy a játékosoknál bot is volt, ezért róttak ki rájuk enyhébb büntetést.

VILAGKRIZISTÓL FÜGGETLENÜL
meg mindig vásárolhat kedvezően

**RADIO T
GRAMOFONT**

Philips, Ingelen, Berliner
His Master's Voice, Columbia, Polydor készülékek és lemezek.
hosszújárata részletfizetés mellett

Truppel Béla, Novisad
zene szaküzletében, Dunavska ul. 17. Telefon 26-69

Allandó nagy raktár minden létező hangszerekben valamint világ híró márkájú

**zongorák,
pianinók, harmoniumokban**

Egyetlen számottevő legerzési forrás tónifilmlemezekben.

— Szép és üde archórt csak a Nadakrém használatával ér el.

Rimske Toplice

szlovéniai fűrdőhelyen 6 szobás VILLA parkettel, összes mellékkeliségekkel, csempével kirakott fűrdőszobával, fűskamrákkal, piaccél, istállóval, 2 holdnyi területen 250.000 dinárért eladó. A butorberendezés is átvehető. Üdülőknek és betegeknek igen alkalmas, mert erdő közepén fekszik. Cim a Reggeli Ujság noviszádi kiadójában. 1302

— Féllesztendőre ítélték egy turijai tolvajt. A noviszádi törvényszék tegnap tárgyalta Andrić Vladimir turijai gépész bűnügyét, akit azzal vádoltak, hogy több ízben is behatolt Jelasić Bogdan turijai kereskedő üzletébe és onnan a pénztár fiókjából nagyobb összegű pénzt lopott. A bíróság a tolvaj gépészt félévi szigorított elzárásra ítélte.

Komplett hatszemélyes 078

KARLSBADI ÉTKEZŐ
KÁVÉS
FEKETE KÁVÉS
KÉSZLET

54 darab 550 dinár

Meissen virágos, aranyszegélyű vagy mille fleur mintákkal.
Vidékre szakszerűen csomagolva postán küldjük.

Braća Kunetz, Szubotica, Fótér

A sztarakanizsai katolikus hitközség tanácsülése

Ez év február 26-án a sztarakanizsai katolikus hitközség közös tanácsa alakuló gyűlést tartott, amely ülésen elsősorban azt vitatták meg, hogy mely ügyek azok, amelyek közös tárgyalás alá tartoznak. Megállapították, hogy csak azt tárgyalják közösen, ami feltétlenül szükséges: a közös költségvetést, a közös hitközségi adókövetést és annak beszédését, a plébániának járó részesedés megállapítását és kiutalását.

Március 12-én tartott központi tanácsülésen sorra vették a hitközségek költségvetéseit és azokat egyenként tárgyalták, igen csekély módosítással. Elfogadták a hat kis plébánia költségvetését egyenként tízenkétezer dinárral, eszupán az uzunovicsevőit állapították meg kétezeröttszáz dinárral nagyobb összegben s így a hat kis plébánia költségvetésének végösszege 74.500 dinár, a belvárosi plébánia pedig 76.500 dinár.

A belvárosi plébánia egyháznak és a harangozónak négy-négy ezer dinár évi fizetésük volt 1922 és 1923-ban, most pedig amikor minden néven nevezendő ellátás felebe kerül, a jelzett két alkalmazott fizetését összesen 18.000 dinárban állapították meg.

A káplánoknak, hitoktatóknak díját a belvárosi hitközség egészen törölte, holott ezt a három káplán eddig jögezősen élvezte.

A múlt évben 216.000 dinár volt a kiadás és még fentmaradt 65.000 dinár adósság. Ez összesen 281.000 dinár. Most pedig a kiadási előirányzat összesen 276.000 dinár. Tehát kevesebb, mint tavaly volt, pedig az idén már új terhek is származtak: Nadrljan és Uzunovicsevo tétele 26.500 dinár és a párbérváltás egymaga 72.000 dinár.

A belvárosi kántor évi fizetését 24.000 dinárban állapították meg és a kántorra ruházták meg az egyházi könyvelés teendőit is.

Kereskedő és utazó urak figyelmébe!

Suboticán a vasúttal szemben
Antunovicseva ulica 21. szám alatt megnyitott az
ujjonnan épített és berendezett

Park Hotel

Gyönyörű szobák, pensiorendszer, hideg és meleg víz, központi fűtés

Mérsékelt árak 0119 Inter. telef. 70

— „Egy legionista naplója” címmel folytatásos kalandregény közlését kezdi meg ma a Reggeli Ujság. Az eredeti naplójegyzetek alapján készült regény kaleidoszkopszerű változatossággal írja le egy világvándor viszontagságait Európa és Afrika országában, a francia idegenlégiónban. A regény lapunk hasábjain naponkénti folytatásban jelenik meg.

— Amikor a bíró önmagát itéli el vigyázatlan hajtásért. Londonból jelentik: A Tennessee állambeli Knoxville város Mynatt nevű törvényszéki bíróját autóját neki vezette egy álló automobilnak és megrongálta. A bíró még aznap kihágási eljárást indított önmaga ellen vigyázatlan hajtás miatt. Szabályszerűen iktatott idézéssel megidézte saját magát a másnapi tárgyalásra, a tárgyaláson megállapította a bűnösségét és 5 dollár pénzbüntetésre ítélte el saját magát. A vádlott és bíró azonosságára való tekintettel nem hajtotta be a 3 dollár 50 cent törvényszéki illetéket. A lapok megállapítják, hogy a bírónak szerencséje volt, mert nem tudni mit tett volna abban az esetben, ha a vádlott történetesen nem jelenik meg az idézésre.

Hírek

1931
Március
22
VASÁRNAP

Római katolikus: Oktávián. Protestáns: Oktávián. Görög keleti (március 9): Negyven vértanu. A nap kel 5 óra 39 perckor, nyugszik 17 óra 52 perckor.

Időjárás: Az ország északi és keleti részén derült, a többi részeken részben borult idő volt. A hőmérséklet átlag 5 fokkal emelkedett. A hőmérséklet minimuma Kraljevón mínusz 4 fok, maximuma Tuzlán plusz 20 fok volt.

Időjárás: Meleg idő várható növekedő felhőzettel, az ország nyugati részein esővel.

—o—

— Elutazott Noviszádról Nikolics Milán nyug. segédhán. Nikolics Milán nyug. segédhán, aki betegsége miatt nyugalomba vonult, tegnap délután négy órakor utazott el Noviszádról. Todorovics Dragomir segédhán megérkezéséig Kraszojevics Janicsije, a vardari bányához kinevezett segédhán, a dunai bányás volt közigazgatási osztályának főnöke látja el a segédháni teendőket.

— A szuboticei törvényszéki elnök Bács katopolán. Bozsics Milán szuboticei kerületi törvényszéki elnök szombaton reggel hivatalos ügyben Bácskatopólára utazott. A törvényszéki elnök szombat estig marad Topolán.

— Pavlovics Koszta bíró inspektor Szuboticeán. Pavlovics Koszta bíró inspektor tegnap hivatalos ügyekben Szuboticeán tartózkodott.

— Kiértékelt az árlejtést a novakanjzsi kórház időpavilonjának építésére. A novakanjzsi kórház időpavilonjának építésére április 22-én tartják meg az árlejtést Beeskereken a technikai ügyosztály irodájában. Az építésre előirányzott összeg 485.664,87 dinár. Belföldi pályázóknak 10 százalék, külföldieknek 20 százalék övadékot kell letétbe helyezni.

— Princessfüzők, melltartók, hasköték raktáron és mérték után Barth L. Noviszád, Petra Zrinjszok 17.

— A NAK atléta szakosztálya ma délelőtt fél tíz órakor tartja gyűlését. A kerék párosok, birkózók, ping-pong és a többi megbeszélte sportágak kereteit ma szervezik meg. A gyűlésen mindenki terjeszthet elő indítványt. A gyűlés után rövid előadás a sportról. Az atlétika és az ez évi versenyek megbeszélése. Elegendő jelentkező esetén a kerékpárosoknak előadás a kerékpáros sportról. A régi NAK-isták, akik oly nagy örömmel ajánlották fel munkásságukat, lehetőleg 9 után legyenek len a pályán. A szakosztály ideiglenes vezetője.

— A határ közelében erősítik a tiszai töltést. Novakanjzsról jelentik: A tiszai védőtöltés, Gyála községnél az egész szakaszon meggyengült, úgy hogy szükségessé vált annak megerősítése és emelése. A munkálatokat az ármentesítő társulat végzi. A töltést egy méterrel emelik. A munkát a múlt év december 2-án kezdték és azóta — a rossz időf kivéve — állandóan folyik. A Tisza áradása azonban veszélyezteti a munka zavartalan folytatását, mert az utonnan emelt rész nem szilárdult meg meg annyira, hogy ellent tudna állani a víz rombolásának.

— Hétfőn fejeződnek be a tanukihallgatások a topolai visszaélések ügyében. A szuboticei törvényszéki tanács, mint már jelentettük, a napokban tárgyalta Csozics Ne bojsa volt topolai jegyző, Tapavica Bránko sztarapazovai főszolgabíró és Szirtes Alekszandar topolai községi bíró kérelmét, akik kaució ellenében szabadlábra helyezésüket kérték. A szuboticei törvényszék vizsgálóbírája elsőfokon elutasította a visszaélésekkel vádolt tisztviselők kérését, a törvényszéki tanács viszont úgy határozott, hogy csak az összes tanuk kihallgatása után dönt Csozics, Tapavica és Szirtes további sorsa felett. Kálezics Milutin vizsgálóbíró péntekre idézte be a még ki nem hallgatott tanukat, akik közül azonban többen nem jelentek meg az idézésre. A vizsgálóbíró hétfő reggelre ismét beidézte a tanukat, akiknek kihallgatása után a tanács esetleg még hétfőn foglalkozni fog a letartóztatottak kérelmével.

— Van humor a esantaviri tyuktolvajokban. Néhány nappal ezelőtt id. István Mihály esantaviri határban levő tanyájáról ellopták az összes baromfiakat. Másnap éjjel, fiának ifj. István Mihálynak a tanyájáról vitték el a baromfit. Amikor a gazda reggel a baromfi udvarba ment, a tyukok helyett egy cedulát talált a következő szöveggel: „Mink vittük el a vörös kakast és a pulykákat apádtól és jóízűen megettük. Most már neked sincsen, hozzád sem jövünk többet.” A nevét azonban nem írta alá a tolvaj, akit most a esendőrség keres.

(x) A legjobb beszerzési forrás esemege árukban Spiller Lencinél.

— Gyilkossági kísérletért egy esztendő. A noviszádi törvényszék dr. Novák-tanácsa tegnap tárgyalta Szkubán Kiril gyurgyevói napszámos és Csárdás Jenő gyurgyevói vendéglős bűntudját. Szkubánt azzal vádolták, hogy január harmincegyedikén összeveszett Radisics Szlavkó gyurgyevói földműveléssel és azt torkonszurta, úgy hogy Radisics súlyos sérüléseket szenvedett. Csárdást bünrészességgel vádolták, mert visszatartotta az embereket, akik Radisics segítségére akartak menni. A bíróság a tanuk kihallgatása után Szkubánt, aki részegségével védekezett, egy esztendei fogházra ítélte, míg Csárdást felmentette, mivel bebizonyosodott ártatlansága.

—o—

TOZSDEZARLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 10—10.08, Prága 58.70—59.10, Berlin 7.33—7.35, London 276.60.

Zürich. Beograd 9.13, Budapest 90.72, Páris 2033.5, London 2525.25, Newyork 519.70, Brüsszel 72.375, Milánó 27.23, Madrid 55.60, Amsterdam 208.37, Berlin 123.83, Bécs 73.08, Szófia 3.765, Prága 015.405, Varsó 58.20, Bukarest 3.09125

Budapest. (Határidős). Irányzat: Gyengébb. Forgalom: Csendes. Buza március 15.34—15.37, május 15.68—15.69. Tengeri május 12.78—12.80, július 12.98—13.00.

Csikágó. (Zárlat). Buza: Tartott. Március 79.75, május 82.875, július 62.25, szeptember 62.25. Tengeri: Alig tartott. Május 65, július 66.375, szeptember 66.5. Zab: Alig tartott. Május 40.25, szeptember 42.25. Rozs: Tartott. Május 32.875, május 32.75, szeptember 33.

Wnipeg. Irányzat: Tartott. Buza május 58.875, július 60.375, szeptember 62.50.

Noviszádi terménytőzsde. Buza 79—80 kg bácskai Noviszád környéki 152.50—155, Szombor környéki 142.50—145, középbácskai 155—157.50, felsőbácskai 155—160, tiszai 157.50—162.50, felsőbánáti 152.50—155, 78 kg bácskai Noviszád vidéki 150—152.50, szerémi 142.50—145, Indjija környéki 145—150, szlavóniai 142.50—145, 77—78 kg szlavóniai 140—142.50, árpa 125—135, zab bácskai 150—155, szerémi és szlavóniai 150—152.50, tengeri bácskai 87.50—90, dunai, szávai vagy tiszai uszályrakomány 91—93, április—május 92.50—95, május 92.50—97.50, szerémi 87.50—90, április—május 92.50—95, május 92.50—97.50, buzalisztt effektív kérés, prompt k. d. bácskai nullás gg és g 245—265, kettes 215—230, ötös 185—195, hatos 175—185, hetes 140—145, nyolcas 115—120, irányárak március-májusra prompt szállításhoz 30 nap kassza vagy egy és fél százalékos skontó nullás gg és g 310, kettes 270, ötös 230, hatos 200, hetes 150, nyolcas 135. Buza, korpa jutazsákokban 110—115. Fehérbab 225—235.

Irányzat: Változatlan.

Forgalom: Buzában 16, tengeriben 33, lisztben 5 és korpában 1 vagon.

I. korai rozsa vetőburgonya
Rozsa-, fehér és Weilmannrózsa ékezési burgonya

DUGHAGYMA, BAB

mezőgazdasági magvak legolcsóbban és legjobban kaphatók LEDEKER EUGEN bank és biz. üzlet főzések és gyümölcs export-import, NOVISAD, Vilsonov trg 7. Tel. 22-14. Raktár: Temerinska 38. Tel. 30-15

Olcsóbb pénzkölcsön

Városi házakra Bácska és Bánátban 10% mellett 8—10 évi tetszésszerinti letörlesztéssel.
Bácska és Bánát földekre 10% mellett szintén 8—10 évi letörlesztésre.

GRADJANSKA BANKA K. D., SZUBOTICA
Pašičeva ulica 12 7114 Gőzfűrdő épület

A TEMERINI ÁSVÁNY-GYÓGYFORRÁS

gazdag vas-, jód-, kén- és chlór-tartalmánál fogva gyógyítja a csukló- és ízületi rheumát, köszvényi, bőrbetegségeket, főleg makacs kiütéseket, ischliást, idegességet, neurastheniát, hiszterliát és mindenféle női betegségeket

Ivó-kurával gyógyítja

a gyomor- és bélhurutot, vesebajt, húgyhólyag- és húgycsőbántalmakat, anémiát és érlelmeszesedést

A főszezon május 15-én kezdődik és szeptember 15-ig tart, egyébként a fürdő egész éven át nyitva van

Közelebbi felvilágosítást és prospektust ad az ásványvízforrás tulajdonosa:
Andrija Gris, Temerin (Bačka) 1207

SZÉP HÁZ

PÉTERVARADON, főútcában, mely 4 szoba, 2 konyha, istálló és több melléképítményből áll, valamint kertből és 650 kv. öl szőlőből, jutányosan ELADÓ. Bővebbet „MORE” ügynökség, Novisad, Kr. Aleksandra 3. 1259

Mérlegképes könyvelő

állást keres. Szerbül, magyarul, németül beszél, e három nyelven levelez is. Elsőrangú bizonyítványokkal rendelkezik, önkönyvelést is vállal. Megkereséseket „Szerb, magyar, német könyvelő” jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 1294

Lemezek

26 dinártól felfelé

Gramofonok

810 dinártól kezdve

Használt lemezeket cserélünk

EDISON BELL PENKALA

lehetőseget nyújt, a lacsóny árok mellett, hogy a feltemelt vámköltségek mellett legyenek beszerezhetőek előrendű gramofonok és lemezek

Tegyen látogatást vételköteteléség nélkül. Kérje ingyene és árlejtést és egyedi árszámítást. Kérjviselő és egyedi árszámítást.

STERN ADOLF

SUBOTICA. Varrórép, kerékpár, motorkerékpár és gramofon rakata, Jelašičeva ulica 2. Saját nagy javító-műhely

— Szent József ünnepély Novibecsejen. A novibecsei Polgári Olvasókör március 19-én Szent József napján házi ünnepélyt tartott. A tagok zászlóval, testületileg vonultak fel a 10 órai nagymisére a Kör helyiségéből. Az ünnepi szent mise után a templomban egybegyűlt közönséggel a Kör nagytermébe vonultak, melyet zsufolásig megtöltöttek. Az ifjúsági énekkar egy Szent József éneket adott elő, utána Ambrus főesperes, plébános üdvözölte a közönséget és megnyitóbeszédet tartott. Ezt követte Metzinger Mihály szavalata, majd ifj. Sztitner József tartott felolvasást a céhrendszerről, melyet a közönség nagy érdeklődéssel hallgatott meg. Sztány Juliska szavalata után az énekkar a pápai himnusszal befejezte az ünnepélyt.

(x) A legnagyobb választék szardiniában Spiller Lencinél.

— A Meiml-kávét világmárka ezton értesíti a m. t. közönséget és vevőit, hogy noviszádi fiókjának vezetését f. hó 23-án újból Miskulin Mirkó ur veszi át, aki mint szimpatikus és komoly munkaerő közkedveltségnek örvend.

Teljes tisztelettel:

Meiml r. t.

Noviszád.

— A Természetbarátok Egyesülete (Turistiesko društvo „Priatelj Prirode“) március hó 29-én, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja évi közgyűlését Noviszádon, a Grafikusok otthonában, Laze Telecskog 25, amelyre a tagok és érdeklődők ezton is meghívotnak.

(x) A Daruvári Polgári Takarékszövetkezet R. T. ezennel jelenti, hogy a köri betétre és hitelezésre szóló képviseletét átadta Göncöl Péter urnak, Szubotica, Paja Kujundzicseva ulica 48. Tagok bármilyen ügyben hozzá, vagy direkt a központhoz forduljanak.

(x) A legkellemesebb ozonázóhely Spiller Lenci büfféje.

Elsőrendű szagmentes ételaj

és az összes többi elsőrendű fűszer és csomago árút legolcsóbban, a olid és gyors kiszolgálás mellett szeresheti ne SLANKAMENAC ALEKSANDAR cégénél, Noviszád, Pašičeva 37.

— Megbüntettek Kanadában egy koldust, mert autón járt koldulni. Londonból jelentik: A kanadai Minapolis törvényszéke, a csavargási törvény alapján 90 napi fogházra ítélte William Burkholder koldust, mert kolduló körútját autón végezte. A modern koldus azzal védekezett, hogy tulságosan öreg abhoz, hogy gyalog koldulja végig a várost.

— Ma tartja rendes évi közgyűlését az odzsaci zene és dalegylet. Az odzsaci zene és dalegylet, ma, vasárnap délután 2 órakor tartja évi közgyűlését a Heitz szálló nagytermében. Az egyesület vezetősége ezton is felhívja a tagokat, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

— Viszketegység ellen Neo-Dermát használjon. Kapható Nada Drogériában, Szubotica. Kérjen ingyen prospektust.

— Uccára tette gyermekét egy noviszádi anya. Tegnap reggel négy óra körül a járókelők a Futoski put 93 számú ház előtt egy kendőbe csavart 8-10 napos leánygyermeket találtak. A gyermek mellett egy levél feküdt, amelyben az ismeretlen anya arra kéri a megtalálót, hogy a gyermeket nevelje fel. A rendőrség a felkeltlen anya után megindította a nyomozást.

(x) ROGASKA SLATINA. A Donat forrás eredményesen gyógyít epeköves bántalmaknál, krónikus ephólyagyulladás, bélrenyheséget, a legeredményesebben használ elhízás ellen, cukorbetegségnél, aranyeres és csuzos bántalmaknál. Képviselet Bratya Cselikovitv cégénél, Noviszád.

(x) Dr. Wagner Károly nyug. városi tisztii főorvos továbbra is régi lakásán rendel délelőtt 8-10 és délután 2-4-ig. Bejárát április 1-től Safarikova ulica 1 felől.

— Leégett az óbudai hajógyár fűrésztelepe. Budapestről jelentik: A péntekről szombatra virradó éjszaka veszedelmes tűz pusztított az óbudai hajógyárban. A tűz a fűrésztelepen keletkezett és a gyulékony anyaggal telt épületek pillanatok alatt lángba borultak. A tűzhöz hatalmas felkészültséggel vonultak ki a tűzörségek és órákon át tartó fáradságos munka árán sikerült a tüzet a fűrésztelepre lokalizálni. A telep leégett, az anyagi kár körülbelül egy millió pengő. Valószínű, hogy a tűz ugy keletkezett, hogy az egyik kályhából szikra pattant ki és ez gyújtotta lángra a telepet.

Vendéglősök figyelmébe! Összecsukható

kertszékek viharálló, kemény fából, gvári árban. HEMLER butorizlet, Noviszád

— Szalmával hintették be a járdát, halak járnak az autók a nagybeteg Arnold Bennett angol regényíró háza előtt. Londonból jelentik: Arnold Bennett angol regényíró nemrégiben influenzában súlyosan megbetegedett. Néhány nappal ezelőtti visszaesés következtében állapota válságosra fordult. Nyugalomra és csendre van szüksége, ezért a hatóságok szalmával hintették fel a ház előtti járdát, a közlekedési rendőrök pedig lassu hajtásra és csendre intik az autókat.

— Kérjen mindenütt Sibalics-féle péksüteményt, mert az a legizletesebb.

— Kényszerregezés Szatárbecejen. A noviszádi törvényszék esődönkivüli kényszerregezését rendelt el Klajies Lázár szatárbeceji szabómester ellen. Egyeztető bíró Hartmann Ivan, Noviszád. Gondnok Mikovics Gajko szatárbeceji ügyvéd. Az egyeztető tárgyalást április 28-án tartják meg bejelentési határidő április 23. Klajies Lázár egy év alatt négy részletben fizetendő negyven százalékos kiegyezést ajánl.

— Tyuktolvajok Bácskopetrovoszelón. Már hosszabb idő óta állandó tyuklopások fordulnak elő Petrovoszelón. A rendőrségnek sikerült a tolvajokat Raffai Mátyás, Nagy Mihály, Ernyes Imre és Raffai András személyében elfogni, akik beismerték, hogy Száraz Julistól, Kasza Mihálytól, Kasticher Simontól, Dukai Józseftől és Agoes Ferentől lopták a tyukokat. A társaságot a rendőrség átadta a felsőbb hatóságnak.

Szerémi tüzipa, szén és koks

legjobb minőségben, legjutányosabb áron kapható
LESZMEISZTER FATELEPÉN, NOVISAD
Kamenici ut végén (Vasúti átjárótól balra) Telefon 24-78

— Mindennapi táplálékunk fél kg balaszt-nyaga. Egy orvosi szaklap nemrég érdekes cikket közölt az emésztésről. Ebből megtudjuk, hogy a szervezetünk nem használja fel az egész táplálékunkat, mert ebben sok a megemészthetetlen anyag, s így sok káros és hulladékanyag képződik. A táplálékunk utján magunkba vett szerves anyagok nagy része felbomlik és erjedésbe megy, úgy hogy a belekben mérges gázok is keletkezhetnek. Egészségi szempontból tehát nagyon fontos, hogy rendszeresen eltávolítsuk ezen fölösleges anyagokat, amelyeknek súlya felnőtt embernél naponta fél kg-ot tesz ki. Bélrenyheségnél, székrekedésnél orvosok és klinikák főleg a kedvelt Artin-drageéket alkalmazzák, amelyekből esténként 2 darabot bevéve reggelre normális, fájdalommentes ürülés következik. Aki csak egyszer tett kísérletet Artin-drageével, soha többé nem fog más hashajtót bevenni.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, mellszorulást, vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József“ keserűvizet. Gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Meghalt a bánáti gabonakereskedők mesztora. Freund Markusz pancsevői gabona nagykereskedő, a bánáti gabonakereskedők mesztor, a noviszádi gabonafeldolgozó választmányi tagja hosszas betegeskedés után 78 éves korában elhunyt. A megboldogult tipikus képviselője volt a békevilágbeli vas-szorgalmu, széles látókörű, nagyképzettségű, talpig becsületes gabonakereskedőnek, aki kora ifjúságától kezdve fokról-fokra nehéz munkával küzdötte fel magát a bánáti gabona nagykereskedők legelsői közé. Temetése tegnap ment végbe óriási részvét mellett. Az elhunytat fiai Freund Arthur és Dezső gabona nagykereskedők, valamint kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja.

— Betegbaskötők, gummi- és príncesz-fűzők, melltartók, Fischer J. és Fia, Noviszád.

A jóminőségű

RUFF csokoládé

olcsóbb lett

FILMVILÁG

HALLELUJAH!

A híres amerikai négerfilm Noviszádon

A Metro-Goldwyn filmvállalat a napokban mutatta be a sajtó képviselői részére a világhírű néger filmet, a Halleluját, amelyben Nina Mae játsza a főszerepet. A Halleluja egészen új területekre vezet el a mozi nézőközönséget, az amerikai néger életébe, amely furesa keveréke a civilizációnak és a négerök ősi életének. Amerika gyapottermő vidékein játszódik le ennek a filmnek a cselekménye és egyik különös érdekessége az, hogy egyetlen fehér ember sem lép fel benne, hanem csupa néger szereplő. Az amerikai néger életébe és ennek az életnek örvénylő lelki mélységeibe pillant-hatunk bele, ahogy ez a film leperreg előttünk s nemcsak cselekményével, hanem a négerök különleges népi életével is megismerkedhetünk, amint a film pergő jeleneteit nézzük. A néger lélek nagy megrázkódtatásai dalban és táncban jutnak kifejeződésre, a négerök életét át és átszővi a dal és a ritmus, amely minden életjelenségeikben megnyilvánul. A rendező nemcsak valóban mesterien rendezte meg ezt a filmet, hanem végesvéig meglepően érdekes pszichológiai megfigyeléseket is tett, amelyek minduntalan új és új mélységeket tárnak fel előttünk. Különösen megdöbbentően nagyok a tömegjelenetek, amelyekben az extázis és a tömeghisztéria terjedését és hullámzását játszatja meg a rendező a négerök sokaságával. Valóssággal a film szimfóniájaként hatnak ezek a jelenetek, amelyek a Halleluja legnagyobb mélységeit adják. A cselekmény maga is színes és eleven és mindvégig lebilincseli a nézők figyelmét, úgy hogy gondolkodó és lelki mélységeket kereső, de szórakozást kereső ember is megtalálja mindazt ebben a filmben, amit keres. Nina Mae kedves és érdekes játékot nyújt a filmben, amelyről bátran el lehet mondani, hogy egyike a filmgyártás legnagyobb alkotásainak.

ODEON, március 20-22

(Zapfenstreich) **TAKARODÓ**

100%-os német tonfilm. Humor — Tánc — Énekl Főszereplők Verebes Ernő, Siegfried Arno, Charlotte Suza, Hans Stewe és az elsőrendű kiségitő műsor Kezdet 5, 7, 9-kor

Május 31 és június 8-a között tartják meg a kulai ipari, kereskedelmi és mezőgazdasági kiállítást

Kuláról jelentik: Lapunk utján már több ízben beszámoltunk a kulai ipartestület által megindított nagyszabású mozgalomról, egy nagy észak dunabánsági kiállítás megrendezése érdekében. A kiállítás megtartásához szükséges engedélyt a napokban kézbesítették a kiállítást előkészítő bizottságnak. Dacára annak, hogy az engedély egy kissé megkésve jött, minden remény megvan arra, hogy a kulai kiállítás úgy érkezőleg, mint anyagilag várakozáson felül sikerül majd, annál is inkább miután Kula, mint gépont könnyen megközelíthető, másrészt pedig az országzerte ismert kulai ipar és kereskedelem reprezentánsai a kiállítás időtartama alatt nemcsak látogatókra, hanem

komoly vevőkre, vásárlókra is számíthatnak. Miután a kulai ipar speciális gyártmányai nemcsak minőség, hanem versenyképesség tekintetében is közismertek.

A kulai speciális iparágakból különösen a fémipar, fémipar és bőripar különböző ágazatai kerülnek bemutatásra. A kiállítás iránt egyébként a hazai sőt még külföldi cégek is élénken érdeklődnek.

—0—

A Kereskedelmi és Iparbank Rt., Novisád, amely az elmúlt év elején emelte 8 millióval 20 millió dinárra az alaptőkét, április hó 11-én megtartandó közgyűlésén terjeszti be múlt évi mérlegét, amely az előző évi 3.175.000 dináros haszonnal szemben 4.407.000 dinár nyereséget tüntet fel.

ORTH. כשר ÉTKEZÉS

egy az egész husvét alatt, mint minden más hétköznapon is
ADLER RESTAURATIOBAN
NOVISAD, JEVREJSKA 15.
kapható.
Husvét étközök f. hó 27-ig
jelentkezzenek. Abonenseket
elvállalunk. Házonkü-
vüli kosztadás is. 1251

Nagy

RAKTÁR és ISTÁLLÓT
mellékkelhelyiségekkel kö-
vezett nagy udvarral, a
központ közelében NO-
VISADON bérletbe ke-
restünk. Címek leadan-
d k Kardos hirdetőjébe,
Novisád

Hirdessen
a Reggeli Újságban

Husvétra!

Az egyedüli jugoszláviai
gramofon- és lemezgyár

Edison Bell Penkala

Gramofonok 740 dinártól
Lemezek 26 dinártól

100 dináros havli részletfizetésre

Kérje díjtalan árjegyzékünket és katalogusunkat

Képviselet:

"TALAS" finom-mechanikai vállalat

Novisád, Kralja Petra u. 28

Ebből 200.000 darab részvény után változatlanul 15 dináros osztalék, azaz 3 millió dinár kerül kifizetésre, 1 millió dinár pedig a tartalék és nyugdíjalap javadalmazására fordítatták, miáltal ezek 12,5 millió dinárra, az intézet saját tőkéi pedig 32,5 millió dinárra emelkednek. A közzétett zárszámadosokból a betétek 20,3 millió emelkedése tűnik ki. Ezen állomány immár 154 millió dinárra rug a tavalyi 133,7 millióval szemben. A vagyon-tételek közül kiemelendő az intézet készpénz- és értékpapírjai, amely a bankkövetelésekkel együtt közel 36 milliót tesz ki, míg a váltótárca 18 millió dináros emelkedéssel a 116 milliót meghaladja. A közzétett zárszámadosok egy nivós intézet mobilitását és azt a bizalmat tükrözik vissza, amelyet a Dunabánság ezen erős pénzintézete a közönség legszélesebb rétegeiben élvez.

— Jövedelmező-e az alkoholmentes gyümölcsfeldolgozás? Amióta Németországban tavaszról-tavasza megerősödött a vegetáriánus életmód, óriási a kereslet alkoholmentes édes must iránt. Azok a szőlősgazdák, akik eddig borukat csak a legnagyobb

nehézségek árán és potom áron tudták értékesíteni, az idők szavát követve alkoholmentes must előállítására tértek át. Egyik ilyen rajnamenti vincelléresalád, mely 1928 évben kétezzer liter édes mustot termelt, 1930-ban már harmincezer litert állított elő és helyezett el. A bajor katolikus háziasszonyok szövetsége 1928-ban harminc édes mustkészítő tanfolyamot tartott 1200 asszony részvételével, 1929-ben 42 tanfolyamot 1500 résztvevővel, 1930-ban negyven tanfolyamot 1600 asszony bevonásával. A dortmundi Hansa sörgyár a detmoldi „sinalco” részvénytársaság részvénytöbbségét megszerezte, hogy így biztosítsa a sörfőgyártás csökkenésével megapadt jövedelmét. 1930. év első kilenc hónapjában Németország borbehozatala 19,4 millió márkával csökkent és 3,1 millió márkával kevesebb értékben hoztak be pálinkát és ipari szeszt az országba. Franciaországból az 11929-30 évi 11.622.000 üveg pezsgőt hozott be Németország.

SZABÓ ISTVÁN:

Egy légionista naplója

Eredeti naplójegyzetek
alapján sajtó alá rendezte:
ANDRÉE DEZSÓ

(1)

Első szökésem a szülői házból

1905.

Tizenhárom esztendő voltam, a losonci gimnázium harmadik osztályának tanulója.

—0—

Pajtásaim az uccán hajkurászva tombolják a szünidő örömeit, én pedig odabenn, a sötétre függönyözött szobában, fakírmód hétrét görnyedve, falom a betűket. Nem kell a játék, nem izlik az étel, csak a könyv, Werne Gyula fantasztikus írásai, Stanley afrikai utazásai. Vörösrre erőltetett szememmel betegesen habzsolom a betűket. Megfogott a kalandozás vágya, nem tudok szabadulni tőle. Nem kell a társaság, terhemre vannak az emberek. Külön világot élek, szenvedő sóvárgását a kalandvágyásnak.

Sietnem kell az olvasással, mert kalandos könyvet csak szünidőben tőr meg az apám a háznál. Nem mintha iskolai előmenetelemet féltene tőlük. A tanulóval nincs semmi baj. A számtan kissé gyengén megy, de földrajzból, természetrajzból a legjobbak közé tartozom és például Afrikát úgy ismerem, hogy jobban talán még a tanárom sem. Eppen ebből származott a nagy baj. Földrajztanárom egyben a gimnázium könyvtárának is a vezetője, én pedig a legjobb földrajzista segítkezem neki. A könyvek között szabadon válogathatok és ha évközben szép utleírásra akadtam, bizony titokban még a latin óra alatt is olvasgattam. A tanárok észrevették, megmondták az apámnak. A dolog vége az lett,

hogy kitiltottak a könyvtárból és az iskola év alatt odahaza sem szabad olvasnom.

Erzem, hogy ezt a tilalmat el nem bírom. A szünidő végefelé jár, reszketés fog el, ha rá gondolok, hogy három hét mulyan bucsuznom kell a Grand kapitány gyermekétől, vagy a Kétévi vakációtól. Mindenki jól bánik velem, rajongásig szeretem én is a szüleimet, mi az oka, hogy még sem találok a helyemet, mi az, ami szüntelenül hívogat el hazulról, neki a világnak, Afrikának?

Nem a gyerekes vásottság küzdött bennem a jövevényekkel, hanem az örök bolyongás varázsos fátyma most ömlött el a lelkeimen és nem hagy el a sirig. A bolyongás ösztöne vele születik az emberrel, mint a zenei hallás vagy rajzolás készsége. A híres földrajzkatákat nemcsak a dícsérvagy, vagy a hiúság serkenti. Talán őseink ezer esztendő nomád ösztöne lázad fel bennünk kései utódokban és üz, kerget tizenhárom esztendő diákésszel, deresedő fejjel, rogyadozó inakkal végig, a sirig...

Elhatározom, hogy utnak indulok. A gondolat lassan ért meg bennem és megváltó, langyos zsongásával fokozatosan urára lett rajtam. Gyötrő lelki gátlásaim elűltek, titokban készülődöm a nagy utra. Az itthoniaknak nem fagy csodájuk, hogy jó kedélyem visszatért, csak az écekáim kinosak még. Estéknél sokáig elkerül az álmom, sokszor feltör belőlem a hangos zokogás. Látom édesanyám kisírt szeméit, a nagy szomorúságot, ami majd megüli a családot, ha estéknél hasztalan várnak haza.

E lelkiutamat nem tartott sokáig, valami fölényes beletörődés váltotta fel. Erzem, hogy ennek így kell lennie és ábrándképeim ködfátyolában vigasztaló pompájában feltűnik vágyakozásom célja: Afrika.

Az utatervvel hamarosan elkészültem. Losonc, Beograd, Szolia, Konstantinápoly, Kis Ázsia lesznek a fontosabb állomások, azután a Suez-csatornán át Egyiptom, onnan pedig a Nilus folyása mentén Afrika belseje. Három korona az egész vagyonom, de hiszen a világot azok mind üres zsebbel

indulnak el.

Nyomasztóan meleg, augusztus eleji hajnalra ébredtem. Apám a vasuton éjszakai szolgálaton van még, a többiek alszanak. Most indulok utnak. Rendes uccai ruhámban úgy lépek ki a kiskapun, mintha rövid sétára indulnék, vagy kiállnék a ház elé nézeledni. Különös, hogy semmi elfogódottságot nem érzek, mintha magam sem venném komolyan a dolgot. A vasutállomás épületét messze elkerülöm, nehogy meglasson az apám, a város végén térek rá a vasuti sínekre. Tervem az, hogy a sínek mentén teszem meg az utat, így legalább nem tévedek el.

Rettentő erővel tűz a nap, a kavicsos pályatest ontja magából a forróságot. Dél felé megpihenek egy kissé és ahogy fel akarok kelni, meglepődéssel veszem észre, hogy lábaim megmerevedtek. A pályatest mellett kanyargó keskeny gyalogösvény szűn telen figyelésre készlet, nehezebb itt a gyaloglás mint a losonci járdán, vagy az országúton.

Lassan leszáll az est, egy vonat már sápadt lámpafényt sugározva jön szembe velem. A homályban alig látom már az utat, bele-belebotlom a pályatest kavicsos oldalába, nagyon fáradtanak érzem magam. Szokatlan a végtelen rétek esti zsongása, a cikázva repülő éjjeli madarak hűgőse, különös szorongó érzés vesz rajtam erőt. Odahaza tegnap este ilyenkor már megvetette ágyamat az anyám.

A sötétből vasuti órház apró lámpájának fénye csillog felém. A harcshabajszu vas uti ór ott ül a kis sárgaház előtt a padon. Erzem, hogy tovább nem bírom a gyaloglást, megváltásként hallik a szava:

— Hova ballag az ifiur?

— Afrikába — buggyan ki belőlem a karatlanul is gondolataim örök témája.

— No-no, de taláncsak nem az esthang előtt akar odaérni? — évődik velem a jóságos öreg.

Folytatása következik

Ma délután Noviszádon: Rumai SPÁRTA--NAK elsőosztályu bajnoki mérkőzés

**Délelőtt MAKKABI--PAK és csurugi HAJDUK--SZLÁVIA másodosztályu bajnoki
Délután 2 órakor vrbászi DULCIS--VOJVODINA mérkőzés a NAK pályán**

Ma egész nap üzemen lesznek a noviszádi futballpályák, a kora délelőtti óráktól estig bajnoki mérkőzéseket játszanak. Noviszádon három bajnoki mérkőzés kerül ma eldöntésre, egy az elsőosztályban, egy a második osztály A), és végül egy a második osztály B) csoportjában.

Az elsőosztály műsorán a

Rumai SPÁRTA--NAK

mérkőzés szerepel. A NAK az utóbbi hetek során fokozatosan javuló formát játszott ki, ami hibák mutatkoztak a csapatban, azokat a legutolsó bajnoki mérkőzés óta kiküszöbölhették. A mai találkozónak tehát a NAK a favoritja, de a két pontot korántsem tekintheti elkönnyveltnek.

A rumai Spárta eddigi bajnoki mérkőzése során mérsékelt tudást árult el, de éppen legutóbbi találkozója során váratlanul javuló formát mutatott a Mácsva ellen. A csapat lelkes, küzdenitudo játékosokból áll, csak jobb technikával lehet legyőzni, kitartással, lelkesedéssel nem. A NAK-ban meg van ez a jobb technika, de kérdés, hogy ma délután kijátssza-e? Ha igen, úgy 2-3 gólos győzelemre számíthatunk.

A mérkőzés délután fél 4 órakor kezdődik a NAK pályán, előtte 2 órai kezdettel a Vojvodina-NAK kombinált csapatok játszanak.

A Karagyorgye pályán délelőtt tíz órakor

MAKKABI--PAK

második osztályu bajnoki mérkőzést játsszák le. A két csapat őszi találkozásakor a Makkabi fölényesen győzött a Postásokkal szemben, de könnyelműség volna azt hinni, hogy a mai találkozón könnyű dolguk lesz a noviszádi kékfehéreknek. Papirforma szerint a Makkabi győzelme valószínű, de a Postások már sokszor okoztak kellemetlen meglepetéseket ellenfeleiknek.

A Rádnicski pályán délelőtt 10 órakor a

Csurugi HAJDUK--Noviszádi SZLÁVIA

másodosztályu bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre. A csurugi Hajduk a csoport első helyezettje, a Szlavia az utolsóelőtti. Ezzel szemben a téli hónapokban a Hajduk némiképpen visszaesett, mert több jó játékosát elvesztette, a Szlavia viszont megerősödött néhány tehetséges játékosal. Mégis a Hajduk tudását tartjuk nagyobbak, egy-két gó-

Bíróküldés a noviszádi alszövetség mai mérkőzéseire. Gradjanszki-Mácsva: Banics, NAK-Spárta: Rossier, Gradjanszki-TTC: Hirschler, Makkabi-PAK: Milnovics, Szlavia-Hajduk: Perakovics, Szoko-Rádnicski: Schneff, Podrinje-Zora: Popper, Szlovaeski-Szloga: Gál.

PAK hírek. Vasárnap, március 22-én délelőtt 10 órakor a Karagyorgye pályán bajnoki mérkőzést tartunk a Makkabival. Felállítás: Sarf, Maták, Vlaskalics, Balla, Pastyán, Burai, Barta, Kiss, Mikus, Gregec, Paluska, tartalék: Bábin, Máties, Silics és Novacsak.

Rádnicski hírek. Felhívom az első és az I. b. csapat játékosait, hogy ma délelőtt 9 órára a pályán jelenjenek meg, ahol összeállítsák a csapatot, mely tízenegy órakor az állomásról Kovilja indul. — Intéző.

Albusz-Isztra barátságos mérkőzés lesz ma délután 2 órakor. Felkérem az Albusz első és I. b. csapatának játékosait, hogy délután 1 órakor jelenjenek meg a klubhelyiségben Duna ucca 17, a felszerelés átvétele végett. — Intéző.

Ellenfelet keres a palánkai Szloga március 25-én Palánkán lejátszandó barátságos mérkőzésre.

los győzelmét tippeljük.

Petrovaradinban ma délután 3 órakor a

Temerini TC--GRADJANSZKI

másodosztályu mérkőzést játsszák le. Ez a találkozó az idei szezon egyik legérdekesebb küzdelmét igéri a második osztályban. A Gradjanszki a saját pályán az idén döntetlenül mérkőzött a Makkabival, általában a tavasszal még egyetlen mérkőzését sem veszítette el, pedig a legnehezebb ellenfelekkel állt szemben. A TTC most játssza második bajnoki mérkőzését a tavasszal, mintha még nem volna meg benne a teljes testi és lelki rutin, a bajnoki küzdelmekhez.

A mai találkozó mindenestre eldönti a kérdést és nyilván a két bajnoki pont sorsát is, bár véleményünk szerint, a döntetlen eredmény a legvalószínűbb.

A vidéken négy bajnoki mérkőzést játszanak ma, egy elsőosztályu, három másodikat. Mitrovicán a Gradjanszki a bajnok Mácsvával szemben aligha számíthat győzelemre, de valószínű vereségét jó játékkal a minimálisra csökkentheti. Karlovcin másodosztályu derbimérkőzés lesz az ottani Szoko és az indijjai Rádnicski között. A Szoko kiscgolarányu győzelme valószínű. Mitrovicán a Podrinje a bjelinai Zorával mérkőzik, itt is a vendéglátó csapat indul győzelmi eséllyel.

A petrováci Szlovaeski ma játssza le multvasárnapról elmaradt bajnoki mérkőzését a palánkai Szlogával. A két csapat jelenlegi formája körülbelül kiegyenlítődik, a Szlovaeski javára némi előnyt a saját pálya jelent, de nagy kérdés, hogyan tudja gyümölesztetni ezt az előnyt, a többnyire fiatal erőkből álló Szlovaeski. Döntetlen eredményt tippelünk.

A mai nap egyetlen barátságos mérkőzését Noviszádon játsszák délután 2 órakor a NAK pályán, a

VOJVODINA--Vrbászi DULCIS

mérkőzést. A Dulcis az utóbbi hónapok során erősen feljavult, de alig hisszük, hogy a jövővasárnap déli mérkőzésre készülő Vojvodinával szemben győzelemre számíthat. Mindenesetre érdekes, nivós küzdelemre van kilátás, amelynek eredménye 2-3 gólos Vojvodina győzelem lesz.

Beeskerek—Pancevo városközi mérkőzés. Beeskerekről jelentik: Március 22-én, vasárnap a beeskerek Borac pályán Beeskerek és Pancevo válogatottja mérkőzik, amelynek eredménye iránt — a Beeskerek javára 6:4-es eredménnyel végződött Beeskerek—Kikinda városközi mérkőzés után — nagy érdeklődés nyilvánul meg. A beeskerek csapat felállítása a következő: Sztanulov, Kolarov, Popovics (Obilics), Kovács (Rádnicski), Lambics, Turinszki, Török, Oltyan (Obilics), Poturica, Csurcsin (Borac) és Bohn (Schwaebische). A pancevo csapat a következőképp szerepel Beeskereken: Vukšan (Banat), Kiefer (PSK), Ulmer (Banat), Csabrics (PSK), Csolakovics (Banat), Vili (Jadran), Stefanovics (PSK), Lazarevics (Banat), Zsurzul (Banat), Andrejevics (Banat), Zsilkin (PSK). Bíró: Mojics Milorad. Előzőleg ZsSK—Vojvodina. Bíró: Mojics Ivan.

Odzsaci SC—Szombori Sport bajnoki mérkőzés lesz ma Szomborban. Minthogy Szomborban ma délután csupán ezt az egy mérkőzést rendezik, előreláthatólag nagy közönség nézi végig a két csapat küzdelmét. Az OSC a következő csapattal áll fel: Katona, Szutter, Horváth I, Schuj, Weisz, Kanyó,

Gessler, Knöbl, Mészáros, Horváth II, Rapp. A mérkőzést Balázs vezeti.

Uj tisztikart választott a noviszádi PAK. A noviszádi PAK most tartotta ezidei évi rendes közgyűlését, amelyen az alábbi tisztikart választották meg: Diszelnök Dominisz Franjo, pósta és táviratigazgató, elnök ing. Kotal Klaudiv t. t. igazgatósági ügyosztály vezető, alelnök Jevtics Szevta t. t. építési osztályvezető, titkár Juranics József pósta és táviratdiszt, pénztáros Stanczl Alekszandar t. t. építési osztályvezető, futballszakosztály vezető Pfeiffer István pósta és táviratdiszt, atlétikai osztályvezető Szalontai Rezső pósta és táviratdiszt. Választmányi tagok: Gusztovics Rezső, Szaketics Szevvan, Szavics Bogoljub, Vukovics Ladiszlav, Babori János, Ibisics Róbert, Sulteis Gyula, Kovács Ivan, Petrovics Bóro, Hartwein András, Mondovics Joszip, Kul Jakab, Balfik Imre, Nikolics Szevtozar, Stanczl Antal, Schneider János, Filipovics Jelena, Presics Szmilo, Mirkovics Julkica.

A beeskerek kerékpáregyesület közgyűlése. Beeskerekről jelentik: A beeskerek Buducnoszt kerékpáregyesület tegnap tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen a különböző elnökségi jelentések elfogadása után új vezetőséget választottak. Elnök Mojics Milorad lett, alelnökké Francuszki Ljubomirt és Hajnics Lukát, titkárrá Marioncu Gyurót és Vogel Sándort, pénztárossá Lederer Károlyt, Ferenci Györgyöt és Breszlauer Mártont, rendezővé Palinko Bélát és háznaggyá Krausz Arturt választották.

MEGHÍVÓ

Noviszádi Hitelszövetkezet 1931. évi március 22-én, vasárnap d. e. 10 órakor saját helyiségében Dudarska (Epros) u. 18.

rendes évi közgyűlést

tartja meg, melyre a tagok (üzletrészesek) az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása
2. Zárszámadások megvizsgálása és a felmentvény megadása
3. Mérleg megállapítása
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés
5. Az igazgatóság 3 tagjának választása
6. A felügyelőbizottság 3 tagjának megválasztása
7. Esetleges indítványok csak az esetben tárgyaltnak, ha azok az igazgatóságnak 14 nappal a közgyűlés előtt írásban benyújthatnak

Ha a gyűlés határozatképes nem volna, akkor a következő vasárnapon 29-én, fent említett időben és helyen lesz megtartva, mely gyűlés tekintet nélkül a megjelent tagok létszámára határozat képes lesz.

1084

Az Igazgatóság

**Gramofonok - lemezek
a legolcsóbb árban
Az összes ujdonságok
raktáron**

Vig Zs. Sándor
Subotica
Karadjorjev trg.

LENKEY IMRE ÉS FIA

GOLGOTA

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA
Noviszád, Uspenszka ulca 12.
Telefon 26-90

Temetések rendezését a legolcsóbbtól a legnagyobb igényeknek is megfelelően, disz és modern vínyilágítással, vállalunk, exhumálást, szállítást a legolcsóbb árban. Nagy raktár saját-készítésű koporsókban, koszoruk és szemfedelekben.

Azonkívül raktáron tartunk butort, vállalunk mindennemű asztalos munkát kedvező fizetési feltételek mellett.

Tavaszi szezonra legújabb férfi és női szövetek, selymek

Párisi modellek csak egy ruhára, köpenyre és kosztümre, nagy választékban és olcsó árban
RALETIC M. MILOS divataruházában, **NOVISAD**, a püspöki palotával szemben

Városi Mozi Subotica

Hétfő-ől—csütörtökig

1. Fox Movie-ton Journal No. 23
2. Egy A. E. DUPONT 100% német tonfilm

Az elveszettek szigete

Főszerepben Conrad Veidt, Fritz Kortner, Heinrich George és Tala Birell

Folytatás 7, 10, 13, 16 és 18 órák. Előadások 4. óra és 9 órakor

Nagy az érdeklődés a BSK mérkőzése iránt

A kitűnő fővárosi együttest a Bácska látja vendégül

Március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján kitűnő sport attrakcióban lesz része a szubotici sportközönségnek. A Bácska agilis vezetőségének sikerült lekötnie a nemzetközi viszonylatban is elsőrangú és többszörös országos bajnok BSK-t. A fővárosi csapat 28 és 29-én Temesváron szerepel az ottani Ripenzia proficsapat ellen és ezt megelőzőleg Szubotican játszik ugyanazzal a legényeggyel, amellyel aztán a profikkal szemben kiáll. A nagy hírű csapatban több válogatott játékos is szerepel, akik már sokszor szerepeltek sikerrel híresebb külföldi csapattal szemben is és épen ezért érthető az a nagy érdeklődés, ami a beográdi csapat szubotici szereplését megelőzi.

A szubotici csapat erős tréningeket tart, hogy méltó küzdelemben elfogadható eredményt érjen el a BSK-val szemben.

A TANK Pacsiron. A szubotici TANK csapata vasárnap Pacsiron szerepel az ottani Sport ellen. A két együttes találkozását nagy érdeklődés előzi meg Pacsiron.

Ma négy bajnoki mérkőzés lesz Szubotican

A Szand és a Bácska pályán három-három mérkőzést játszanak le

Ma délután négy mérkőzést játszanak le Szubotican. A Szand pályán négy órai kezdettel a Villanytelep a Szand csapatával, a Bácska pályán pedig a bajnokcsapat a Postásokkal küzd meg a bajnoki pontokért. A nagy érdeklődéssel várt mérkőzések előtt másodosztályú bajnoki mérkőzéseket bonyolítanak le. A Villanytelep—Szand meccs előtt a Hakoah a Konkordiával, a Bácska—Postás SK találkozója előtt a Jugoszlávia a Rádnicskival játszik. A délelőtti folyamán a négy elsőosztályú egyesület tartalékjai mérkőzést játszanak.

Értesítés!

Van szerencsém a t. férfi öltönyt vásárló közönséget értesíteni, hogy sikerült egy nagyobb tétel bel- és külföldi gyártmányu legújabb minta és színezetű férfi öltöny szövetet megvásárolni, amelyet a téli hónapokban a legjobb munkáimmal olcsón elkészítettem, abban a helyzetben vagyok tehát, hogy

már 270 dinárig 850 dinárig nagyon szép és jó elegáns öltönyt,
 továbbá a legjobb
trench coat kabát 800 dinárért,
 gyermek kosztümök már 80 dinártól feljebb tudok a t. vevőközönség rendelkezésére bocsájtani. Kiváló tisztelettel

NIKOK A MISICS
A FEHÉR BÁRÁNYHOZ
 Pasiceva u. 7. a Slavia könyvkeres. mellett
Raktáram minden vételkényszer nélkül megtekinthető
A címre tessék ügyelni!

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap
 egy eső 1 dinár, NAGY BETŐS 2 dinár
 a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

URANIA TON-KINO KULA

Szombat 21—22 Vasárnap

VÁRKONYI MIHÁLY legjobb alkotása:
„A trafalgári oroszán“
 Monumentális történelmi hangos film
 A főszerepben
 Várkonyi M., C. Griffith és M. Vavić

Kedden: „Téged szerettelek“ filmoperett

KIADÓ azonnalra két uccai szoba, előszoba, konyha, speiz és kétszer egy uccai szoba, konyha, speiz. Május 1-től két udvari szoba, konyha, speiz, Karadzicseva 18 (Faith malomnál). 1280

ELADO jól éneklő és párosító kanári madarak, és alig használt himző és varrogépek 350 dinártól kezdve. Földesdi, Primorszka 31.

Egy szép nagy PERZSA SZÖNYEG, egy uriszoba berendezés, ötszáz könyv eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1301

Egy BUTOROZOTT uccai szoba külön bejáratúval egy vagy két személy részére, esetleg teljes ellátással kiadó. Cim a kiadóban. 1278

SZOBA, konyha, speiz és összes mellékhelyiségekkel álló száraz lakás április 1-re kiadó. Kölcseiye ucca 15. 1288

GARSONLAKAS, egy szoba, esetleg előszoba és fürdőszoba, butorozatlanul kerestetik. Ajánlatok „napos“ jelige alatt a kiadóhivatalba. 1303

FIATAL LEANY kézimunka-üzletbe kerestetik, ki már hasonló minőségben alkalmazva volt és a varrás és előnyomtatáshoz is ért. Jelena Weisz, Njegoseva 9. 1300

VASALÓNÖK megfelelő gyakorlattal azonnal felvétetnek Weisz Hermina vegytisztítóintézetében. Jelentkezni Trifkovic trg 8 alatt kell. 1286

KEZDŐ irodistanó, gépirásban és 3 nyelvben jártas azonnal alkalmazást nyerhet Kertész Mór férfidivat üzletében, Noviszád. 1269

FOTÓ Amatőr Noviszád, Kralja Aleksandra 9. Amatőröknek legolcsóbban minden fényképezésbe vágó munkát, egy nagytást és retust elvállal. 1255

GÉPIRÓKISASSZONYT prakszissal április 1-re való belépésre keresünk, aki a szerb, német és magyar nyelvet szóban és írásban bírja. Ajánlatok „Szorgalmas“ jeligére Schmolka hirdetőbe Noviszád, Jevrejszka 18, küldendők. 1287

ELVESZETT egy Bobi névre hallgató fehérfekete színű kis drótszőrű Terrier kutya. Megtalálójra jutalom ellenében adja le Nikola Teszla ucca 3 alatt. 1296

KITUNÓ ÜZLET. A Délbánát 8000 lakósu, járásbírósi székhelyű, jómódu községének centrumában 70 méter hosszú téglapépület villanyvilágítással, ottani egyetlen gyönyörű kávéházi, külön tánc- és mozi teremmel, beszálló vendéglővel, kocsimával, 8 vendégszobával, melléképítményekkel, bor-pincével, autógarázzsal, fedett kuglipályás kert-helyiséggel, jégvermes nagy udvarral, — igen jutányos áron eladó, esetleg bérbeadó. Csak komoly érdeklődők forduljanak: Korsós Zoltán diplomirag pravnik, kancelária dr. Prellera, Pancsevo. 1257

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMAN SANDOR

DEFKATONKINO

Csütörtöktől—vasárnapig éneklő és beszélt filmek

1. MIKY MAUS A LÖVÉSZÁROKBAN
 Németországban betiltott film, mert a kis Miky egér német alakban macskákkal harcol.
2. A hírneves ANNY AHLERS a Teater an der Wien primadonája alakítja a királyi kegyencnő

POMPADOUR MARKINŐ

filmoperett főszerepét. Zenéjét szerzte Robert Stolz. Személyek:
 Pompadour markinő . . . ANNY AHLERS
 Marcel comte . . . VERFES ERNŐ
 XV. Lajos . . . Kurt Gorron

Tündéri hetek a Napkirály versaillesi udvarában, az ezer örmök kertjében. Gyönyörű énekek! Pompás zene, kitűnő hangleadás.

Királyi Török
ALBA
 NOVISAD

Márvány és granit sírköveket

cégtulajdonos elhalálása miatt rendkívül jutányos árakon kiadástom

Özv. Pongrácz Imréné
 Noviszád, Zeljeznicka 53.

KERAMIAI TÉGLÁK

házak és falak beborítására. zománcozva minden színben és nagyságban, az üzletág felosztása miatt leszállított áron kapható, amíg a készlet tart. Pavle Kukučka, keramiai áruk gyári lerakata, Petrovac, Bačka. 1268

A hideg szelek és változókonny idő károsan hatnak az arc-bőrre és a házra. Egyedül a

„Mila krém“

állandó használatával óvhatja meg arcának és kezének szépségét.

HYGIEA DROGÉRIA
 K. ZSIVOJNOVICS

Haszonbérbe kiadó

a Darányi telepen a zombori és a fővonal között egy hold föld szőlővel és üresen. azonkívül a Primorska (Vásár) ucca 10 szám alatt egy kert, esetleg mindkettő lakással is. Bővebbet Nagy Pál, Darányi telep III. 7. Bozsics vendéglőnél. 1275

MODERN KÖNYV ÉS KÖNYVTÁR

Álladón új könyvek

Kardos, Wilson tér 7

Ha olcsón akar aranyáru stb vásárolni,

egy korcsón fel új üzlethelyiségben!

14 karátos arany jeggyűrű D. 100	
14 " köve gyűrű D. 70	
14 " nyaklánc " 80	
14 " fülbevaló " 60	
14 " gyermek fülbevaló " 30	

Finom szemüvegek tokkal 20 dinártól.
 Auto szemüvegek 25 D.-től
 Rádiók 12 havi részletre,
 Telefonon 12 W. villanyrádió beépített hangszoroval Din. 2200

Kraus Samu

Noviszád
 Pasiceva u. 32.
 Figyeljen az üzlet előtt függő nagy vil. órára

ÓRÁK ÉS ÓRAJAVÍTÁSOK, SZEMÜVEG, FÉNYKÉP KÉSZÍTÉSEK

valamint AMATEUR felvételek kidolgozása, legolcsóbban csakis

„OKULARIUM“-ban

Matija Wolf Noviszád, Porta 3. (r.kat. hírközlés u. palotájában) ahol az üzletvezetést a világot járt öreg Nadich szakember végzi.

TIVAR

ÖLTÖNYÖK A LEGJOBBAK
 Férfi öltönyök már 240 dinártól
 Gyermek öltönyök már 120 „

Tekintse meg áruválogatásomat és győződjön meg áruim olcsó és jó minőségéről!

WEKERLE PÉTER
 KULA 758 (Gyári lerakati)

DIPLÓMÁS
BENEDEK
 Noviszád, K. Aleks 13

Yorkshirei fajtisza pedigrés szülőkötől:

8 drb 11 hónapos kan 150 kg súlyban	Din. 3.000
10 " 5 hónapos kan 80 kg súlyban	" 2.000
5 " 5 hónapos nőstény 80 kg súlyban	" 2.500

valamint tisztavérű BERGSHIREI választási malacok is haphatók. A fenti sertéseket zárlat miatt nem mutathatam be a noviszádi kiállításon. Elsőrendű anyag, tenyésztésre igen alkalmas. Érdeklődők forduljanak:

PFEIFFER KÁLMÁN
 malomtulajdonos és földbirtokoshoz, **BAJMONK**
 Telefon 19. 1281

Meghívó.

A Közgazdasági Bank Részvénytársaság Igazgatósága

a Szuboticán, 1931. évi március hó 29-én délelőtt fél 11 órakor az intézet székházában megtartandó

XXXIX. évi rendes közgyűlésére

a t. részvényeseket tisztelettel meghívja.

A közgyűlés napirendje:

- 1. Dr. Kiss József vezérigazgató elhunytának bejelentése...
2. Az 1930. évre szóló igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentés.
3. A zárszámadosok előterjesztése, mérleg-, veszteség-nyereségszámla megállapítása...

- lése tárgyában és ezzel kapcsolatban az alapszabályok 6. és 7. §-ának megváltoztatása
Az igazgatóság felhatalmazása a tőkeemelés időpontjának és módozatainak megállapítására
7. Nyugdíjszabályzat 7., 16., 17., 19. és 30. §-ainak megváltoztatása.

VAGYON

Mérlegszámla 1930. december 31-én

TEHER

Table with 4 columns: Item, Din. (left), p. (left), Din. (right), p. (right). Rows include Pénztárgépek, Értékpapírok, Adósok, Idegen értékek, etc.

KIADÁS

Eredmény számla

BEVÉTEL

Table with 4 columns: Item, Din. (left), p. (left), Din. (right), p. (right). Rows include Adók és illetékek, Nyeresség, etc.

Subotica, 1930. december 31. Sombor,

AZ IGAZGATÓSÁG.

Megvizsgáltuk és rendben találtuk A KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG FELÜGYELŐBIZOTTSÁGA

Kirakttvegek legolcsóbban Vitrum tüskögyárban, Noviszád, Futoski put 134. 2272

HAZASSÁG
Jó megjelenésű 50 éves iparos saját üzlettel hozzáillő 35-45 éves némi hozományával rendelkező üzletasszonyt keres. Ajánlatok „Husvétli menyegző” jellegére Schmolka hirdetőbe Novisád küldendő. 1267

ELADÓ 3 darab 7-8 hónapos Berkshír kan. Kéry József, Pasicsvo. 1245

Egy jókarban levő bicikli, egy gramofon 50 lemezzel és egy gyermekocsi jutányos áron eladó. Cím: Ustavska ul. 20, büfében. 1256

MÉSZÁRSZÉK berendezés és jókarban levő jég-szekrény részletesre is eladó. Temerin. Zseljenicska ucca 476. 1271

APRÓHIRDETÉSEK

Egy jókarban levő bicikli eladó. Bővebbet: Magyar ucca 50.

VILLA a Futaki uton parkkal szemben 5 szoba, 2 fürdőszoba, szép kerttel eladó. Cím: Schmolka, Novisád. 1266

A telepen a ref. templom mögött egy HÁZHELY eladó. Bővebbet Jovana Aranjevica 29. 1273

ÜZLETHELYISÉG sarokházban, forgalmas helyen, 19 méter uccai fronttal, mellékhelyiségekkel vagy azok nélkül, olcsón kiadó. Kuszli Gyula vaskereskedés, Noviszád, Temerinska ul. 8. 992

Két uccai szoba, konyha, speliz, füvegfolysó kiadó. Kralj Matija ucca 20. 1277

KERESLET

Jó disznótörő vacsorák után az ANO gyomorpor bebiztosítja zavartalan emésztését. Főlerakat Grossinger gyógyszerár, Novisád. 6180-2

JÖMEGJELLENÉSÜ és intelligens akvizitort magas jutalék mellett nívós lap bevezetésére felvesszünk. Jelentkezni lehet Petra Zrinjskog 23. udvarban balra, naponta d. e. fél 9 és fél 10 között. 1221

LEVELEZŐT vagy LEVELEZŐNŐT, szerb és német, naponta 5-7-ig keresek. Kardos hirdetővállalat, Vilsonov trg 7. 1250

Úgyes fiatal varróleányt azonnalra felvessz özv. Szofia Relyin, Zmaj Jovanovics 29. 1296

Fizessen elő a Reggeli Ujságra

VAN-E ÖNNEK katona fia, vagy rokona? Vagy aki most vonul be szolgálatra? Akar e neki egy igen nagy örömet szereztetni, mely ennek csak 28 nárájába kerül s ami által nagyon megkönnyíti neki a szolgálatát? Irjon Ön nekünk még mal Commercia. Osljek. 1242

HA A TYÚKSZEME kinnozza, vegyen azonnal BLUMIT TYÚKSZEMTORT. A hatása megjelölten gyors! Postal szájküldés Blum gyógyszerár, Szubotica, a főpostával szemben. 0109 5

Nyakkendő és fehérnemű ujdonságok

HUSZONNÉGYÉVES keresztény kereskedő elvenne oly nőt, ki egyedül álló gyár megalapításához 150 ezer dinár tőkével hozzásegítené. Teljes cím leveleket „Biztos egzisztencia” jellegével a kiadó továbbítja. 1276

ELADÓ

ELADÓ HÁZ Noviszádon Zrinyi Péter ucca 31. alatt. Érdeklődni ugyanott. 851

SZÉP CSALADI HÁZ eladó. Noviszád, Grobljanszka 50. 1143

KÜLÖNBÖZŐ butorok és egy zongora elkölözés miatt eladó. Cím a noviszádi kiadóban. 1242

ELADÓ egy alig használt gáztakarektűzhely Dr. Wagnernél, Safarikova l. 1272

Kirándulóknak eladó egy hold szőlőföld szép magas helyen. Cím a kiadóban. 1284

Egy keveset használt Kaiser-féle varrógép eladó. Kr. Aleksandra u. 7. ház-mesternél. 1283

A RIBNYÁKBAN villa 1 hold szőlővel eladó. S. Krstić, Noviszád. 1279

ZONGORA, közepes nagyságu, jókarban levő 3000 dinárért eladó. Vojvoda Knjicsanina u. 40. (Zsidó temető mögött). 1274

FOGLALKOZÁS

MIRE VÁR ÖN? Önnek még mindig nincs foglalkozása! Mások már hetek óta szépen keresnek a mi új háziiparunk által. Kitanulási Ingynes. Nehezére esik Önnek egy levelet megírni? Kimerítő érteletést szívesen adunk, ha válaszlevegelyt küld. — Zadruga jugoszlavenskih pletača, Osljek. 1021

KIADÓ

AZONNAL KIADÓ egy különálló ház mely áll két szoba, konyhából és ötszemes mellékhelyiségekkel és kerttel. Bővebbet Futoski put 101. alatt. 1093

ROTSTEIN-nál, Jevrejska ulica 9.

HÁZAT vagy nagyobb telket autogaragra építésére alkalmasat keresek megvételre havl 3-5000 dináros részletfizetésre. Ajánlatokat „Garage” jellegére a kiadóba. 1147

Tanulóleány és inas fizetéssel felvétetik Heiser testvérek női és férfi divatszalonban, Noviszád, Jevrejszka 15. 1144

3 tágas üzlethelyiség, nagy kirakattal Kula piac-terén, azonnalra kiadó. — Érdeklődni özv. Jung Mártonnánál, Kula. 1252

KÜLÖNFELE

TAVASZI angol és egyéb szöveteim dus választékban megérkeztek, felhivom a tisztelt vevőközönséget mélyen leszállított árainra és azoknak kifogástalan elkészítésére. Teljes tisztelettel Malčić Andrija, divat- és katonai szabó. 1189

Husvétli

parfümök nagyban és kicsinyben Kací illatszertárban, Szubotícán. 0107

Olcsóbb a tűzifa!

1-a aprított bakk Din. 32 - fűrészelt bakk és tölgydorong Din. 25 - 100 kg-ként házhöz szállítva. Vujkovic fatelep. Subotica. Tel. 669. 073

Gazdák

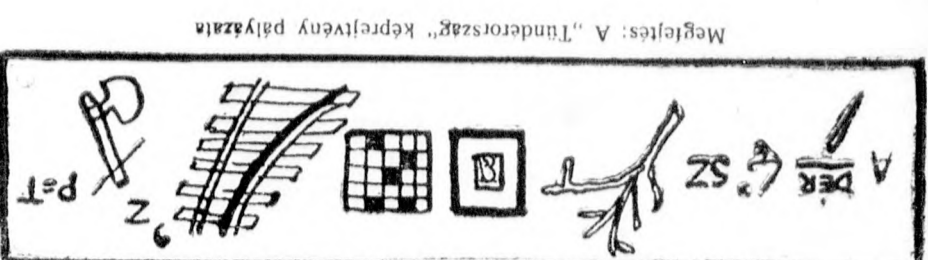
garantált cstraképes queditlinburgi takarmányrepmagvaink megérkeztek. Kovács és Gelányi, Szubotica. 0115

rejtvényeket leköszölni, mert akkor ötször akkora Tündérország kellene, így hát nem marad más hátra, mint a legjobbakat kiválasztani s azokat leköszölni. — Márton Lidike és Eszti: Csak most kaptam meg első leveledet, a találos kérdéshez azonban elfelejtetted hozzácsatolni a megfejtést is. Ugyancsak a betűrejtvény megfejtése is hiányzik. — Horváth Margit: Kedves levelednek nagyon megörültem, csak azt nem értem, miért büntettek meg a tantikáid, hiszen semmi csintalanságot nem követtél el. A megfejtések igen jók, a pályázon is résztveszel. Nagyon szép tőled, hogy olyan takarékos vagy s hogy a pénzt a Kludszki cirkuszra spórolod. Sajnos nem tudom megüzeni, mikor jön megint a Kludszki cirkusz Noviszádra. Rövidesen majd meglepetésben részesíti Ali bácsi az ő kedves gyermektáborát és valamelyik vasárnap mesedélutánt rendez a gyerekeknek. Ha ti is eljöttök, bizonyára ép olyan jól fogtok szórakozni, mint a Kludszki cirkuszban. A képrejtvény pályázat pompásan sikerült. — Répási Erzs: Dehogy is haragszom rád, csak a leveledet kaptam meg ismét elkésvé s így azután gyakran megtörténik, hogy kimaradsz a megfejtők soraiból. A beküldött rejtvények sikerültek. — Szőlősi Irénke: Te is résztveszel a képrejtvény pályázon. — Kereszturi Sándor: Ird meg a pontos címedet, mert egyik névcsoport élénken érdeklődik irántad és irni szeretne neked. Őt is Kereszturinak hívják s nem akarja elhinni, hogy még egy Kereszturi létezik az országban. A rejtvények jók. — Kreszta Anika: Én is megörültem, hogy ilyen nagy örömet szerezhettem neked, annak meg pláne örülök, hogy a tanítónéni is megdicsért. Abban igaza is van a tanítónéni-nek, hogy megdicsérte a Tündérországot, hiszen a Tündérország csak szórakoztatja és jóra tanítja a gyerekeket, sok gyerekek pedig örömet is szerez, ezért tehát csak elismerés illeti a Tündérországot, nem pedig gáncs, ahogyan ezt néhány rosszindulatú tanítónéninél tapasztaltam. Bertuskának üzenem, hogy én is nagyon örülnék, ha a Reggeli Ujságnak minden nap volna gyermekmelléklete, sajnos azonban ezt a mai viszonyok mellett nem engedhetjük meg magunknak. A beküldött rejtvények ismét kitűnően sikerültek. Leveledet egyébként elkésvé kaptam. — Kurilla Ilonka: Köszönöm érdeklődésedet Ilonkám, a beküldött rejtvények jók, várom az ígért keresztrejtvényt. — Szviderszki Tibor és Béluska: Ti is elkésetek az irással s így én is csak elkésvé közölhetem neveiteket a megfejtők között. — Bakos Bözsike és Janika: A beküldött rejtvény igen ügyes, de meglehetősen nehéz és komplikált, úgyhogy a gyerekek nem tudnák megfejteni. Küldjétek valami egyszerűbb rejtvényt. Varga Bözsai: Nem feledkeztem meg rólad s mindig szívesen olvasom soraidat. A beküldött rejtvények ismét nagyon jók. — Lavro Margit: Szívélyesen üdvözöllek olvasóim táborában. Várom ígért leveledet.

Helyszike miatt ezen a héten nem kaphat mindenki választ, több rejtvényt is ki kellett hagyni, úgyhogy mindezekre csak a jövő hét kerülni lehet sor.

REJTVÉNYEK, JÁTÉKOK, MÓKAK és egyéb huncutságok
 Rovatvezető: Ali bácsi
 Megfejtések a múlt héti számból

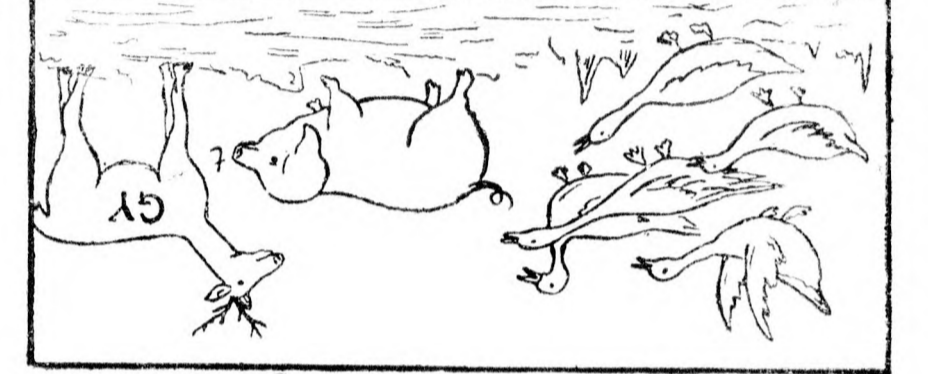
Keresztrejtvény: 1. Mikulás, 6. máj, 7. gól, 9. tárgy, 12. r. 14. ágy, 15. bu, 16. helyezés, 17. ak, 18. car, 19. r. 20. felt, 22. óra, 24. Ed, 26. a jótévt. Függőleges: 1. má, 2. ir, 3. utavált, 4. ágy, 5. só, 6. mar, 28. ra, 29. do. — Koekarejtvény: szén, Eva, nap. — Találos kérdés: Nagypapa, apa, tin. — Tréfas kérdés: kora. — Mi ez: a Duna, patogatott kukorica. — Tréfas kérdés: a juhász tarisznya. — Betűrejtvények: 1. Színháztársulat, 2. tanítvány, 3. ágoston, 4. lábnyom, 5. nagyító lencse, 6. uborka, 7. vendég, 8. számtanfoglalt. — Szővejtvény: alma, gyanta, 62. eke, 2. tinta, kard — az okarat mindent legyőz. — Békérpöplő: péce-sillem, asztal, lakodalmat, csutkosan. — Betűrejtvény: szerető. — Betűrejtvények: 1. egyedül, 2. társadalom, 3. kőtársa, 4. biró, 5. hangszér, 6. andalító, 7. kereszties pök. — Mi ez: A három királyok. — Vonalrejtvény: Legjobb az egycses ut. — Összedobált közmondások: Aki másnak vermet ás, maga eszik bele. Jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok. Ki mint veti ágyát, úgy alussza álmát. — Bűvés kérdés: denő, eper, neje, öreg. — A Tündérország március 8-iki számában közzét rejtvényeket megfejtettek még: Csöke Gizike Noviszád, Szviderszki Tibor és Béluska Noviszád, Kurilla Ilonka Noviszád, Kreszta Anika Noviszád, Kereszturi Sándor Velika Kikinda, Répási Erzs Noviszád, Walter Bözsa Noviszád, Szakal Jolánka és Ilonka Csantavir, Horváth Borzsika és Mitilka Szoborján, Odry Péter és Rózsi Szoborján, Horváth Margit Noviszád, Horváth Mica Noviszád, Jost Rózsi és Mancia Szoborján, Ország Pál Mali Igys. — A Tündérország március 15-iki számában közölt rejtvényeket teljesen vagy részben megfejtették: Dobos Katka Noviszád, Varga Bözsai Noviszád, Andaházy Margitka Noviszád, Szabó László, Balogh Kálmán, Balogh Ferenc, Tóth István, Mocsos Jenő Noviszád, Bakos Bözsike és Janika, Hever Amália és Mária, Mica Lidka Pasics, Kapos Ant, Horváth Elza és Baba, Nagy László, Val-kai Etelka, Orah Jenő, Mikulnac László, Thury Incke, Mária Károly és László Noviszád, Juhász Józsi Szoborján, Richter Erika és Gitta Karavunkov, Penzes Lajos Szári Becsej, Pisták László Sz, Szivák Hever Matilka, Jung Zolt, J. Szera és K. Gizike Temerin, Javor Gabriella és Erzs, Freund Margit, Répási Erzs, Vadocz Erzsika, Stébel Józsi és Tomcs, Friei Károly, Tandori Pál Noviszád, Kossuthy Eva Lúdas. — A könyvjutalmat Juhász Józsi és Pata nyerték. A többi megfejtők neveit helyszike miatt csak jövő számunkban közölhetjük.

Oldik díj: Horváth Margit, Noviszád

III. díj: Szőlősi Irénke, Noviszád
 Ki kapja a szerenád?
 IV. díj: Gavrilov Anna, Palics
 Hol van a csosz?

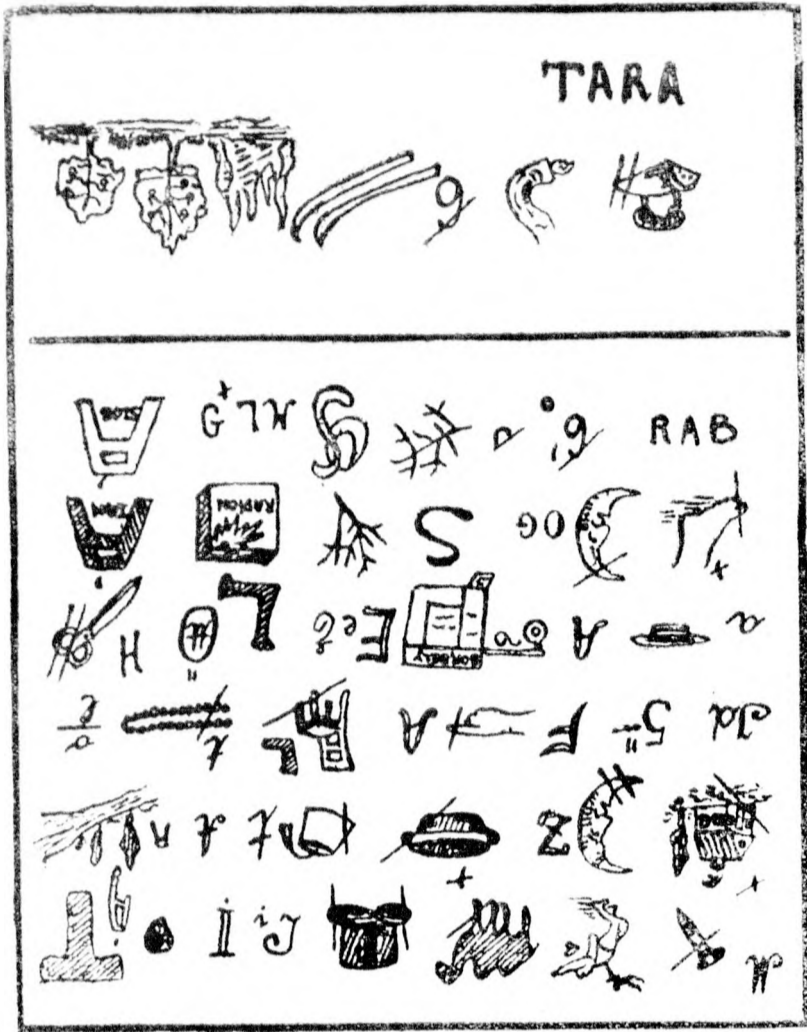
Második díj: Andaházy Margitka, Noviszád
 Megfejtés: Sok lid disznót gyöz

A Reggeli Ujság vasárnapi ingyen melléklete
 Vasárnap, 1931. március hó 22.

Három szombori gyermekjelmez
 1. Stefan Olgi. 2. Holzschuh Otti. 3. Kührner Ili.

Megfejtés: I. Megőtte valaki magát, az hozta ezt a rut tőrt. Fúj a szél, táncol a lányt a borbélyműhelyek elől. Hol a boldogság mostanában — barátságos meleg szobában. (Petőfi Sándor „Téli világ” című verséből.)
II. Vasakarat sikert arat. (közmondás)

A „Tündérország” képrejtvény pályázatának eredménye

Első díj: Józsa Ilius, Noviszád

31

30

A képeskönyv meséje

A kis Evikének egy szép képeskönyvet is tettek a karácsonyfájára az angyalok. Egyszer a kezébe kapta és elkezdte szélesen, gorombán forgatni a lapjait. Egy darabig csak túrta a könyvet, de egyszer csak megszólalt:

— Hallod-e te Evike! Ha te tudnád, hogy mennyit kell dolgozni, még egy ilyen szép képeskönyv, amilyen én vagyok, elkészül, hát bizony nem bánna velem ily gorombán. Szeretném tudni, ugy-e, hogy mi-ből lettem én?

A kis Evike azt felelte, hogy nagyon szeretné tudni.

— Hát tudod-e, hogy mi voltam én? — kezdte a könyv. — Egy ezem kendermag. Kikeletkor a gazda elvetett a földbe, lett belőlem kender. Mikor megnőttem, kihúzták a földből és beáztatták a tóba. Aztán kivették és kitették a napra. Hü, milyen melegem volt! Mikor már zörögött a csontom, megtörtek, megtiloltak, meggerbeneztek, megfontak és elvitték a takácsához. A takács vásznat csinált belőlem. A vászomból ingecskét varrt a mama Pistikának, aki még igen kicsi volt, járnai sem tudott még, csak a földön csuszkált és így az ingecske csakhamar elszakadt. Az édesanya odaadta a furulyás embernek, aki Pistikának szet-János-kenyeret, a mamának pedig varrótűt adott érte.

No, hová is kerültem aztán?

A furulyás ember elvitt a papírgyárba, ahol meg szép fehér papírt csináltak belőlem. Onnan a nyomdába kerültem. Fekete barázdákat szántottak ott a hátamra, szép színes képeket a barázdák közé. Aztán eljött értem a könyvkötő. Összefűzött, ékes táblába kötött és azzal vitt a könyvesboltba, hogy: elhoztam a legszebb könyvet. A legszebb könyv ott ékeskedett a polcon, de csak kevés ideig, mert az angyalszemek meglátták, angyalkezdek el is hozták és a te karácsonyfára feltették. Hej, pedig hagytak volna ott, mert ugyanesak rossz gazdához kerültem! — sőhajtott a könyv.

— Ne busulj! — mondta Evike — úgy vigyázok ezután rád, mint édesanyám az imakönyvére.

És amit ígért, meg is tartotta.

Tömérdek sok báránka

Volt egyszer egy igen-igen gazdag ember. Oly tömértelen sok pénze volt neki, mint az égen a csillag és oly tömérték báránkjája, mint réten a Tüszál. Hogy, hogy nem történt — elég a hozzá: a gazdag embernek elfogyott a pénze. No már most mit csináljon? Megparancsolja a juhászáknak, hogy hajtsa el a báránkákat a vásárra. A juhász a tömérték báránkját elhajítja a vásárra. Amint mennek, elérik a széles Dunát. Azon a nagy vízen olyan keskeny hidaeska volt, hogy csupán csak egy báránka fért el rajta egyszerre.

Majd ha a tömérték báránka azon a keskeny hidon átmegy a túlsó partra... csak akkor folytatom a mesémet.

Melyik disznó nem volt még sohásem malac?

Hát ez micsoda?

Q! Iovat ismerék, de egyik nek sincs négy lába, mindkérik nek van azoiban valami tulajdonsága, és pedig: az első a vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. — Mi ez?

Találós kérdés

Mi ez?

1. Olyan, aki nem tud olvasni, de mégis sokat tanul. (Közli: Kreszta Anikó)

2. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

3. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

4. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

5. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

6. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

7. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

8. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

9. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

10. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

11. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

12. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

13. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

14. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

15. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

16. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

17. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

18. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

19. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

20. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

21. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

22. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

23. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

24. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

25. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

26. A vízben halat fog, a második iskolába jár, a harmadik ökröt bikat agyonüt, a negyedik kőven fog tüzet, az ötödik pedig vág. (Közli: Kreszta Anikó)

Keresztrejtvény

Közli: Dobos Katica

26									
22									
23									
24									
25									
21									
20									
18									
19									
17									
16									
13									
14									
15									
11									
10									
9									
8									
7									
6									
5									
4									
3									
2									
1									

34

35

A Tündérország képrejtvény pályázatának eredménye

Vasárnap zártuk le a Tündérország nagy érdeklődés mellett lefolyt képrejtvény pályázatát s ez alkalommal a beérkezett 379 pályázat alapos megrostálása után a következőknek íteltük oda a díjakat:

Első díj: (10 koronás arany), 115 dinár értékben: Józsa Ilius, Noviszád, aki legjobban felelt meg, egy a rejtvény, valamint a rajz szempontjából is, a pályázat feltételeinek

Második díj: (egy doboz csokoládé) Andaházy Margitka Noviszád, aki igen ügyesen rajzolta meg a rejtvényt.

Harmadik díj: (egy doboz csokoládé) Szőlősi Irénke. Noviszád, aki bujóska képrejtvényt küldött be, igen ügyesen megrajzolva s amelyet nektek kell megfejteni, gyerekek

Negyedik díj: (szép mesekönyv) Gavrilov Anna, Palics aki ugyanesak bujóska képrejtvényt küldött be. Fejtsétek meg!

Ötödik díj: (mesekönyv) Horváth Margit, aki ügyesen oldotta meg feladatát.

Vigaszdíjakat (bonbonokat) nyertek: Kreszta Anikó, Stiebel Józsi és Toncsi, Bakos Bözsike, Juhász Józsi és Szilner Rózsika, igen ügyesen megrajzolt rejtvényeikért.

Dicséretet kaptak: Biczó Eszti, Kápolnai György, Fülöp Boriska, Szikcsák Laci, Mencsik Margitka, Varga Bözsi, Dobos Katica, Oláh Jenő, Mikulinác László, Ország Pál, K. Ilonka, Répási Erzsébet, Papp István, Kovács Cuncika, Vörös Manci, Szabó Boriska és Terike, Balcz Gini és Vili, Preisl Mária, Tarapesik Sanyika, Thurzay Incike, Soponyai István, Juhász Józsi, Graf Nándor és Kapocs Anti.

A nyertesek, akik Noviszádon laknak, a Reggeli Újság szerkesztőségében vehetik át a díjakat, a vidékieknek postán küldjük el.

Ali bácsi.

ALI BÁCSI PÓSTÁJA

Józsi Rózsika és Mancika: Mindig elkésve kapom leveleiteket, úgy hogy csak utólag közölhetem neveiteket a megfejtők sorában. A beküldött talalós kérdések jók, le is közöltem őket. — Ország Pál: Már többször írtam, hogy minden gyerektől nem tudom az összes beküldött

kovasza a fiatal lelkeknek, (ahogy azt Szokrateszról is mondották, annak idején...) Bizonyára feledhetetlen emlékek, eleményé vált azoknak lelkében, akik közelébe jutottak. Ez a kis könyvecske az ő kedves kis "rossz" burátainak akart emléket állítani az olvasók szívében, de a sok kis gyermek-lelkét között mindenütt ott látszik az író bölés és okos fejét — amint mosolygva beszélget a kicsinyekkel.

Az élet változott viszonyai, a régi jó idők fel-tel-villanó emlékei, a társadalmi, gazdasági, politikai változásai új környezetet építettek az ébredő fiatalok köré. Ő mindent látja és örömmel írja, hogy csak így edződhetnek meg az új élet új problémáinak megoldására.

Kedves ez a könyvecske azért is, mert, mintegy utmutatója lehet azoknak, kik szeretik a gyermekeket, (és ki ne szeretné őket!) mert ebből megtanulhatják, hogy hogyan kell a gyermekhez közeledni szívvvel és lélekkel.

Farkas Geiza sokat írt, nagy, tudós könyveket is, — de egyikben sem adta ennyire saját magát. Ugy vagyunk ezzel a kis könyvecskével is, mint a legnagyobb fölfedezéseket rejtő disszertációkkal, — szűk helyen új világot tárnak elénk; ez a világ Farkas Geiza gazdag felkivilága.

Polácsi János.

Irodalmi hírek

Az Erdélyi Helikon márciusi számában Spectorator Görgeyrol ír nagyon érdekes és merőben újhangú cikket. Verseseket: Reményik Sándor, Dsida Jenő, Bartalis János írta. Rossner Károly az újabbkori magyar könyvművészetrol szól, — mol be több mint harminc illusztráció kísérletében. Eredeti igazságokat mond Szentimrei Jenő erdélyi levelében. Novellákat Tamási Arontól, Szántó Györgyötől és Karácsonyi Benőtől közöl az érdekes kisebbségi irodalmi szemle. Tabery Géza, Kovács László, Antalffy Endre, kolozsvári Grand-pierre Emil cikkeket írtak könyvekről és irodalmi eseményekről. Az Erdélyi Helikon előfizetési ára egész évre: 250 dinár. Kiadóhivatala: Cluj—Kolozsvár, Strada Bratianu 22., I. emelet.

Massaryk Tamás a cseh-szlovák közírárság elnöke egy millió cseh koronát adományozott egy magyar tudományos művészeti és irodalmi társaság céljaira. Az előkészítő bizottság tagjai Sziklay Ferenc és Györy Dezső lettek.

A Letopisz Matice Szarpszke rokonszenvesen emlékezik meg Darvas Gábor „Mindent meggondoltam és mindent megfontoltam” című regényéről.

A Pozsonyban megjelent Magyar Minerva februári száma közli Farkas Geiza érdekes világgazdasági tanulmányát: „A kecske és a káposzta...” címen. Ezenkívül Tamás Lajos, Marek Antal, Virsik Maria, Reményi József, Fekete Lajos, Berde Maria, Bárd Oszkár, Bogner Cecil, Kázmér Ernő írta verseket, novellákat cikkeket. A kisebbségi magyar írókat és értékeket összegyűjtő szemle előfizetési ára egy évre 60 dinár. A kiadóhivatal címe: Bratislava, Kertész utca 1.

A Nasa könyvige című szaklap adatai szerint a Dunabánságban az elmúlt esztendőben 97 lap jelent meg, melyek közül 45 szerb-horvátul, 26 magyarul, 21 németül, 3 szlovákul, 1 ruszinul, 1 románul. A lapok állása 1931 elején a következő: 97 lap jelenik meg 162 ezer példányszámban. Ezek közül 47 szerb-horvát, 23 magyar, 22 német, 3 szlo-

vák, 1 ruszin, 1 román. Háború előtt ugyanezen a területen 109 lap jelent meg: 52 szerb, 34 magyar, 23 német.

A Neuer Deutscher Verlag 1000 márkás pályadíjat tűzött ki egy antifasiszta regény megírására, amelyben Hitlerék mozgalmát a maga valóságában tárna fel az író.

Most jelent meg franciául Babits Mihály Linaar Virgillia című kis regénye Aurelien Sauvageot fordításában a párizsi Librairie Stock kiadásában. A regény francia címe: Le fils de Virgile Timar.

Üzenetek

Vékás Julis esete — A pipa. Jóízű, falusi történetek, régi sablonos népszimű-alakokkal, élettelen népszimű-erkölcsökkel és kuliszákkal. Az emberek még gurasban beszélnek és oly nyájas, közheyes és valószínűtlen parasztsággal, mint a Hölgyfutár népies elbeszélő. Szeretnők, ha közelebb kerülne a mához, az élethez, a mai faluhoz, a paraszt igazi lelkéhez és problémáihoz. Nekünk nagy és vágott érték lenne az az író, aki igazi kapcsolatot találna népünkkel és népünk mai lelkületével.

Választon. — Panaszkodik a senki. Az öszinteség szuggesztív varázsát kell nélkülöznünk egyes verseiben. Mondani-alaját ezért súlytalannak érezzük. De második versében túl minden világfájdalmon és élettelen romantikán vala-mi igazi fájdalmat is sejtünk. Kár, hogy ezt nem érezzük tisztábban és megkapóbban a finoman csengő sorokban.

Sötét fény a fényes sötétségben. Erzelgős, erőtlen történet pszichológiai valószínűség nélkül. Miért megy oly messze témaért és miért hoz ilyen kopott romantikát? A esalódás-tételt életesebben is lehetne illusztrálni és bizonyítani. Megírása kellemes, folyamatos.

Hátha ínt egy szöke esoda. Képei ínomak, de többször rekedt sikoltás vitit bele a lágy vers-muzsikába. Külö-nösen két helyen bántó az elütő hang: „az est varazsa közeleg, mely örök” és „Ugy szeretnék egy rokon csillagot. — Mi vigasztalna, mert borus vagyok”. Ezek a részek elrontják a vers finom tónusát. Ha helyettük mást tenné, versét közlére elfogadnánk.

Index. Sajnáljuk, de ilyen témájú írást nem közölhetünk. A mi programunk az élet és az irodalom.

Csalódás. — Igyunk pajtás... — Muzsához. Zakatoló rimeit erősen zavarják azt az üdén ható, népies, petőfieskedő hangot, amelyen mondanivalóját eldallolja. Szeretnők, ha fel-szabadulna a sablonossá vált példák hatása alól. A csalódásról, a muzsáról már anyai ezer költeményt írtak. Ön-azonban nem hoz újat; hanem csak ismétli, kivonatolja a közhelyeket, saját szavaival, gyenge rimeivel mondja el azt ami a nagyszerű versekből ismerősünk. Nem mondjuk, hogy borról, szerelemről, muzsáról ne írjon, de mást kérünk: eredetibb, életesebb, maibb és igazabb sorokat.

Több kéziratról a jövő számban.

Becsüld meg Iróidat önmagadat becsüld meg bennük

A MI IRODALMUNK

A Részlet Újság Irodalmi melléklet — Szerkesztő: Szentelchy Kornél

Krónika

Ifjuság és irodalom

Abban a felette érdekes beszámoló sorozatban, amelyet az Erdélyi Helikon „A mai európai fiatalok útja” címen megindított s amelyben érdekes, olykor megdöbbentő képeket kapunk az egyetemi ifjúságok életéről, mozgalmairól, terveiről és tanács-talanságairól. Borsodi Ferenc beszámolója a jugoszláviai egyetemi ifjuságról szomorú, szinte lehángoló. Különösen a magyar diákok széthullása és szervezetlensége hat fájdalmasan. Ha ezzel szem-ben a romániai, de különösen a csehszlovákiai magyar diákok életét nézzük (a szudéta-németek nagyszerű szervezeteiről nem is beszélve!) a külön-séget felmérni alig tudjuk, talán nem is merjük. Borsodi szerint a diákokat a magyar nóta, a bor, a bácskai virtus hozza össze a zágarebi kiskorcs-mákban, különbözőben mindenki magának el és társ-talanul küzd szigoruan racionalista céljaitért.

A mai fiatalok megszervezéséhez sok minden kell s amint a beszámolóból látjuk, ezek a kelle-kek sok országban még a többségi diákságnál sin-csenek meg. De a beszámoló az is elárulja, hogy van valami, ami az ifjuság számára könnyen elérhető, de ami fontos tényező az ifjuság nevelé-sében, műveltségének, öntudatának fejlesztésében, világszemléletének tisztulásában s ami különösen a kisebbségi fiatalokat érdekli: ez az irodalom.

Az irodalomnak ma már nincs az a tisztán mű-veszi és esztétikai jelentősége, mint néhány évti-zeddél ezelőtt s mikor e cikkben az irodalom szót használom, nem gondolok a francia parnaszistákra, Stefan Geogera, az angol praerataelistaakra s e-gyébb sápadt elefántesont tornyokra. Az irodalom ma az étellel kötött frügyet, az igazi irodalom ma a horizontálisan és vertikálisan feltagolt népek bel-ső és mindig eleven problémáit vetíti művészi for-mákba s mint ilyen szerepe, jelentősége éppannyira társadalmi, kulturális, mint amennyire művészi. Az irodalom ad feleletet az irodalmi hovartartozás kér-désére, az íráskészja a legújszerűbb szerzetet a nyelv, a kultura iránt, amelyben él s amelynek kiélését mohón kívánja az ifjuság.

Az ifjuság azonban csak akkor irodalom-fel-

fordulhat, amely népének életproblémáit hűen, köz-vetlenül, minden más érdeke közbeiktatása nélkül adja. Nem véletlen, hogy az Ady-kultusz az utód-államok ifjusága körében mélyebb, mint Magyar-országon, mert Ady jelentő a harcot a hagyományos magyar uri osztályideológiá, az államnacionalizmus ellen, Ady jelenti a faji adottságot, a népi nemze-tiséget, az elproletariálódott magyar sors vállalá-sát. Az is természetes, ha inkább Móricz Zsigmond, mint Herczeg Ferenc könyvei után nyul s ha talán legelsősorban az érdeklő, ami tájáról, népéről, szü-kebb hazájáról szól. Ha már Franciaországban is divatja van a „petite patrie”-knak, — amint azt a Fondation Thiers közös nyilatkozata mondja — akkor mennyivel több jogosultsága van ilyen regi-onális vonzódásoknak és szerelmeknek, Középeuró-pában, az etnikai tarkaságok között. Érezhető, hogy a mai ideológiai káoszban az ifjuság valami bizto-sabb alapot keres, öntudatoson vagy öntudatlanul keresi érzelmi, népi hovartartozását, a szülői kezét, a mely vezet, az anyanyelv zenéjét és varázsát, mely emléket, vigaszt, vágyat, kiélési formát és a gon-dolatok tisztább életét jelenti.

A mi ifjuságunk is mohón keresi vágyainak panaszainak tisztább kiélési formáját: az irodal-mat. Ez a keresés — minthogy ifjuságról van szó — talán túlságosan heves, de ezt az aktivitást letör-ni semmiesetre sem helyénvaló. Ennek az aktivitá-snak ugyanis két eredője van. Az egyik az új iro-dalom megteremtése. Mert a mai irodalomban ke-vés a ma és alig érezni még a petite patrie életét, a nép, a táj lélegzését. Ezeket a hiányokat az ifju-ság talán ösztönösen érzi, ezért akarja megterente-ni az új, az életesebb, földszagu és ujonan formált-lelebbe gyökerező irodalmat. Sok ellendülős, for-málanság, zavarosság van ebben a kísérletezés-ben, de a szándék tiszta, nemes és hatalmas, ezért valószínűleg megtalálja a legjobb formát. A másik ok a túlsordult szerzetetben keresendő. Az ifjuság nem tud passzív olvasó maradni, ezért ő maga is részt kér az irodalmi munkában. Nem a hirtév-

ma már egyre jobban eltávolodnak az igazi irodalomtól. Ennek a lelkes tennakarásnak egyedüli oka az a buzgó szeretet, amely a magyar nyelv és irodalommal szemben az ifjúság részéről megnyilvánul. Epen ezért az ifjúság irodalmi kísérletezése nem nevezhető régi értelemben vett műkedvelésnek. A műkedvelő szót ma már, mint mindent ebben a rohamosan változó világban, át kell értékelnünk. Manapság, a fenytelen, hideg materializmus korában mindaz, ami a hit, az erzsékek tiszta, belső tüze hevit, ragyogtat, hatványozottan értékes. Ezért nem régi értelemben vett műkedvelőket tenyészünk akkor, mikor ezt a fiatal lelkeséget megbecsüljük. Ez a lelkeség tanúságát egy kultúra mellett, ragaszkodás, bizakodás annak jövőjében. Hit az irodalom új, eltétő erejében. Hit az irodalom és az élet szorosabb igéretes kapcsolódásában, hit abban, hogy csak az irodalom teneti szűbe, nemesebbé, tudatosabbá bizonyítatlan és csüggedős életünket.

A jugoszláviai magyar diákságnak semmiféle egyetemes es szervezetsége sincsen. Nivánatos lenne tehát, hogy legalább az irodalom hozná őket össze és adna meg a tévóvan elinduló embereknek azt a biztos erzsét, hogy olyan családkhoz tartoznak, amely sok fenyit és értéket adott a világ irodalmának. Sz. K.

Istenitélet

Ma nincs hit. Ma nincs vallás. Ma nincs szeretet. Ma csak pénz és robot a Mindenségéd. (Be is haszontalan az Élet!)

Ma már nincs szükséged Istenit hinni, — a tehniká megölte az Istenit ember szívében. Hát mért panaszkod folyton a Nincent?

Kárba vesztet, nagy, válasznélkül hagyott, hiába hahók, más semmi, semmi. (Be is haszontalan dolog ma már embernek lenni!)

Lehurrogasz? Nincs igazam? Hiszen gazdag, koldus egyaránt vet magának véget s rémült agyadon ilyenkor mért dörömböl: Istenitélet!

És miért az egymást típró kopzsi rohanás ezen a nyomoru, szomorú vakult világon? mikor előbb-utóbb pusztá „Isten” szóval a szádon pórtán megállsz.

Bencz Boltszár

Márciusi utak üzennek

néha majdnem csodálatos ahogyan ezer messzi ut torkollik belénk s visszhangos hegyek között, rónák mely öblös öbléblől, nagyvárosok bugó forgatagából ránkúzen.

Március van és ibolya nyílik, mozok filmzurnáljában tonnás bombák hangtalanul zuhannak a mélybe és messzi vidékek fölött ibolyagáz suhan. Március van, bomlik az erdő rétek és mezők most bontakoznak, s milyen furcsais, ahogy a tisztákek égből alatti erdők fölött milliók fekete karénekek varnyuserege huz. Kék szemhatárok alatt messzi utak hajlongo kigyóteste most csalogat, csendes szigeten tán, talán a déji tenger emberevői között, tisztában énkel a tavasz is, amely most ránkörget bitang szelekkel. Elhanyagolnak a márciusok, csókok elégnék, élet enlitan utak üzennek: indulás tovább, sorsod az énekesek sorsa s most tavaszt sem dícsérsz; mert erdők és messzi földek felett: fekete karének.

Csuka Zoltán

Tiszapart 1931.

Vágyódom a Tisza partjára De ha itthon vagyok csak sírok S gondekével szántott szívémből Ezer, halk bánatsort kiírok.

Kihalt uccák bambán néznek rám. Sötétség ül minden ablakon S füstös korcsma kongó közepén a cigányt, a mulat hallgatom.

Fáradt hurján zokog a nóta Ma már csak az emlékek szépek Új hitet hiába hirdetnek.

Ilkább minden reményt szétképek. Veszzenek az álmok, a végyak Velük én is, lelkem, akarásom Hogy ne kacsogjon a nagyvilág Könnyes, búsza, szítya sírján.

Adorján András

MI Irodalmunk jelen számában más helyen emlékeztünk meg bőséggel. Szeneleky Kornél „Jütemet rányomom a földre” című megdöbbentő mélyégeket megszólaltató költeményével szerepel a kötetben. Ez a vers az anniszor kívánt local couleur ep ugy magában tartalmazza, mint egészen messzelevő és szinte kozmikus vonásokat. Krisztya István a jugoszláviai magyar irodalom kitünő elbeszélője a mostani gazdasági válságot és kenyérelenség szivágható problémáját festi meg az „Öreg napszamos mosolya” című mélyszánásu novellájában. Az idén szerepel először a kötetben a Vajdaságból elszármazott Berényi János, mely örvénylésű versét adta a kötetnek. A többi írók közül Kaesz Sándor „A gyertyói dalosverseny” című tiszta és zamatos novelláját kell megemlítenünk, valamint Kunoz Aladar pokoli mélysegeket örvényeztető elbeszélését, amely „Halálánc He D’yeun” címen jelent meg és amely a kötet egyik legemberibb és legértékesebb írása.

Az Új Auróra megérdemli, hogy minden könyvszerető ember könyvtárában az első helyet foglalja el. Megrendelhet: Concordia Kiadóvállalatnál, Bratislava. (cs. z.)

Az ember tragédiaja angolul

Madaeh Imre halhatatlan műve közeledik a világsikerhez. Az emberiség irodalmilag művelt rétege méltan ünnepli ki figyelmével azt az író, ki nemcsak a múlt eseményeit szövelgette meg a világot jelentő deszkákon, hanem megragadó képban tárta a szemelő elé a közeljövőről festett vizióit. A múlt — elmúlt. Mindenesetre tanulmányos eseményekben gazdagabb, semhogy egy szindarab keretei közé szorítható lenne, — és ami a fő... a történelmi művek lapján bővebben is feltalálható... A jövő... az más. Jág tereng van a képzelenek... Kiki a maga fantáziaja szerint fésíti a jövőt... Bellamy nem volt az utolsó, aki a jövő államát festette. De Plato sem volt az első... Szent Ágoston és Morus sem állnak egyedül e téren... Elgondolásában Madaeh ismerve a történelmet, kora mozgató gondolatát langeszével megalkotta annak a szegény keressékedésének ötletéből, „kit Heine gyakran látott a Palais Royal oszlopai alatt sietve elhaladni szürke kopott kabátban”, — (Földes: A szocializmus — I. 129) a maga tragédiájának XII. színjét a falanszteri rendszer képét. Es itt találkozzunk az angolra fordított Madaehsal — Ugyanis Melzer H. Károly és Vajda Pál a „The Slavonic review” 26. számában közölték az Ember tragédiájának I. és XII. színjét. Első pillanatra csodálkozva áll meg az olvasó a lap előtt, hogy hogyan is került e fordítás. R. W. Seton Watson (Scotts Viatore) lapjába, mikor e lap főképben az európai szlav érdekek képviselője. Erre is megkapjuk a választ Hevesi Sándornak, a budapesti nemzeti színház igazgatójának cikkében, mely ugyanezen füzetben ismereti Madaeh Imre életét, ahol ezt írja: „Első ösel Dalmát vagy Horvát földről emigráltak egykor és megtelepedtek a magyar király által még a 13. század első felében”. (The first of his ancestors had immigrated either from Dalmation or Croation territory and was Canobled by the King of Hungary as early as the first half of the 13th century”. (391 old.) Tehát Madaeh Imre szlav származása. — Így már érthető. — Ha a goethoi gondolatra is figyelemmel vagyunk, nem szabad azonban elfelednünk nyílt sem: csesztvei Majthényi Annát...

A fordítás, mint általában minden fordítás csak árnyéka az eredetnek. Habár az angol és a magyar nyelv, — ami a fordítást illeti, — meglehetősen közel állnak egymáshoz a kifejezések tömörségét és a fordulatok gazdagságát illetően, — mégis sok elvész az eredeti mű szépségeiből. Az a híres Plato szájába adott mondat: „Még a horszon is szepet álmodom.” Angolul így fest: Ah, even, when I kneel on peas, I dream! (Ah, mindig, ha terdelek a borsón, én álmodom...) Es így tovább... E fordítás célja, a sorok között olvasva talán az is, hogy a XII. szín képeivel igazolja azt a föltevést, hogy a társadalmi életben lehet olyan gondolatot fölvenni, ami már valamikor nem foglalkoztatta az elmékedőket és ábrándozókat, — akiket viszont feledésbe merült események inspiráltak. Hevesi Sándor cikkéből megtrudjuk azt is, hogy Az ember tragédiájából angolra fordított Loew N. Vilmos is, műve 1909-ben jelent meg New-Yorkban.

Tehát most már nemcsak a Bory László ügyvédnek és családjának a neve keveredett bele a Madaeh irodalomba, kinek segítségével bevégzi jogi tanulmányait s 1841 őszén vizsgálatot áll „Politikaeconomiaiból és financiából igen jó sikerrel. (1841 okt. 25.) (Voinovich Géza: Madaeh Imre és az ember tragédiája, 23. old.) és pedig olyan bántó módon, ahogy azt a szubotikai Napló írta, hanem a származására vonatkozó adatok is kibővültek, miután a Laskoczynál csak találgatásban tevélygő eredet, Hevesi Sándornál már teljesen kiderítettnek van bemutatva, anélkül, hogy forrásait közlekedtől megjelölne. Egyelőre örömmel állapítjuk meg, hogy a kor megtalálta azt a művet, mely a társadalom egyik irányának gigászai küzdelmét festi, hol a köz minden és az enyém: — semmi.

Palócsei János

Az én rossz kis barátom

Egy műkedvelő pedagógus faljegyzései írta: Farkas Geiza. Kuonolmányomat az Új, Aurorából. Bratislava 1931.

Farkas Geiza, lelki hajlamát követve, szívesen mélyed el az emberi csoportok vizsgálatában és a nagy Tolstojra emlékeztető szerettel közeledik a kis Misók, Brankók, Lukák és Szimák apró, élrevező lelkesekéhez, hogy azoknak szarba, sudarba szökését figyelje az „élet viharjában”.

Jóságos szívét, éles szemét gazdag életre bőséggel eláttá emlékekkel. Az életől játsza tevéd a könyvek nyugtoltta emlékek világába, — hogy onnan, könyveden térjen vissza a mába. Boldog ember, ki a maga módján, — másokba is az öröm és boldogság édes mézét csöpögteti. Amny szerettel nézi kedves apró barátait, — amennyit azok csak azért érdemelnek meg, — mert alkalmas szolgáltnak ilyen kedves megfigyelésre. Farkas Geiza nem a szociológus szemüvegén át nézi környező faluja gyermekeit, nem gondol így arra a néhány emberkére sem, kire emlékezik, — hanem a művelt humanistának, — aki a jövő megteréséhez a ma gyermekének lelken át akar eljutni.

Rútle könyve, Dosztojevszkij Hijuskája, a Sento Bambino szobra, Zola Germánijának hányász fia, Gorkij emlékei mind-mind felelevenednek lelkeben, mikor az elemtiri kis barátok közé megy, vagy azok keresik őt kertjében.

A rajzolt „lelkeképek” kedvesek. Kedvessé teszi őket az író rokonszerve, szeretete, mellyel szívevel él a gyermekekkel. Tanítja őket angolra, franczóra. Beszél velük a világ ezer rejteit tükürel. Figyeli őket... Valóságos „elvéren

Jövők amerikai képe

Clair-obscur

A jövőt, már tudniillik emberi fajtánk jövőjét a legelőbbben a legragyóbb vagy ellenkezőleg a legsötétebb színekben szokták festeni.

Az előbbi felfogás klasszikussá lett példája Bellamy Visszapillantása a 2000 évből (jaj de hamar itt van már ez az évszám!); a tökéletes zavar-talanul érvényesülő munkamegosztás, minden emberi szükséglet hiánytalan kielégítése, minden munka megbecsülése, bűneseteknek is néhány „tatavizmus“-ban megbetegedett egyénre zsugorodása. Anatóle France hasonló szellemű, bár már több évszázadra kitervezett, végül ugyan pesszimizmusba forduló jövődőlése: görög istenekhez hasonló és ezek módjára, olimpuszá, vagy paradicsomná varázsolt földön megint tökéletes békeességben, harmóniában 150 évig és tovább élő emberek világa. Legelőbb ez utóbbi vonásban a rózsásjövő-rajzolókhöz esatlakoznak egyes komoly tudós orvosok, mint Meesnikoff, Finot, Voronov, de már Hufeland és Büchner is, akik rendszereik követése ellenében a sok minden nyomorúság között vergődő, még mindig mindenféle betegség és kivált erőszakos halál által fenyegetett embereknek legalább annyit ígérnek, hogy aki mindentől megmenekül, végelgyengülésben mégsem fog olyan hamar meghalni, mint a mai öregek. Hogy a Mulford, Shaw-feje emberföltötti emberkről, a más csillagok meghódításáról, végül a halál legyőzéséről ne is szóljunk.

Az utóbbi, a sötét felfogást legtisztábban Madáchunk képviselte abban a társadalmi leírásban, melyben az emberiség unalmas, lélektelen gépezetté falanszterré lett még az optimista jövőrajzolókat is halál előtti. De mások is akadtak, akik hol elszomorodva, hol gunyva fintorodva olyan jövőt festettek elénk, melyben nagyon sok mindenféle hasznos van, de semmi szép. Ahol az ember a házakból, munkatermekből kitépve gyárkéményeknél, turbínáknál, motoroknál egyebet sem lát, ahol minden ténykedésüket, hangjukat és fájdalomtalan születéstől kezdve a költészettelen, köznapi szerelmi életben keresztül a jajtalan elmúlásig teljes részletességgel kidolgozott és tökéletes pontosággal keresztülvitt rendelkezések szabályozzák, ahol az embernek minél kevesebb köze marad a családjához és általában legkövetlenebb év, munka- és sportársait kivéve minden emberhez, még talán önmagához is. Ahol az emberek mögül szinte egészen eltávozott a kinézésem, de előlük is a biztató remény.

Az optimisták és pesszimisták között aránylag kevés tárgyilagosságra törekvő jövőképző akad, aki a jövőnek sem féhéren ragyogó, sem fekete-

sötétlő képét nem akarja nyújtani, hanem olyan clair-obscur, melyben éppen elég fény marad a vonalak és színek felismerésére, sőt kidomborítására, de aztán semmivel sem több. Persze azért ezeknél is hol a világosból, hol a sötétből jut a kívántnál több a képre; nem is lehet az másként egy olyan ábrázolásnál, mely minden tárgyilagossági törekvés mellett is többé-kevésbé világnyezet — vallomás és már a jelenre vonatkozólag is magartartási tanács jellegével kell, hogy bírjon. A szocialista önkéntelenül is lehető derűsnek rajzolja a képzetében felépített jövő kollektivistá társadalmat, melyben nemesak minden gyomor, minden izom, minden agy, de még minden szív is legalább a mainál könnyebben és biztosabban fogja megkapni azt, amire szüksége van. Ellenben a konzervatív világnevezeti ember a jövő társadalom elfogulatlanul rajzolni kívánt képébe is, még mielőtt maga is észrevenné, belerajzolja minden szépg, lendületet, szívig ható végleges eltűnésének lehangozó vonását.

Ezt állapíthatjuk meg a legújabb jövőbelátó, Georges Duhamel könyvére* nézve is, mely pedig a lehető legtárgyilagossabb alapról indul el, mielőtt egyáltalában nem képzetből építi fel jövő életünk körvonalaikat, hanem csak a mai amerikai életet írja le, mint amelyben Európa saját közel jövő életének mintáját kénytelen meglátni.

Duhamel saját bemozdása szerint jó egészségben, kedvező anyagi helyzetben, a megkívánható legnagyobb kényelemben, még vendégszerető barátok által is fogadva és kalauzolva, előítéletek által el nem kedvetlenítve lépett a világ legerélyesebb, leghatalmasabb, legelőrehaladottabb, mindenestre leggazdagabb országának, a „szabadság házája“ Eszak-amerikai Egyesült Államok területére. Am minőjárt a belépéskor lehangozták a szavjeteik által alkalmazottaknál is aprókosabb és zaklatóbb formások, különösen az elég kiméletlen orvosi vizsgálat, mely még a beutazók szemhéjait alatti kotoraszt is magában foglalta. Azután a kemény, de mégis tulontaj kijátszott szeszitalom és ennek ellenhatásaként olyanok szeszivással hencsége és lerészegedése, akik a italom nélkül talán nem is gondoltak volna ilyesmire, de most így mutatják ki legkönnyebben vagyonságukat és önálló gondolkodásukat. Aztán az emberek rettenetesen elfoglalt, sikerre feszülő kifejezése és módosra, borzasztóan egyforma ruházata, életmódja, szórakozása. Még a nőknél is, akiknek nagylelkűen mutogatott lábszárai oly egyformán szép vágásúak:

* Georges Duhamel: Scènes de la vie future (Jelenetek a jövő életéből) - Paris, Mercurs de France 1930.

Tikkár: (aki véletlenül meforulva észrevette a pirosnapernyős asszonyt és Liliánt) Nezzék csak — miniszter ur!

(A miniszter és a tanácsos megfordulnak és észrevéve Liliánt, aki még mindig a pirosnapernyős asszonyra támaszkodik, s elmélyed az ég valamilyen távoli pontjának a szemléletében — mintegy megkövültén, megbénultan megállnak néhány pillanatra).
Miniszter: Lilián!

Tanácsos: (egyidejűleg) Hát ez mi?!

Miniszter: (leányához siet, kézenfogja és magához vonja, reszkető gyengédséggel) Gyermekem! Mit akartál tenni?

Lilián: (fájdalmas szemrehányással) Nem tartottad őt vissza; nem tetted meg, amit ígértél! Miért, miért!

Tanácsos: (hátkán a titkárhoz, az asszonyra mutatva) Ettől a bolondtól sincs az embernek semmi haszna!

Miniszter: (Liliánhoz) Nem akart! nem akart maradni hidd el nekem, mindent, mindent megkísérletem... kérlekem, könyörögtem mindenháza...

Az asszony: Hígyjen neki gyermekem, mert igazat beszél... mikor az elváltis utolsó, vezetés pillanata elé-kezik, nem használ már semmi könyörögés... ő! tudom én azt... mintha nem értenék többé bennünket, mintha valami idegen nyelven beszélhünk...

Tanácsos: (halkan a miniszterhez) Induljunk, talán csak nem fogjuk ezeket a zöldegeket itt hallgatni... Végre is minden rendben van.

Miniszter: Lilián, kérlek, induljunk!

Lilián: De hova?... hova? (a pirosnapernyős asszonyhoz fordul) Asszonyom! hova induljak mostan?

Az asszony: Hova?... vissza az életbe... mindezen más ut.

(A tanácsos kissé magához vonja a minisztert, s népszerűen valamit mond neki).

Lilián: A hétköznapi életbe... a nyomorba... a sötétbe...

Az asszony: (tökzatosan) Nem lesz egészen a sötétben! Az a csillogó sugár, amellyel a távollétek a szívéhez fűződnek, világítani fog a sötétben: ez drága, csodálatos hur, amely egész életén zengeni fog, fájdalmasan, bővösen, mámorítóan... ezt én mondom magának és én tudom!...

Tanácsos: (folytatva a beszédét) Mondom, barátom: a legjobb megoldás, amit várni lehetett, mindazok után, amik történtek — és ami még történetre volna — az a tegnap esti intermezzo mindezenre kissé kellemetlen; de mit tegyünk? a mai bolond korban! S végre is Lilián egy miniszter leánya, milliói vannak, ki merne lirtatni leánykori hátyját? Tehát az egész ügyet szerencsésen ilik vátatuk — s most már mehetünk. (s míg Lilián szívélyesen megöleli a pirosnapernyős asszonyt, a tanácsos jobbra indul, jelekkel biztatva a minisztert és a titkárt, hogy kövessék; de egyszerre csak megáll, mintha valami hirtelen eszébe jutna, visszamegy, egészen közel a miniszterhez és élesen szembe néz vele) Egyet azonban be kell ismernem: én ezt a mai fiataiságot nem értem — és nagyon örvendék annak, hogy nem értem. (Függöny).

Csuka Zoltán

**GYŪJTSE ÖSSZE
ÉS KÖTTESSE BE**

A MI IRODALMUNKAT

Kubikusok az ablak alatt

fekete pántokkal az éjszaka rámészült,

sötét szobában gyerekszemem társasá égett,

az ablak alatt

az este bársonyában gurultak a furcsa talicskák.

Döngő léptekkel rongyos vackukra kubikusok mentek.

Lépésük és talicskájuk döngése

a falban és véreben remegett vissza s mint furcsa orgona

mélyről bugott fel hozzánk a föld.

Honnan jöttek és hova zörögtek el ma sem tudom,

akkor tán a Tisza medre

alakult kezük nyomában

aztán házak és tornyok fundamentuma,

vasutvonalak csillogó teste,

csatornák utak és

harterek ezer véres ere nyílt.

Sötét éjszakámban lépésük ma is visszadöng

és véreben hallom

talicskájuk mély robaját.

Furcsa és nehéz robaj,

kerekük mintha kenyérből lenne

s talicskájukban milliók életét kubikolják.

Döngő robogásuk világokat ér át

igék acélhidjain zörög keresztül

és százaok messzi kupolájában

visszhangzik sötét énekük.

Döngött a kerék

és ma is döng

s a föld, amelyből éltek,

megreszketett.

Kubikusok jöttek a földből

görgették haza súlyos kenyerek

amelyen elpörgött lassan

izmuk feszülése,

szemük világa

s elnyelte őket a föld

amelyből jöttek,

amelyből éltek

s amelynek testük visszaadták.

partjára felhordoztunk kiugró nagyváros nem nélkülöz minden szépséget, nagyszerűséget, még kényelme sem. Azonban egészen líderezserűen rajta ül a gyári füst még a vágótelep vér- és zsirgőze, naponta két fürdő sem elégséges, az ezektől való tökéletes megtisztálkodás a. Egyenesen rémes a nagyvágó képe; ott a kelvi jövedelmesség érdekében egy percig sem szabad szünetelnie az üzemenek, vagyis százezer számára behajtott sertések, szarvasmarhák, juhok halálhordtűléseinek. A leölt és végtelen szállító láncra akasztott állatok széttagolásának. Időlgőzasanak minden egyes mozanatát más emi, más gép végzi; azért aránylag alacsony eme borsalmas, de könnyen megtanulható és begyakorolható munka bére. A gyár klubjában azután a francia vendégnek olyan jó marhahúst szolgáltak fel, a. ún. azelőtt sohasem evett — ezt nyilván bevallott lelkiurdalással ismeri el.

Am nemcsak állati életek esnek tömegesen áldozatul az új, érdeknek vagy inkább is ebben kijeccesedő életodráknak. Az emberek is nagyon, nagyon sok baleset fenyegeti, melyek ellen biztosítás éppen csak a szó pénzügyi értelmében létezik. Tudniillik a nagytőkés közlekedési és egyéb vállalatok — már ott, ahol — kártérítést fizetnek a sérülteknek vagy ezek hátrahagyottainak, mert ez még mindig olcsóbb nekik, mintha a balesetek elhárításához szükséges biztonsági berendezést vezetnék be. A biztosítás, úgy látszik, hogy mindent helyettesít: az őrangyal, a lelkiismeret, még a becsület is. A vasutüzemekéhez hasonló könnyedséggel veszélyeztetni ugyan a mások és saját életét és épességét a több millióra menő mindkétmű gépkocsitulajdonos és vezető. A testi baleset különben Amerikában sem az egyetlen baj, ami az embert fenyegeti; talán még rémesebben áll szemei előtt a kereseti alkalom elvesztése, az élet rendes vágányból való kiközöklése. Egyetemi tanárok panaszolják, hogy öreg korukra akár koldulni mehetnek, ha magánalapítványok nem gondoskodnának róluk, és általában az a megállapítás, hogy az, aki egyszer Amerikában szegény, az nagyon szegény. Ezért is van ott annyi koldus, büntetett és oly értelemben élmes egyén, mintha a Kelet valahol a Viszturnál kezdődne és a Földgömböt az egész ázsiai és amerikai szárazfölddel és közben a Csendes tengerrel együtt átfogva csak az Atlanti óceán közepén végződne.

Duhamel főként a városokban látta az emberi társadalom „rovárszerű”, „termitabolybeli” kialakulásának bizony elég sivár képét. Am a nyílt mezőn is majdnem ugyancsak tárult eléje. Az országutakon százméteres kőzökön követik egymást a gépkocsik — mind ugyanazon útemben, mert gyorsabb vagy lassabb haladás már beláthatatlan következmé-

nyű összeütközésére vezetne. Az eredetileg nagyszerű természetet is kiforgatja mivoltából a végletekig vitt kihasználás, a mindenféle működő erőművek, gépek, vezetékek, no meg feltalalkodó hirtetések.

Ez utóbbiak ugyan legvadabb orgiákat megint csak a nagyvárosok fényreklámjainak örökösén mozgó, felbukkanó, kialvó, ágáló, ugráló, táncoló, bukfcenező, ordító, verekedő, táplálkozozó, szelölő alakjai ülnek. Duhamen egyik legdurvább bánalmazásnak érezte egyes cikkeknél meg irodalmi termékeknek is ily uton elméjébe kényszerítését. Fel is vetette a reklám ellenes liga eszméjét, melynek tagjai az éppen tulságosan ajánlott cikkek és írói művek visszautasítására köteleztek magukat. Attól félt ugyan, hogy ennek a ligának egyedül tagja maradhatna, ám ebben nézetünk szerint tulságosan pesszimista; nevezetesen a tulságba vitt irodalmi reklám ma is nem egy olvasót riaszt el, vagy hangol legalább is lekicsinylően, rosszakaratúan a tulságosan kiűcsért, felkinált és ezzel mai keletti ponyvatermékeké minősített könyvek iránt. Az amerikai élet főcélja a minél nagyobb nyugalom, minél teljesebb kényelem mielőbbi elérésére. Ennek az érdekében élnek ott az emberek olyan izgatottan robotoló életet, melyben még nem is érnek rá élni, annyira sietnek a hajál felé.

Ha valóban Amerikának így mutatott képében alathatjuk meg mindnyájunk jövőjét, ha reánk és utódainkra valóban nem vár egyéb, mint egyformán előrekszámított életlepergés, ha valóban még a virágokat is racionalizálni fogják nemsokára — ezekből is csak egyetlen legdiszesebb legtaratosabbat fognak természetni (amikor ma Duhamel büszke megállapítása szerint a franciák ma még szilvából is ötvennél, sajtból százánál több fajtát termelnek) — ha valóban a fiatal Amerika legöregebb világ-résünk, mely után valamennyien indulni kényeztetülünk — nos, akkor emberiségünk végleg kintő győrmekéveiből, teljeskoru lesz, miként ezt Siegfried professor híressé vált művében Amerikára nézve megállapított.

Ez a teljes kor bizony erőteljesebb, ésszerűbb, tartósabb benyomást tesz, mint a gyermekkor és első fiatalság, de érdekesség, baj mindenesetre kevesebb van benne. A teljes korban mindenféle élőlényt kevesebb veszedelem, baj fenyeget, mint egy fejlődésben, kialakulásban levőt, ezzel szemben az utóbbinak összehasonlíthatatlanul több az önma és mások számára vonzó, a kifejtetlennél talán ki-sebb méretű, de viszont mélyebbre ható élménye. Menyvi mindent él át, milyen érdekes tárgya a kutatásnak egy osztriga-fiók, mely a tengerben szabadon uszkálva minden pillanatban más dolgok és lények mellé kerül, más táplálék megeledését,

Bill: (indulatosan) Hát legyen a meghasonlás — végleges és igazi. Nem mondom le szédületeimről, örületeimről; nem engedem át magam véremörvényének, kiugrom belőle heves és nyaktörő lendülettel!

Oleg: Tehát igazán velem akarsz jönni?

Bill: Megmondtam már világosan neked. Mjért kérdegsz még mindig?

Oleg: Tudatában vagy annak, hogy miről mondasz le?

Bill: Tökéletesen, s úgy érzem, hogy ebben van elhatározásom igazi értéke.

Oleg: Akkor vissza kell térned a leányhoz. Bill: (megdöbbenve) Akkor vissza?...

Oleg: Ugy gondolom, hogy visszatérsz hozzá, azért, hogy megmagyarázz neki mindent. Hogy elbucsuzzál tőle. Nem illik, hogy lopva ott hagyj a nő, aki szeret.

Bill: Te nem tudod, mit kívánsz tőlem — te nem ismered Lilián!

Oleg: Ha férfi vagy és valóban szilárdan elhatározad magad, akkor képes leszel arra, hogy őt is meggyőzd és megvigasztald.

Bill: Hát nem volt már elég a kísértés?

Oleg: Neked egészen szabadon, mindentől megszabadultan kell utnak indulnod.

(Egy autó zöröje és tülköse. Bill és Oleg összerázódnak és mozdulatlanul jobbra tekintenek mindaddig, míg Lilián megajelenik.)

Bill: (gőrcsösen megragadja Oleg kezét) Ez ő! Oleg: (nyugodtan) Ez ő.

Harmadik jelenet.

Előbbiekt, Lilián.

(Néhány pillanatnyi feszült várakozás után Lilián sietve és izgatottan belép, jobbról, észrevéve a két ferfit, akik mindketten abban a sajátságos, szoborszerű állásban vannak, hirtelen megáll.)

Lilián: (keze a szíven) Bill!

Oleg: (halkan Billhez) Megyek és rendbehozom a reptülőgépet. Néhány perc múlva indulunk (a hangár mögé megy).

Negyedik jelenet.

Lilián, Bill.

Bill: (gyors és szilárd lépésekkel Lilián elé indul.)

Lilián: Bill! (nyakába borul.)

Bill: (gyengéden és fájdalmasan) Lilián, édes kis Liliánom, miért jöttél? Hiszen tudod, hogy el kell válnunk!

Bill: Nem, azt sohasem!

Bill: Az édesapád...

Lilián: (bizonyos keserűséggel) Ó nem teljesítette az ígértét, nem tartott vissza téged, tehát el fog veszíteni engem.

Bill: Nem azt sohasem!

Lilián: Semmitől sem félek. Veled megosztok akármilyen életet is!

Bill: Lilián, te szeszélyes, elkényeztetett gyermek! Hát tudnál ilyen fájdalmat okozni az édesapádnak?

Lilián: Ó téged elutasított! Búszkén, gőgösen, megbántott!

Bill: (közvetlenül) Nem, nem! Hogyan tudod feltenni, hogy... (félbeszakítja a mondatot és elgondolkodik kissé és azután) Nem bántott meg, nem volt durva... de tudod, ő egy öreg-nagyúr... miniszter!... és természetesen másként nézi a világot, mint mi... megmagyarázta... és én őt tökéletesen megértettem. Neki megvan a maga büszkesége, a maga eszméi, a maga kötelezettségei azáltal a társadalommal szemben, amelynek csúcán van... talán megvannak a maga előítéletei is — és mindezek az én kedvemért keresztligázoljon?

Lilián: (indulatosan) Nem, de az én kedvemért!

Bill: Lilián! Haragos, kicsiny királynóm, az apád bölcsőbb, mint te vagy...

Lilián: Gyűlölöm a bölcsességet, amely elválaszt tőled.

Bill: (szeliden) Mégis csak meg kell majd hajolnunk eme bölcsesség előtt.

Lilián: Te visszautasítasz, te nem akarsz engem...

Bill: A világ semmi árért sem rabolnálek el az apádtól (szomorú és testvéri szívvél nézi) és azt hiszem, hogy te magad sem gondolhattál komolyan erre.

Lilián: (rövid szünet után, könnyekkel a szemében) Nem, azt nem... de miért nem hívtál, amikor nála voltál? Miért is nem mentem be én magam, hogy mindkettőtökét kézen fogtalak volna s összekapcsoltalak volna egymással és velem mindörökké! Oh! bizonynal meggyőztem, legyőztem volna őt... Kedvesem, te elhamarkodtad a dolgot, te is tulszke és tulszke vagy! Haragosan és elkéserebben mentél el tőle. Oh! amikor meglátalak az ablakból a felindulástól egészen sápadtan, ahogyan bevetetted magadat abba az autóbába... valami szédület fogott el és utánaad siettem, nem gondolva semmi másra! — Bill, nyujtsd a kezéd, hogy ismét elvezesselek hozzá, meglátod úgy fogad, mint a fiát, mindkettőnknek atyja lesz.

Bill: (reszkető felindulással) És ha úgy is történne, mit érne az? — mit nyernénk vele?

Lilián: (megremülve) Mit nyernénk?

Bill: Semmit! — mindent elveszítünk.

Lilián: Te lázálomban vagy!

Bill: Nem vagyok — figyelj ide — értés meg! Kit szeretnél meg? Kit szeretsz?

Lilián: Ezt kérded tőlem?

Bill: Igen, kérdezlek, mert úgy látom, előtted a dolog még nem egészen világos. Te megszeretted annak a világnak kalandos hitehagyottját, szőkevenyét, amellyel sérthetetlen uri magasságodból hiába dacolsz gyermekkedden, megszeretted a mesés távoli erdők és rétek féktelen csavargóját, azokat az erdőköt, amelyekben a te édes gyermekálmaid új, romantikus diszletekre találtak, megszeretted a fantasztikus táncost, aki merész lendülettel kivált az átlagos mindennapi közös táncból, egy tulságosan mámoros, bolond nyári éjszaka furcsa és véletlen szeretőjét.

Lilián: Igen, őt, őt!

Bill: Helyes, de — értsd meg! Ó nem állandó, ő elmegy, ő eltűnik! mert ha állandó volna és itt maradna, nem lenne az többé, aki: minden varázsa, minden izgulása, kalandossága, erdei és mezői, gyönyörű lendülete, a végtelen felé hajló szent

Péter: Hogy én nem volnék az egyedüli?...
 A férj: Sajnos, így van. A barátom előtt nincs titkom.

Péter: Szomorú, végtelenül szomorú. És te?
 A férj: En? Mit tegyek? Szeretem az asszonyt.
 Péter: Megértelek. És most bocsáss meg, ha magadra hagylak. Mégis... fejbe ütött egy kissé a dolog.

A férj: Megértelek. Isten áldjon.
 Péter: Isten áldjon. (El).

A férj: Egy percig maga elé néz, aztán önelé-
 gúltan mosolyog és megint leül az íróasztalhoz. A szalónon át most benyit az asszony.

II.
 Az asszony: (közömbösen): Még dolgozol?
 A férj: (közömbösen): Még néhány levelet kell megírnom. Péter gyorsan ment el. Unatkozottak?

Az asszony: Miért kérdezted?
 A férj: Eppen csak kérdeztem.
 Az asszony: Nem unatkozunk.

A férj: Mindigart gondoltam.
 Az asszony: Mit jelentesz ez?
 A férj: Azt, hogy a könyvszekrény előtt csó-
 kolóztatok.

Az asszony: (nagy szemmel): Mit?
 A férj: Csokolóztatok a könyvszekrény előtt.
 Az asszony: Hazugság.

A férj: Ne sérttesd a tükröt a szalóban. Min-
 dent láttam. Nem leskelődtem rá. Illet én nem teszek. Itt ültem az íróasztalnál és a tükröből lát-
 tam mindent.

Az asszony: Hát akkor...
 A férj: Most térdre könyvszerithetnék. Meg-
 fenvíthetnék mint egy rossz gyereket. Nem te-
 szem. Eppen csak sajnállak.

Az asszony: (felcsattanva): Engem ne sajnálj!
 A férj: Tudom, hogy tégedet nem lehet me-
 lázni. Hogy büszke vagy. De éppem ezért sajnállak.

Az asszony: Vállalom a bűnöm.
 A férj: Nem erről van szó. Tudd meg, hogy Péternek két barátja is van. Közönséges szok-
 nyavadász.

Az asszony (magából kikelve): Nem igaz. Ha-
 zudsz.

A férj: Nem hazudok. Biztosan tudom.
 Az asszony: (szinte kiáltva): Hazudsz, hazudsz.
 A férj: (lehajlítja a fejét): Hazudtam.

Az asszony (diadalmasan): Ez nem sikerült.
 A férj: Te jobban szereted őt, mint ő téged.
 Az asszony (gunyosan): Neveltséges. Honnan veszed ezt?

A férj (élesen az asszony szemébe): Mert az
 ímént ugyanezt hazudtam neki rólad. Azt mond-
 tam, hogy nem ő az egyedüli. És ő elhitte.

Az asszony (villogó szemmel): Lehetetlen. Ezt
 a gyalázatot nem hitte el rólam. Hazudsz.

A férj: (határozottan): Elhitte.
 Az asszony: Nem lehet.
 A férj (ellentmondást nem tűrő hangon): El-
 hitte szóról-szóra.

Az asszony (székre rogyva, maga elé): Elhitte
 rólam ezt a becstelenséget?...

A férj: (lefojtott, apró győzelmi mosollyal az
 arka körül): Ebbe bele kell nyugodni.

Az asszony (gépiesen) Belenyugodni...
 A férj (mind határozottabb hangon): És abba-
 hagyni az ilyen romantikus bolondságokat.

Az asszony: Elhitte... rólam? ...
 A férj: (már fél és alá jár): És tessék magát
 belefőrní a mindennapi életbe. És tessék elismerni...

Az asszony (felkapja a fejét): Mit kell elis-
 mernem?
 A férj: Hogy kétőnk közül én vagyok az...

Az asszony: Az erősebb.
 A férj: Hogy én tartom a sorsodat a kezemben.
 Az asszony: Hogy te átlátsz rajtam, mint egy
 üvegtáblán.

A férj: És hogy az operáció sikerült.
 Az asszony: Egyszeren mestervágással.
 A férj: Akkor hát...

Az asszony (feláll. Határozottan): Akkor hát...
 Isten veled!

A férj: Mi ez?
 Az asszony: Itt hagylak.
 A férj: Nem értem.

Az asszony: Gyűlöllek, mert te vagy az erősebb
 Mert győztél.
 Az asszony kisért. A férj értelmetlenül néz
 utána.

Borsodi Lajos

Figyelő

Az Új Auróra almanachja 1931. évre

Dr. Reinel János pozsonyi szerkesztő tizedik kötetét
 jelentette meg az idén az Új Aurórának, amely az utó-
 államok magyar költőit és íróit gyűjti egybe esztendő-
 esztendőre és ad tartós és igaz dokumentumot a Szloven-
 szkóban, Jugoszláviában és Erdélyben élő magyar írók iro-
 dalmi működéséről. Az Új Auróra esztendő-
 erősödik is, sajnos azonban ez a kötet mintha a mult esz-
 tendei mögött maradt volna, úgy az írók számában, mint a
 beküldött munkák értékében.

Bennünket, jugoszlávai magyarokat elsősorban az érde-
 kel, hogy kik és milyen anyaggal vettek részt a jugoszlá-
 viai írók közül. Első helyen Farkas Geizát kell említenünk,
 aki rendkívül érdekes és értékes gyermektanulmányával vett
 részt a kötetben. Ez a tanulmány, amely egyúttal a kötet
 legterjedelmesebb és egyik legérdekesebb írása is külön
 könyvalakban is megjelent, szintén Pozsonyban és erről A

MANOJLOVICS TÓDOR:

A CENTRIFUGÁLIS TÁNCOS

Misztérium négy felvonásban.
 Fordította: Csuka Zoltán

NEGYEDIK FELVONÁS

Rét a liget mellett, amelynek néhány fája —
 pyniák — a szinpad baloldalán látszik. Jobbra
 szintén csupán részben láthatóan, egy régi, elha-
 gyott hangár, amelyben Oleg repülőgépet elhelyezte.
 A fénéken tágas síkság nyílik, amelyet megnörkölt
 nyári fű nőtt be, a háttérben kopasz sziklás he-
 gyek, melyeknek meredek csúcsai sötétlen ködö-
 át a sűrű, fehér és naptól megvilágított felhők kö-
 zött, melyek a csúcuk között tündökölnek. A szin-
 pad elején néhány nagyobb szürke kő, vagy szikla-
 darab, amelyekre le is lehet ülni.

Első jelenet.

Oleg és a pirosernyős asszony.
 (Oleg teljes aviatikus felszerelésben, de még
 hiaidon fővel és felgyűrt ujjakkal az egyik kövön
 ül és az aeroplánnak valamilyen részecskéjét, vagy
 szerszámát tisztogatja — a pirosernyős asszony
 ép olyan öltözékben, mint az első felvonásban
 előtte áll).

Az asszony: (beszélget Oleggel) Még ma utaz-
 nak?
 Oleg: Csupán a társamat várom, azután nyom-
 ban indulunk.

Az asszony: Milyen gyorsan, milyen könnyen
 távoznak. Mégis valami furcsa érzésnek kell lennie,
 így egyszerre elválni a földtől, amely lassanként tá-
 volodik, süllyed...

Oleg: (dérűsen) Ellenkezőleg, mi távolodunk el
 a földtől és emelkedünk.

Az asszony: Isaza van, az a szempottól függ —
 nekünk, akik a földön maradunk, viszont úgy tű-
 nik, mintha maguk süllyednének el abban a véghe-
 tetlen, örvénylő kék magasságban...

Oleg: (vigan) S ez viszont megint azt jelentené,
 hogy azok, akik véletlenül lezuhannak, valóban
 emelkednek a mélység felé. És ez végül igen helves
 és gyönyörű lenne, ha az ilyen dicső, a mélység
 felé tartó repülés közben egyszerre csak nem kop-
 pannánk fejünkkel a föld kemény bordájához,
 s így módon nem tudnók meg, hogy ez a reptülés va-
 lóban zuhanás volt. Ha nem lenne föld, nem lenne
 nének ilyen csunya meglepetések sem, nem lenne
 különbség a fenn és lenn között, hanem szabadon
 lehetne hajózni a végtelenség minden irányában
 és áramában...

Az asszony: Milyen gyönyörű! ...
 Oleg: A föld mindent megbont és elront nekünk.
 Az asszony: Maga nem szereti a földet?
 Oleg: Nem valami nagyon vonzódok hozzá. Tul-
 ságosan sok holttestet megvettem már és túlságosan
 sok vért ivott s lehet, hogy talán ezért valami ső-
 tét és émemlyítő képet kapott.

Az asszony: A föld az emberekől táplálkozik,
 a föld a halálból táplálkozik. A halál a föld örök

életszükséglete... Halál csak a földért és csak a
 földön van.

Oleg: Igen! Ott fenn nincs halál, ott az élet,
 az elragadtatás...

Az asszony: (gőrcsős fellelkéstüléssel) Ott fenn
 nincs halál! Hát akkor — hát akkor nem haltak
 meg az én... hát én ezt mindig mondtam és min-
 dig mondom — de az emberek nem akarnak hinni
 nekem — az a legkínzóbb, hogyha valaki eltűnt, ha
 valaki láthatatlan, azt mondani rá, hogy meghalt,
 hogy halott! Miért halottak, mikor én érzem,
 világosan és mélyen, hogy élnek, hogy jelen vannak,
 hogy elválaszthatatlanok tőlem — különösen ezen
 a parton, egykori boldog nvaralásainknak ezen a
 tengerén!... Látja, ezért is jövök ide minden esz-
 tendőben... Ők is mindig jönnek és akkor itt meg-
 uiitjuk, tovább fűzzük boldog régi szimfóniákat...
 más emberek előtt magánvosnak és boldogtalannak
 tűnök, de én mindig társaságban vagyok — a leg-
 kedvesebb társaságban! — és boldog vagyok!...
 higvie meg én ugyanugy élek, mint akkor: ugyan-
 abban a penzióban lakom, az étteremben ugyanaz
 az asztalom van, amelynél mindig három részére
 terítetek... Ők nem érkeznek meg idejében, hogy
 velem együtt ebédeljenek és vacsorázzanak — de
 sebai, ez azelőtt is olyan sokszor megtörtént...
 fiatalemberek, elmaradnak, elholyvonzanak valame-
 lvi barátikkal valamelyik hőlvonáson mennek ebé-
 delni... azelőtt ezért nagyon sokszor haragudtam,
 sőt istenen (hirtelen és röviden felnevet) még fél-
 tékeny is voltam — kénzelie el a saját fiatalra —
 de most észbekantam, most nyugodt vagyok — a
 fiataloknak megvannak a maguk ingai, megvannak
 maguk élete — s nekünk öregeknek szőrvonaknak
 kell lennünk, nem szabad untatnunk őket szeszé-
 lyeinkkel és érzékenységtünkkel... csak egyet nem
 tudók még magamban legyőzni: folton futók utá-
 nuk, kereseim őket a strandon és minzenütt... de
 ez régi szokásom! — és ők ezt tudják és nem ha-
 ragzanak — oh! ellenkezőleg, ez alkalmat ad ne-
 kik örökös tréfálkodásra! Például, állók és a ten-
 ger sikiát bámulom gondbaesetten, hogy hol ma-
 radnak ilyen soká, s hogy talán, isten mentse,
 nem fulladtak-e valahol a tengerbe — ők pedig köz-
 ben nesztelenül megkerültek engem és vidám, legé-
 nyes nevetés harsan fel: „A mama már memint re-
 meggett, megláttunk messziről, piros napernyődet és
 ime itt vagyunk!” és én uszom a boldogságban...
 (más, titokzatosan bizalmas hangnemből) Látja ez-
 ért hordozom állandóan ezt a napernyőt: talán róla
 észrevesznek engem — és jelentkeznek majd...
 hát nem?...

Oleg: (komolyan és szívélesen) Mindenesetre
 asszonyom, őnt a fiai nem fogják elhagyni.

Az asszony: (fételemben) Ugy-e nem fognak?)
 (hirtelen bizalmatlansággal) De maga talán nem

Heti rádióműsor

Vasárnap, március 22

Beograd. 9: Istentiszteletátvitel a beográdi pravoszláv székesegyházból. 10.30: Mezőgazdasági előadás. 11: Gramofonhangverseny. 12.30: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 16: „A Bohémek” o. opera előadása gramofonon. 18: Orvosi előadás. 19.30: Lazarevics Vászsa a rendőrszolgálatról tart előadást. 20: Pichler Milán operatársulat hangversenye. 20.30: A komikus ember, vigjáték. 21: Petrovics Ivánka és Brezovsek Iván zongoraművészek hangversenye. 21.45: Hírek és sport. 22.05: Gramofon. 22.35: Séta Európán keresztül!

Budapest. 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi népének és szentbeszéd a Jézus Szive templomból. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A Mándits szalónzenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. 3: Gyermekjátékszóra. 4: Rádió Szabad Egyetem. 5.10: Tábori Kornél előadása. 1. Puskás Tivadar, a telefon apja. 2. Magyar Edisonok. 5.30: Magyar kabaré. Rendező: Kiss Ferenc. 7: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje. 8: Sport- és ügytőversenyeredmények. 8.15: Operatársulatok az Operaház tagjaiból alakult zenekar előadásában. 9.40: Di Moorlag holland hangversenyének hangversenye. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A Fejes szalónzenekar, valamint Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekarának zenéje az Ostende kávéházból, Kalmár Pál (ének) közreműködésével. 10: Főiskola énekzenekarának hangversenye. 5: Kávéházi

Berlin. 3.30: A charlottenburgi zeneművészeti zene. 7: A rádiogramofon lemeztárából. Majd 12 és 30-ig: Táncczene.

Wien. 10.30: A bécsi kamarakar hangversenye. 12.05: Verdi: Trubadur című operája gramofonon. 2.50: Gangelberger-zenekar. 5.40: Kamarazene. 8: Gyermekdalok. 8.30: A bécsi filharmonikusok hangversenye. Bécsi klasszikusok. 10.20: Korngold-jazz Kornau Ede (ének) közreműködésével.

Praha. 3: Verdi: Az álarcosbál című operája. 6: Gramofonkabaré német nyelven. 7.05: Népdalok. 8: Az 5. gyalogezred fuvózenekara. 9: Rádiózenekar Casella vezényletével. 10.20: A Znamenacsek-zenekar játéka az autókлубból.

Hétfő, március 23

Beograd. 11.30: A közönség kedvenc lemezei. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 15.30: Mandics Mica meséket olvas fel. 16: Gramofon. 17: Felolvasás. 17.30: Népdalok harmonikán. 18: Népdalok, játsza a Makszimovics kvartett. 19.30: Francia nyelvkurzus. 20: Timoties Milán népdalokat énekel. 20.30: Hangverseny, előadja dr. Gerasimenko (zongora) Zsivojnovics Vláda (klarinett) és Mokranjac Jován (csello). 21: Keser Blanka és Petrovics Dragutin operatársulat hangversenye. 22: Hírek. 22.20: A rádiózenekar esti hangversenye.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. 5: Filmek... nők... állatok... Száthó Dénes két novellája. Felolvasa a szerző. 5.30: A Korál Kamarazene- és zenekar társaság egyházzenei hangversenye. 7: Német nyelvtanítás. 7.30: A Budapesti Filharmoniai társaság rendkívüli hangversenye. Közreműködik: Besilides Mária és dr. Székelyhidy Ferenc az Operaház művészei, Di Moorlog holland hangversenyének vezetője. Watzke Rudolf operatársulat és a Palestrina-kórus. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Kurina Simi és cigányzenekarának zenéje az Emke kávéházból.

Wien. 11: Gramofon. 1.10: Régi tánczene gramofonon. 3.20: Haupt-zenekar játéka. 5: Lechner Anna: Hőféherke című zenés mesejátéka. 8: Zichrer: A csavargók című kétfelvonásos előjátékos operettje. 10.30: Pauscher-zenekar játéka.

Praha. 4.30: Pozsony. 7: Óratűzés. 7.25: Weidan vídám felőrája. 10.15 Rádió- és színházi hírek.

Kedd, március 24

Beograd. 11.30: Gramofon. 12.45: A rádiózenekar hangversenye. 17: Paunovics énekzenekar hangversenye. 17.30: Radivojevic Milutin zenekarának hangver-

senye. 18: A Moszkva kávéház délutáni hangversenyének átvitele. 19.30: Német nyelvkurzus. 20: Jugoszláv hangverseny. 20.30: A beográdi vonósnyegyes hangversenye. 21.30: Népdalok, éneklő Alekszandrovics Náda. 22: Heim Laura zongorahangversenye. 22.30: Hírek és sport. 22.50: Gramofon.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 3.30: Meseóra. 5: A magyar romantikus építészet és a főtéri templom. Dr. Ybl Ervin előadása. 5.30: Járóka Feri és cigányzenekarának zenéje. 6.30: A maszk és a farsangi komédiák története. Csudáky Bertalan előadása. 7: Kittenberger Kálmán előadása: Alkalmi oroszlánvadászatok. 7.30: A Vakok József nádor intézete Homeros női és vegyeskarának hangversenye. 8.40: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje a Dunapalota szállóból. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Az 1. honvédszolgálat zenekarának hangversenye.

Wien. 11: Gramofon. 12: Weiss-zenekar. 3.20: Hangos filmek zenéje gramofonon. 7: Strauss R. Rózsavilág című operája a városi színházból. 10.40: A Macho-zenekar hangversenye a Lehartereumból.

Praha. 10.30: Gramofon. 3: Gramofon. 4.30: Délutáni zene. 7.05: A 32. gyalogezred fuvózenekara. 8.30: A Typografia dalegylet hangversenye. 10.20: Gramofon. 11: Harangszó.

Szerda, március 25

Beograd. 10: Előadás az iskolásgyermekek részére. 11.30: Gramofon. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 17: Szlovén dalok gitárkísérettel. 17 és 30: A rádiózenekar délutáni hangversenye. 19.30: Dr. Vitezica Vinko professzor előadása. 20: Részletek a „Zulumsár” című zenei drámából (Gramofon). 20.30: Átvitel Angliából. 22: Hírek és sport. 22.20: Rádiócsend.

Budapest. 9: Újsághírek. 10: énekes nagymise a belvárosi plébániatemplomból. 11.15: Görögkatolikus istentisztelet. Majd: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. 3 és 20: Ifjúsági előadás. Halácsi Endre. (Puskapor): Szánköverseny. 4: A menyasszonyi ruha. Novella. Irtó és felolvassa Szentmihályiné Szabó Mária. 5: 5: A 400 éves sárospataki főiskola diákvilágának anekdotakincséből, előadja dr. Koncz Endre. 5.30: A Budapesti Római katolikus egyházközségek énekzenekarának hangversenye Sugár Viktor orgonaművész közreműködésével. 7: A lakás növényeinek élete gondozása. Dr. Szabó Zoltán előadása. 7.40: A Mándits szalónzenekar hangversenye. 8.30: Szentiványi Kálmán vídám konferánssza. 9: A londoni rádióállomás műsorának közvetítése. Közreműködik: Pablo Casais gondokaművész. Basil Maine előadó-művész, a Nemzeti énekar és a rádió szimfonikus zenekara. 10: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés, sport és ügytőversenyeredmények. Utána Berkes Béla és cigányzenekarának zenéje a Dunapalota szállóból.

Wien. 11: Cerda-zenekar. 1.01: Hires zongoristák gramofonon. 3.25: Macho-zenekar. 5: Mozart: Idomeneo-járól. 7.30: Népdalok. Közreműködik dr. Korek György. 9: London.

Praha. 4.05: Gramofon. 6.30: Gyermekek tízperce. 7.25: Marzsák Ottokár dalestje. 9: London.

Berlin. 5: Kolberg hegedűművész játéka. 8.10: A téli segítőmozgalom hangversenyének közvetítése a Sportpalotából. Utána: Táncczene.

Bukarest. 12: Gramofon. 4: Rádiózenekar. 7: Gramofon. 8: Popescu fuvolaművész játéka. 8.45: Jelescu zongoraművész játéka.

Csütörtök, március 26

Beograd. 11.30: A közönség kedvenc lemezei. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 16: Gramofon. 17: Felolvasás. 17.30: Paranosz N. énekhangversenye. 18: A Moszkva kávéház délutáni hangversenyének átvitele. 19.30: Francia nyelvkurzus. 20: Orvosi előadás. 20.30: Átvitel Ljubljánából. 21.30: Hírek és sport. 21.50: A rádiózenekar esti hangversenye. 22.40: Csajkovszki hegedűhangversenye gramofonon.

Budapest. 9.15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 12.05: Hangverseny. 4: Rádió Szabad Egyetem. Utána: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 5.45: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 6.50: Gyorsirótanfolyam. 7.20:

Kulisszatitkok. Porzolt Kálmán előadása. 7.50: Bura Sándor és cigányzenekarának zenéje. 8.30: Szent Péter esernyője. Színmű három felvonásban. 10.25: Somogyi Gyula franciayelv előadása: Budapest, reine du Danube. Majd: Szabó Gay László jazzzenekarának zenéje a Gellér szállóból, Vig Miklós ének közreműködésével.

Wien. 11: Gramofon. 12: Geiger-zenekar. 3.20: Operatársulatok gramofonon. 4: Hires tánczenekarok gramofonon. 5: A Práter mutatványostere. 5.30: Ifjúsági óra. 7.30: Madárhangok. 8: Kettősök. Előadja With Dóra, az állami opera tagja és Bunzel-Westen Lotte. 9.20: Hírek. 9.30: Silving-Geissler-zenekar.

Praha. 4.30: Kamarazene. 7.15: Noske énekes nápolyi dalokat ad elő. 9: A rádiózenekar Beethoven este halálzási napja alkalmából, vezényel Jeremiás, közreműködik Kálix Jenő zongoraművész. 10 és 20: Hangverseny a Beranek-moziból.

Péntek, március 27

Beograd. 11.30: Gramofon. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 15: Előadás az iskolásgyermekek részére. 17: Konyhaművészeti előadás. 17.30: Népdalok dudán. 18: Népdalok. 19.30: Német nyelvtanítás. 20: Felolvasás. 20.15: Átvitel Zágrebből (Mozart hangverseny). 22.15: Hírek és sport. 22.35: A rádiózenekar esti hangversenye.

Budapest. 9.15: A budapesti koncert szalónzenekar hangversenye. 12.05: Gramofonhangverseny. 4: Madarassy Erzsébet meséi. 5: Grazianszky Miklósné orosz dalokat énekel saját zongorakísérettel. 5.25: Kilián Zoltán novellái. 6: Sovánka Nándor és cigányzenekarának zenéje. 7: Előadás. 7.30: A varsói filharmoniai társaság hangversenye Varsóból. Közreműködik: Szigeti József hegedűművész és a varsói zeneakadémia énekkara. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Bura Károly és cigányzenekarának zenéje a Metropol szállóból.

Wien. 11: Gramofon. 3.25: Silving-zenekar. 5 és 30: Ifjúsági zene. 8: A kereskedők dalegyletének hangversenye a zeneegyleti nagyteremből, vezényel: Katay Gyula. 10.15: Korngold-jazz Petrov Emil énekes közreműködésével.

Praha. 9: Muszorgszkij-szerzemények a rádiózenekar előadásában. 10.20—11.20: Pozsony.

Szombat, március 28

Beograd. 11.30: A közönség kedvenc lemezei. 12.45: A rádiózenekar déli hangversenye. 13.30: Hírek. 16: A közönség kedvenc lemezei. 17: Népdalok. 17.30: A rádiózenekar délutáni hangversenye. 19.20: Dr. Ljubics J. előadása. 19.50: Az operaelőadás tartalmának ismertetése. 20: Boito Mefistofeles című operájának közvetítése a zágrebi Nemzeti Színházról. Az egyik szünetben, kb. 21.30: Hírek és sport. Előadás után a Mon Repos étterem balalajkahangversenyének közvetítése.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12.05: A Mándits szalónzenekar hangversenye. 4: Boncz József novellái. 5: Sebestyén Ede előadása: 1. Schubert utolsó tavasza. 2. Schubert dala a tokaji borról. 5.30: Másfélóra könnyű zene. 7: Kandó Kálmán, Verebely László műegyetemi tanár előadása. 7.30: Mit üzen a rádió? 8.26: Dalok: Jakab Terka és vitéz Kókay István szerzeményei. Közreműködik Tihanyi Vilma, az Operaház tagja és Vargha Imre a Városi Színház tagja. Kisér Jakab Terka zongorán és Toll Árpád cigányzenekara. 9.15: Dani bá', dr. Hosszu Zoltán előadása. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Gramofonhangverseny.

Wien. 11: Alpisi zene gramofonon. 12: Dostal-zenekar. 7.30: Reining Mária operatársulat dal-és áriaestje. 9: Bécsi est, Közreműködnek: Kern Adél, a bécsi állami opera énekesnője, Schulhoff Ottó, zongoraművész, Holzer József zenekara, Payer Edy és Tschuggnal Imre éneklőfűvészművészek, továbbá a Wicht népzenei egyesület.

Praha. 4.30: A Smid-féle vonószenekar játéka. 7.50: Hangversenyismertetés. 8: A rádió X. szimfonikus hangversenye a Smetana-teremből a cseh filharmonikusok előadásában, Goillard párizi karnagy vezényletével. Közreműködik Molié Denyse zongoraművész.

Berlin. 5: Száz munkanélküli zenés hangversenye. 6.45: Korngold Erich Wolfgang hangversenye saját műveiből. Majd: Táncczene.

Meghívó

A KERESKEDELMI ÉS IPARBANK R.-T. alapszabályainak 6. §-a értelmében f. évi április 11-én d. u. 3 órakor az intézet helyiségeiben

XXIV. évi rendes közgyűlését

tartja, amelyre tisztelt részvényeseinket ezennel meghívjuk.

[A közgyűlés tárgyai:

1. Jegyzőkönyvvezető és 3 jegyzőkönyvhitelítő választása.
2. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentésének felolvasása.
3. A mérleg előterjesztése, a jövedelem felosztása és az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése feletti határozathozatal.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Felügyelőbizottsági tagok választása.
6. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 2. §-a értelmében.
7. Az igazgatóság javaslata a nyugdíjalap alapszabályzatának módosítása tárgyában.
8. Indítványok az alapszabályok 13. §-a értelmében.

Novisad, 1931, március 8-án.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 7. §-a szerint a közgyűlésen azon részvényesek vehetnek részt, akik részvényüket a még le nem járt szelvényekkel együtt a társaság pénztárából, a Kreditni zavod za trgovino i industrijo Ljubljana, vagy pedig a Jugosl. Udružena Banka beogradi és zagrebi intézeteknél legkésőbb ápr. 5-éig letéteményezik.

VAGYON

Mérlegszámla 1930. december 31-én

TEHER

	Din.	p.	Din.	p.		Din.	p.	Din.	p.
Készpénz			8,841.612	31	Részvénytőke			20.000.000	—
Betétek pénztételeknél			16,057.305	40	Tartalékalap			6.300.000	—
Nyugdíjalap vagyona			5,139.750	07	Nyugdíjalap			5,139.750	07
Értékpapírok			10,856.313	25	Betétek			154,023.205	33
Váltok			116,576.846	27	Hitelezők			29,272.445	36
Adósságok			44,311.776	46	Felelőskert a Narodna Banka-nál vállalt girók			1,130.000	—
Jelzálogkölcsonok			19,003.682	63	Fel nem vetett osztalékok			31.057	—
Ingatlanok			1,903.274	50	Átmeneti tételek			2,386.836	12
Berendezés			—	—	Tiszta nyereség			4,407.268	01
Óvadékok és garanciák	34,204.981	30	—	—	Óvadékok és garanciák	34.204.981	30	—	—
	34,204.981	30	222,690.561	89		34,204.981	30	222,690.561	89

VESZTESÉG

Eredmény számla 1930. december 31-én

NYERESÉG

	Din.	p.		Din.	p.
Költségek	3,073.991	28	Átmozgatás a múlt évről	186.442	82
Adók és illetékek	842.532	22	Kamatok	6,547.867	44
Leírások behajthatatlan követelésekből	169.500	—	Jutalékok	1,514.724	25
Tiszta nyereség	4,407.268	01	Ingatlanok jövedelme	244.257	—
	8,493.291	51		8,493.291	51

Novisad, 1931. január 1.

Winkler Antal cégvezető	Révész Gyula igazgató	Szűcs Ferenc aligazgató
Kassovits Miksa vezérigazgató	A Z I G A Z G A T Ó S Á G	
Benzion Bully	Ernst Bernát elnök	Ehrenfest Frigyes alelnök
Forgács Benő	Gross Viktor	Luckmann József
Rosenberg Ignác	Dr. Stefanović Žarko	Dr. Tibor Dezső
	Dr. Lusztić Nándor	Mátics Milorad
	Dr. Fenyő Győző	Tosti Ágoston
	A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:	
Derner Lipot	Frank Lipot	Lazić Stanko
Dr. Fenyő Győző	Lazić Stanko	Plachte Lajos
		Stern Ottokar
		Wolf Samu

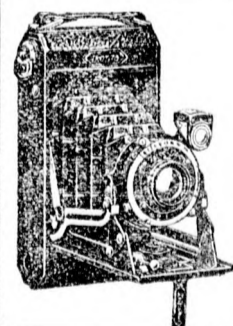
Saját érdekében teszi, ha szükségletét az ismert
BURGHARDT cégnél
„Az arany csillag“-hoz, szerzi be
Kétféle trikótászkák, férfingek, nyakkravatók, D. M. C.
minden minőségben és színben. — Nagy választék női
harisnyákban. Mélyen lezárt árak

Női kézimunkák
kész díszsebkendők, monogram,
aszurozás, aplikálás, Előnyomda,
kézi- és péphímzés, plissé
gombáthuzás, csipke, pamut és
olcsó árban

NAGYFEJŐ
kézimunkaüzletében
NOVISAD, KRALJICA MARIJA UT 2.
(az új hidhoz vezető út)

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség tudomására adni, hogy az évek óta Heiser Jenő név alatt fennálló **női divatszalon**
férfi divatszalon bővítettük ki
Módunkban áll a nagyérdemű közönség legkényesebb igényeit is szakszerűen és olcsó árak mellett kielégíteni. Szíves pártfogást kérve vagyunk
kiváló tisztelettel

Heiser Testvérek
1107 Novisad, Jevrejska u. 15

Fotamatőrök!
Legjobb beszerzési forrás!
BARTA I DRUG
NOVISAD
Dunavska ul. 22. Tel. 26-49.
Filiai:
VEL. BEČKEREK
Svetozar Markovičeva ul. 3.

Üzemben megtekinthető
28-30 HP stabil szivógázmozgós generátorral, Jindrich deráló, kétkörös transzmissziók, szíjtárcsák stb. eladók

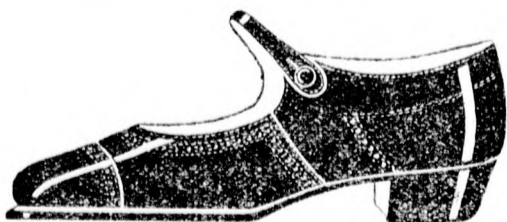
Gausz János
Novisad, Futoski put 66.

Ne vásároljon négysarkos drótkerítéses anyagot, mielőtt tőlünk árajánlatot nem kéri!

Ily fonatokat versenyenkívül árbau szállítunk mindenhol

Kérjen árajánlatot

KRAMER TESTVÉREK
drót- és drótaru-gyár, NOVISAD

14

olcsó nap

Hallatlanul olcsó árak

Helyszűke miatt rendezzük az árusítást. Minden párért garatálunk! Használja ki minél előbb a kínálkozó alkalmat, amíg mindenféle cipőben válogathat! Figyelmeztesse ismerőseit a rendkívül alkalomra

az összes női és férfi cipőkben:
65 - 85 - 95 - 120 - 145 - 165 - 195 dinár

ZAGREBAČKA tvornica cipela d. d. fillala

NOVISAD, Kralja Petra 25